

Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023

Inhoudsopgave

■ 1	Inleiding	
■ 2	Bestuurlijke structuur	
	2.1 Samenstelling Raad	7
	2.2 Samenstelling College	8
■ 3	Deel 1: Beleidsbegroting	
	3.1 Bouwend Voorst	11
	3.2 Mooi Voorst	17
	3.3 Bedrijvig Voorst	27
	3.4 Gezond Voorst	32
	3.5 Sociaal Voorst	41
	3.6 Veilig Voorst	48
	3.7 Dienstverlenend Voorst	51
	3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen	56
	3.9 Overhead	60
■ 4	Paragrafen	
	4.1 Paragraaf Lokale heffingen	63
	4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	71
	4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	77
	4.4 Paragraaf Financiering	82
	4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering	86
	4.6 Paragraaf Verbonden partijen	89
	4.7 Paragraaf Grondbeleid	100
■ 5	Deel 2: Financiële begroting	
	5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2020-2023)	103
■ 6	Bijlagen	
	Vaststellingsbesluit	112

Hoofdstuk 1

Inleiding

Inleiding

Voor u ligt de Meerjarenprogrammabegroting 2020-2023. In deze inleiding gaan wij in op de plaats van de begroting in de planning- en controlcyclus en recente ontwikkelingen.

Planning & control-cyclus

De planning- en controlcyclus van een begrotingsjaar beslaat een periode van twee jaren: de cyclus strekt zich uit van de behandeling van de prioriteitennota in de maand juni voorafgaand aan het begrotingsjaar tot de behandeling van de programmarekening in de maand juni na afloop van het begrotingsjaar. Dit brengt met zich mee dat in elk kalenderjaar de planning- en controlcyclus van drie begrotingsjaren aan de orde is. De cyclus voltrekt zich op twee vaste tijdstippen van het jaar: in de maand juni worden de programmarekening van het vorige begrotingsjaar, het voortgangsbericht van het lopende begrotingsjaar en de prioriteitennota voor het komende begrotingsjaar behandeld. In de maand oktober worden de bestuursrapportage van het lopende begrotingsjaar en de programmabegroting voor het komende begrotingsjaar behandeld. Deze samenhangende planning is een bewuste keuze: de raad kan op deze manier bij de behandeling van de prioriteitennota rekening houden met de resultaten van het afgelopen begrotingsjaar en met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. Bij de vaststelling in het najaar van de begroting voor het komende jaar kan de raad rekening houden met de laatste ontwikkelingen in het lopende begrotingsjaar. De planning- en controlcyclus steekt op deze manier consistent in elkaar en biedt de gemeenteraad optimale mogelijkheden om in samenhang te sturen en te controleren.

Financieel MeerjarenPerspectief 2020-2023

Het financieel meerjarenperspectief (FMP) laat negatieve saldi zien voor de jaren 2020 en 2021 van resp. € 826.800 en € 127.400. De jaren 2022 en 2023 vertonen daarentegen weer positieve saldi van resp. € 396.300 en € 443.900.

Naast de structurele effecten van de Bestuursrapportage 2019 waarin ook de op Prinsjesdag gepubliceerde Septembercirculaire 2019 (ontwikkeling algemene uitkering) is opgenomen, zijn de autonome ontwikkelingen conform de uitgangspunten van deze begroting verwerkt alsmede de structurele effecten van de Prioriteitennota 2020. Het financieel meerjarenperspectief vindt u terug in deel 2: Financiële begroting. (blz. 108 en verder).

College van burgemeester en wethouders.

Hoofdstuk 2

Bestuurlijke structuur

2.1 Samenstelling Raad

De samenstelling van de gemeenteraad van Voorst is als volgt:

Partij	Raadszetels	Fractie-vertegenwoordigers	Wethouders
Gemeente Belangen	9	1	2
VVD-Liberaal 2000	4	4	
CDA	1	4	1
PvdA-GroenLinks	2	2	
D66	1	4	1
Lijst Arend	1	1	
Fractie Suelmann	1		
Totaal	19	16	4

Voorzitter gemeenteraad

De heer drs J.T.H.M. (Jos) Penninx

Raadsgriffier

Mevrouw drs B.J.M. (Bernadette) Jansen

Fractie Gemeentebelangen

De heer R.R.S. (Robert) Bosch (fractievoorzitter)

Mevrouw I.W.M. (Ingrid) Aarnink - Westerbeek

De heer A. (Ton) Bannink

De heer B.G.J. (Bjorn) van Ekeren

De heer R. (Robin) Hafkamp

De heer R.G.H. (Rein) Hazelaar

De heer mr. S.J.T. (Johan) Homan

De heer E.K. (Edo) Horstman

Mevrouw H.G.M. (Miriam) Jansen-Greiving

Fractie VVD-Liberaal 2000

De heer mr. ing. G. (Gerrit) Schimmel (fractievoorzitter)

Mevrouw J.H. (Ans) van Amerongen - Elfferich

De heer R.W. (Ruud) Kooij

De heer J.E. (Emiel) de Weerd

Fractie CDA

De heer E. (Bert) van de Zedde (fractievoorzitter)

Fractie PvdA-Groen Links

De heer L. (Bert) Visser (fractievoorzitter)

Mevrouw B.M. (Bertine) Grevinga

Fractie D66

De heer P.T.M. (Paul) Jonkman (fractievoorzitter)

Fractie Lijst Arend

De heer A.A. (Arend) Jansen (fractievoorzitter)

Fractie Suelmann

Mevrouw M.M.G. (Margret) Suelmann (fractievoorzitter)

2.2 Samenstelling College

De samenstelling van het college van burgemeester en wethouders van Voorst is als volgt:

Burgemeester Jos Penninx

Portefeuille Algemene Zaken, communicatie en handhaving

- Bestuursorganen
- Bestuurlijke samenwerking
- Openbare orde en veiligheid
- Evenementenbeleid
- Algemene plaatselijke verordening
- Brandweer en rampenbestrijding (w.o. overstromingen en veeziektes)
- Integrale handhaving
- Bestaande landgoederen
- Kabinetszaken en communicatie
- Gemeentelijke dienstverlening en burgerzaken
- Burgerparticipatie (coördinatie)

Wethouder Hans van der Sleen (Gemeente Belangen)

1^e loco burgemeester

Portefeuille Middelen, beheer openbare ruimte, sport en mobiliteit

- Grondexploitatie
- Sport en sportaccommodaties
- Beheer openbare ruimte
- Mobiliteit
- Waterbeheer en riolering
- Civieltechnische werken
- Gemeentelijk vastgoed
- Financiën en belastingen
- Personeel
- Informatiebeleid en automatisering

Wethouder Harjo Pinkster (CDA)

2^e loco burgemeester

Portefeuille Economie, jeugd en cultuur

- Onderwijs, inclusief onderwijsaccommodaties
- Jeugdzorg en jeugdbeleid
- Kunst en cultuur
- Vormings- en ontwikkelingswerk (w.o. bibliotheek)
- Minderheden en vluchtelingen
- (Circulaire) economie (w.o. afspraken met externe partners)
- Milieubeheer
- Recreatie en toerisme
- Subsidiebeleid
- Markt

Wethouder Wim Vrijhoef (D66)

3^e loco burgemeester

Portefeuille Zorg & inkomen

- Participatiewet
- Wet maatschappelijke ondersteuning
- Gezondheidszorg
- Werk en inkomen
- Doelgroepenvervoer

Wethouder Arjen Lagerweij (Gemeente Belangen)

4^e loco burgemeester

Portefeuille Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Milieubeleid en Cultureel Erfgoed

- Ruimtelijke ordening/Omgevingswet (w.o. nieuwe landgoederen)
- Volkshuisvesting
- Cultureel erfgoed en monumenten
- Landschapontwikkeling
- Bouw en woningtoezicht
- Coördinatie duurzaamheid (w.o. energievraagstukken) en milieubeleid
- Afvalverwijdering en verwerking

Hoofdstuk 3

Deel 1: Beleidsbegroting

3.1 Bouwend Voorst

Wat willen we bereiken

Ruimtelijke ordening

De gemeente Voorst wil blijven investeren in de kwaliteit van het fraaie Voorster landschap en de bebouwde omgeving. We kiezen voor behoud en waar mogelijk versterking van kwaliteit. De Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst is daarbij een belangrijk kompas. Stedenbouwkundig waken we voor een goede ruimtelijke ordening waarbij we openstaan voor nieuwe en inspirerende initiatieven. Waarom tevreden zijn met een zes als een acht ook mogelijk is. Het bieden van meer mogelijkheden in ruil voor het leveren van meer kwaliteit is een uitgangspunt dat we vaker in willen zetten. In de lijn van de nieuwe Omgevingswet wordt er werk gemaakt van de nu al ingezette lijn om aanvragen integraler, transparanter maar vooral ook inspirerender te behandelen.

Grondexploitaties

Realisatie van de uit de Ruimtelijke Toekomstvisie Voorst voorgekomen grondexploitaties in de diverse kernen. Daarnaast voorzien we op basis van monitoring van de woningbehoefte nieuwe grondexploitaties in en rondom Twello.

Wonen en bouwen

Evenwicht in de verschillende soorten woningen in de gemeente Voorst is belangrijk. Er is vraag naar woningen voor (terugkerende) gezinnen (doorstromers), starters en kleine huishoudens (alleenstaanden en twee-persoonshuishoudens), vooral als gevolg van vergrijzing. Voor jongeren (en/of lage inkomens) is het soms moeilijk om betaalbare huisvesting in de gemeente te vinden. Er zullen de komende vier jaar ten minste zestig woon eenheden (huur) gerealiseerd worden of in planning zijn voor een- en tweepersoonshuishoudens met een streefhuur van maximaal € 500 per maand. Tevens wordt in samenwerking met IJsseldal Wonen gezocht naar extra mogelijkheden voor een- en tweepersoonshuishoudens waarbij vernieuwende en niet alledaagse woonvormen zeker onderdeel uitmaken van de zoektocht. Opgemerkt moet worden dat dit niet nieuw is. Daarnaast is een integraal beleid en plan noodzakelijk om ouder wordende inwoners zo lang mogelijk in hun eigen huis te laten wonen. Een doorlopende monitoring en verkenning van de woningmarkt is de basis voor de uitvoering van ons woningbouwprogramma. We streven hierbij naar zoveel mogelijk toekomstgericht te bouwen waarbij gasloos of zelfs energieneutraal bouwen de norm is. Dit moet ook gelden voor woningen in de categorie goedkoop en bereikbaar. Daarbij is het ook van belang dat woningen voor specifieke doelgroepen ook voor deze doelgroepen beschikbaar (en bereikbaar) blijven. In de lijn van de nieuwe Omgevingswet willen we werk maken van de nu al ingezette lijn om aanvragen integraler, transparanter maar vooral ook inspirerender te behandelen. Het bouwen in de gemeente Voorst moet een prettig en boeiend samenspel tussen de initiatiefnemer, de omgeving en de overheid zijn.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Ruimtelijke ordening

Implementatie Omgevingswet	
Inhoud	<p>In 2020 werken wij verder aan de implementatie van de omgevingswet. Wij concentreren ons hierbij op de volgende aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Dienstverlening;▪ Houding en gedrag;▪ Digitaal Stelsel Omgevingswet;▪ Participatie;▪ Inhoudelijke voorbereidingen regelgeving (omgevingsplan, herijken welstandnota, samenwerking semi-overheden en regionale partners). <p>De Omgevingswet is inhoudelijk een forse transitie in het ruimtelijk domein die echter ook veel raakvlakken heeft met andere onderdelen in de organisatie. Zo wordt ten aanzien van het onderdeel participatie samengewerkt met het project 'Vorst onder de Loep'. Daarnaast zijn er veel raakvlakken met het project 'Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis', met name op het vlak van dienstverlening, houding en gedrag.</p>
Beoogd effect	Het implementeren van de Omgevingswet voor 1 januari 2021 (= inwerkingtreding van de Omgevingswet).

Herbestemming vrijkomend agrarisch vastgoed	
Inhoud	<p>In 2020 verkennen wij de mogelijkheden van staldering als onderdeel van herbestemmen van vrijkomend agrarisch vastgoed. Dit wordt als agendapunt opgenomen in de Uitvoeringsagenda Ruimtelijke Toekomstvisie Vorst (nog vast te stellen). Om inzicht te krijgen in de positie van de landbouwsector zal onderzoek worden uitgevoerd. Met de resultaten uit dit onderzoek kunnen de mogelijkheden en kansen van staldering, maar vooral ook van functieverandering in brede zin, goed in beeld worden gebracht.</p>
Beoogd effect	<p>Inzicht krijgen in de positie van de landbouwsector in de gemeente en in kaart brengen welke mogelijkheden er zijn om vrijkomend agrarisch vastgoed, op andere locatie(s) binnen de gemeente te realiseren en in te zetten bij bedrijven met een groeivraag. Op de vrijkomende locatie vindt dan sloop plaats. Op deze manier wordt verdere versterking van het buitengebied tegengegaan en krijgen bestaande bedrijven mogelijkheden om te groeien, mits passend op de locatie. Hiermee ontstaat bovendien in breder perspectief een beeld over de mogelijkheden en kansen van de toepassing van functieverandering.</p>

Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)

Een regisserend grondbeleid voeren	
Inhoud	<p>Net als de voorgaande jaren voert de gemeente een regisserend grondbeleid. Hierbij wordt per ontwikkeling gekeken of de gemeente een actieve of een faciliterende rol inneemt. Bij een actieve rol zal de gemeente de exploitatie zelf voeren. Bij een faciliterende rol ligt de ontwikkeling in handen bij een particuliere exploitant of ontwikkelaar, waarbij de gemeente al de nodige afspraken met de ontwikkelende partij contractueel vastlegt. Het regisserend grondbeleid is vastgelegd in de Nota grondbeleid 2016. In 2020 komen we met een actualisatie van het huidige beleid.</p>
Beoogd effect	<p>Zorgen voor een goede ruimtelijke ordening, met ingecalculerde en geaccepteerde risico's en - indien nodig geacht - voldoende mogelijkheid om regie te voeren.</p>

Wonen en bouwen

Woningbouwplannen in Twello	
Inhoud	Voor de kern Twello zijn verschillende locaties in ontwikkeling voor woningbouw. Naast het nog lopende plan De Schaker en de herontwikkeling van enkele inbreidingslocaties (waaronder spoor- en schoollocaties, locatie voormalig Veluws College en omgeving) is uitbreiding noodzakelijk om op de lange termijn in de woningbehoefte te kunnen voorzien. Hiervoor onderzoeken wij de haalbaarheid van woningbouwontwikkeling in Twello Noord, waarvoor de Wvg (Wet voorkeursrecht gemeenten) is gevestigd. De komende jaren worden verdere stappen ondernomen in de planvorming voor de inbreidingslocaties. Hier worden woningen gerealiseerd in zowel de huur- als koopsector, voor verschillende doelgroepen en rekening houdend met demografische ontwikkelingen als vergrijzing en de groei van kleine huishoudens. Naar verwachting worden uiterlijk in 2021 de bestemmingsplannen aangeboden voor vaststelling.
Beoogd effect	Op basis van de actuele woningbouwprognoses en een goede ruimtelijke ordening voorzien in de (korte en lange termijn) woningbouwbehoefte in de kern Twello.

Wooneenheden voor een- en tweepersoonshuishoudens	
Inhoud	Een doorlopende monitoring en verkenning van de woningmarkt is de basis voor de uitvoering van ons woningbouwprogramma. In 2019 hebben wij een woningmarktonderzoek uitgevoerd met een doorkijk naar de lange termijn. Wij bouwen op basis van behoefte, de Kwalitatieve Woningbouwprogrammering is daarbij uitgangspunt. Er zullen de komende vier jaar ten minste zestig betaalbare wooneenheden (huur) gerealiseerd worden of in planning zijn voor een- en tweepersoonshuishoudens. Bij nieuwe initiatieven hebben wij tevens oog voor vernieuwende woonvormen. Ook zijn wij in gesprek met IJsseldal Wonen over het verbeteren van de slaagkansen voor deze doelgroep in de bestaande voorraad. Dit leggen wij vast in prestatieafspraken.
Beoogd effect	Verbeteren slaagkansen doelgroep een- en tweepersoonshuishoudens.

Ouder wordende inwoners zo lang mogelijk in hun eigen huis te laten wonen	
Inhoud	Wij hebben continue aandacht voor het langer zelfstandig laten wonen van ouderen, dit is een groeiende groep. In samenwerking met IJsseldal Wonen en Mens en Welzijn pakken wij dit op. Ouderen die willen verhuizen naar een geschikte zelfstandige woning willen wij graag faciliteren en ondersteunen. Zo sluiten wij aan bij de woonwensen van deze groep ouderen en komen er woningen vrij voor jongere huishoudens. In 2020 geven wij in aansluiting op 'Vorst onder de Loep' verder vorm aan een project waarbij ouderen advies krijgen over het (tijdig) geschikt maken van hun woning voor langer zelfstandig wonen. Op beschikbare ontwikkellocaties die aansluiten bij de wensen van deze doelgroep, vooral in en om het centrum van Twello, zetten we in op het toevoegen van woningen die geschikt zijn voor ouderen, om de 'potentiële' vraag te accommoderen. Hierover maken wij afspraken met IJsseldal Wonen (prestatieafspraken) en/of ontwikkelende partijen.
Beoogd effect	Ouderen langer zelfstandig laten wonen in een woning die daarvoor geschikt is.

Regionale Energie Strategie (RES) en Voorster Energie Strategie (VES)	
Inhoud	In het najaar van 2019 en het voorjaar van 2020 wordt gewerkt aan de RES en de VES. In de RES wordt bepaald wat de Cleantech Regio kan bijdragen aan de nationale opgave om de CO ₂ -emissie terug te dringen. In de RES gaat het vooral om de bijdrage die de Regio kan leveren op het gebied van (grootschalige) opwek van duurzame energie. Om de Voorster situatie goed in beeld te hebben wordt een VES opgesteld, waarbij de Voorster bevolking nadrukkelijk wordt betrokken.
Beoogd effect	In 2020 wordt een concept RES opgeleverd. Dit concept wordt op nationaal niveau beoordeeld in samenhang met de concept RESsen van de andere Nederlandse RES-regio's. Na de landelijke doorrekeningen door het Planbureau voor de Leefomgeving worden de resultaten teruggelegd bij de Regio's en zullen de Regio's een definitieve RES opleveren. Dit zal naar verwachting in 2021 plaatsvinden. De VES zal een Voorster beeld opleveren van de mogelijkheden van opwek van duurzame energie in de gemeente Voorst. Dit beeld kan gebruikt worden als Voorster inbreng in het regionale proces.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	<p>Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied. Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio, de Strategische Board Cleantech Regio en de Wgr-regio Stedendriehoek. Ondernemers, overheden en onderwijs en onderzoek hebben één gezamenlijke Agenda Cleantech Regio gemaakt. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten voor 2019-2023.</p> <p>Twee thema's hebben topprioriteit: energietransitie en circulaire economie. Om energieneutraal en circulair te worden, investeren we ook in innovatiekracht, slimme en schone mobiliteit, voldoende toptalenten, onze fijne leefomgeving en sterke vestigingsklimaat.</p>

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (via de link: www.waarstaatjegemeente.nl). De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Wonen & Bouwen	Woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.	733	COELO, Groningen
Wonen & Bouwen	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuisoude betaalt aan woonlasten.	756	COELO, Groningen
Wonen & bouwen	WOZ-waarde woningen	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in euro's.	275.000	CBS
Wonen & Bouwen	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.	83,3%	CBS
Grondexploitatie	Nieuwbouw woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	14,3	ABF Systeem Woningvoorraad

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
8-1 Ruimtelijke ordening	1.142.125	1.039.887	1.178.113	1.177.888	1.177.653	1.177.408
8-2 Grondexpl.(niet bedr.terrein)	7.590.619	4.350.451	7.346.078	7.305.760	7.311.514	7.305.193
8-3 Wonen en bouwen	1.216.613	1.234.038	1.217.392	1.167.714	1.167.922	1.168.152
Totaal lasten	9.949.357	6.624.376	9.741.583	9.651.362	9.657.089	9.650.753
8-1 Ruimtelijke ordening	96.047	89.900	91.159	91.159	91.159	91.159
8-2 Grondexpl.(niet bedr.terrein)	7.970.619	4.350.451	7.346.078	7.305.760	7.311.514	7.305.193
8-3 Wonen en bouwen	1.108.771	1.106.335	1.121.422	1.121.422	1.121.422	1.121.422
Totaal baten	9.175.437	5.546.686	8.558.659	8.518.341	8.524.095	8.517.774
Saldo	-773.920	-1.077.690	-1.182.924	-1.133.021	-1.132.994	-1.132.979

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

De toegerekende salarissen per taakveld zijn ten opzichte van 2019 gestegen door de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

8-1 Ruimtelijke ordening

Naast de salarisontwikkeling is het meer toerekenen van uren aan dit taakveld de reden van het verschil bij de lasten.

8-2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Binnen dit taakveld zijn de grondexploitaties opgenomen m.b.t. woningbouw. De lasten en baten van de grondexploitaties worden budgettair neutraal in de begroting geraamd. Voor een nadere toelichting op de ontwikkelingen binnen de grondexploitaties wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

8-3 Wonen en bouwen

De daling van de lasten wordt veroorzaakt door het saldo van de verhoogde salarisontwikkeling en de met de Prioriteitennota 2020 beschikbaar gestelde budget voor het opstellen en voorbereiden van een lokale energiestrategie en het afgeronde krediet voor de kosten transitie fysiek domein Omgevingswet.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma		0	0	0	0	0
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Totaal Bouwend Voorst		0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Algemene reserve buffer grondexploitatie	1.310.850	1.310.850	1.310.850	1.310.850	1.310.850
Wijk- en dorptontwikkelfonds	766.894	766.894	766.894	766.894	766.894
Vereveningsfonds sociale woningbouw	205.795	205.795	205.795	205.795	205.795
Totaal reserves	2.283.539	2.283.539	2.283.539	2.283.539	2.283.539
Geen voorzieningen.	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 1 januari

Toelichting:

Reserves:

Algemene reserve buffer grondexploitatie

Deze reserve is ingesteld als bufferfunctie voor tegenvallers in de grondexploitatie. Jaarlijks wordt op basis van de nota Grondbeleid 2016 bij de jaarrekening bepaald of de hoogte van de reserve nog voldoet aan deze ondergrens en vindt er, zo nodig, een verrekening plaats met de algemene reserve vrij aanwendbaar.

Wijk- en dorptontwikkelfonds

Dit fonds geeft dekking aan investeringen m.b.t. initiatieven op het gebied van de leefbaarheid.

Vereveningsfonds sociale woningbouw

Dit fonds is opgericht om verevening mogelijk te maken, indien er bij een ontwikkeling geen of te weinig sociale woningbouw in het plan is opgenomen. Het budget kan worden ingezet bij een project, dat door de bouw van (een extra aantal) sociale woningen financieel niet sluitend is.

3.2 Mooi Voorst

Wat willen we bereiken

Verkeer en vervoer

Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt in alle kernen van Voorst. Een totaal integraal mobiliteitsplan samen met de kernen vormt de basis waarbij verkeersveiligheid bovenaan staat. Vooruitlopend op de aanleg van de westelijke randweg Twello moet het integrale mobiliteitsplan mogelijke maatregelen bevatten die de veiligheid op de Molenstraat en de H.W. Iordensweg kunnen verbeteren. Naast veiligheid wordt het aspect duurzamere mobiliteit uitgewerkt in het mobiliteitsplan. Gelet op de toenemende milieubelasting (geluid, fijnstof, veiligheid) en het gebruik van niet duurzame energie (fossiele brandstoffen, CO₂ effect) moeten er randvoorwaarden ontwikkeld worden waardoor minder belastende mobiliteit wordt gestimuleerd. Het herinrichtingsplan voor het centrum van Twello wordt samen met de ondernemers gemaakt en in zijn geheel uitgevoerd met eigen middelen nu er geen provinciale bijdragen meer beschikbaar zijn. Wij vinden het belangrijk dat initiatieven van ondernemers open tegemoet worden getreden en waar wenselijk worden ondersteund. Aan een bloeiende middenstand hechten wij namelijk veel waarde en zij zorgt voor de saamhorigheid en de bevordering van kleinschalige werkgelegenheid. We willen op deze manier bijdragen aan het behoud en ontwikkelen van de economische functie in het centrum van Twello. Grote dorpscentra in onze regio hebben een aantrekkelijk vestigingsklimaat en bieden ruimte voor meerdere functies: detailhandel, kantoren, onderwijs, wonen, horeca, evenementen, cultuur, sport, etc.

Fietsers moeten zoveel mogelijk voorrang krijgen. Er moeten meer vrijliggende fietspaden komen (Nationale fietsagenda 2000) en op de wegen moeten waar mogelijk meer snelheidsmatigende maatregelen genomen worden. Dit bevordert de verkeersveiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers. Dit wordt uitgewerkt in het nieuwe mobiliteitsplan.

Openbaar vervoer

De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit met de gemeenten Hattem en Heerde verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer. Zie de verdere toelichting in de paragraaf Verbonden Partijen onder Basismobiliteit.

Cultureel erfgoed

Karakteristieke gebouwen in de gemeente Voorst moeten zoveel mogelijk behouden blijven. Om dit te bereiken onderzoeken we diverse mogelijkheden, bijvoorbeeld door ruimtelijk (meer) te bieden of regels hiervoor op te nemen in bestemmingsplannen.

Openbaar groen

Het aanplanten van extra groen is een eenvoudige maar doeltreffende maatregel in het bevorderen van de CO₂ reductie. In het kader van klimaatadaptatie wordt dit beleid voortgezet en waar nodig uitgebreid.

Afval

Afval wordt in de komende jaren steeds meer ingezet in de verbetering van een circulaire economie. De gemeente Voorst is aandeelhouder geworden bij Circulus Berkel en vanuit dat aandeelhouderschap wordt deze vorm van economie ondersteund en gestimuleerd.

Riolering

De waterhuishouding vormt een nog onderbelicht aspect binnen het milieuvraagstuk. Hittestress en heftige regenval en droogte zijn punten van aandacht waarvoor beleid moet worden ontwikkeld. Ook bezitters van woningen en overig vastgoed moeten hierbij betrokken worden. Een belangrijk aspect hierbij is het tegengaan van de steeds verder toenemende verstening in onze leefomgeving.

Duurzaamheid en milieubeheer

Met de duurzaamheidsnota en het addendum daarop is een stevig fundament gelegd voor het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. De gemeente Voorst heeft de ambitie om in 2030 energieneutraal te zijn en de te nemen stappen om dit te bereiken zijn vastgelegd in een addendum bij de nota duurzaamheid. Ingezet wordt op vormen van duurzame energie die minder afbreuk doen aan het mooie Voorster landschap. Om uiting te geven aan onze inzet wordt de ambitie van Voorst zodanig lokaal uitgewerkt dat voor de volgende vier jaar een aanpak ontstaat waarbij de huidige stand van de techniek optimaal wordt ingezet zodat inwoners en bedrijven daar hun bijdrage aan gaan geven.

Met betrekking tot de ontwikkeling van luchthaven Teuge houdt de gemeente Voorst vast aan het maximum van 80.000 vliegbewegingen per jaar waarbij de winst van geluidsarmere vliegtuigen in de toekomst ten goede komt aan het geluidsmilieu. Sowieso blijven wij strijdbaar tegen de laagvliegroutes van Lelystad Airport. Mocht het kabinet de plannen toch doorzetten dan zetten wij ons in om de geleden schade voor luchthaven Teuge te laten compenseren en belangen van de inwoners met garanties vanuit het Rijk geborgd te krijgen waarbij ook oplossingen worden gezocht voor de recreatie en toerisme rondom de luchthaven.

Vanuit het Rijk is de verplichting opgelegd dat in 2024¹ al het zichtbare asbest van de daken moet zijn verwijderd. De gemeenten krijgen hierin een handhavende rol. Voor eigenaren moet het eenvoudig en betaalbaar zijn om aan deze verplichting te kunnen voldoen.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

¹ Op 4 juni 2019 is geheel onverwacht het wetsvoorstel afgekeurd door de Eerste Kamer en is gebleken dat er in 2024 geen asbestdakenverbod komt. Het is momenteel onbekend of en wanneer het asbestdakenverbod er wel komt.

Activiteiten

Verkeer en vervoer

Herinrichting van diverse wegen	
Inhoud	<p><i>Van Ghentstraat Twello</i> Het centrum van Twello wordt gefaseerd verbeterd, voor het gehele centrum is een visie opgesteld. Het centrumgedeelte van de Duistervoordseweg, Stationsstraat en Marktstraat is heringericht, in 2020 wordt de Van Ghentstraat opgepakt. In de vormgeving wordt een verbinding gezocht met het reeds heringerichte gedeelte buiten het centrum. In de Van Ghentstraat wordt de riolering vervangen. Gelijktijdig wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering.</p> <p><i>Klarenbeekseweg in Voorst (binnen de kom)</i> De Klarenbeekseweg (binnen de bebouwde kom) te Voorst zal in 2020 worden heringericht. Deze herinrichting willen wij in tijd aan laten sluiten op de rondweg Voorst en uitvoeren na de herinrichting Rijksstraatweg in Voorst. Ook hier wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering, en de riolering vervangen.</p> <p><i>Johan Willem Frisostraat, Prins Bernhardstraat, Prinses Beatrixstraat te Twello</i> De asfaltverharding c.q. het straatwerk van deze wegen is slecht en wordt vervangen door betonstraatstenen. Dit past beter bij het 30 km/h-regime en uitstraling als woongebied. Gelijktijdig met de reconstructie wordt het regenwater van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering. De riolering in de Prinses Beatrixstraat wordt vervangen.</p> <p><i>Karel Doormanstraat (thv Jumbo) te Twello</i> De asfaltverharding van deze weg is slecht en wordt vervangen. De riolering wordt vervangen en er wordt een regenwater riool aangelegd om het water van de openbare ruimte te bergen, infiltreren en af te voeren. De Karel Doormanstraat is als aandachtsgebied naar boven gekomen in de klimaatstresstest voor wateroverlast. Deze maatregelen voorkomen problemen met wateroverlast op straat.</p>
Beoogd effect	Verbeteren van de leefomgeving.
Verbetering verkeersveiligheid	
Inhoud	Verkeersveiligheid in Twello blijft om aandacht vragen. In 2017 heeft de gemeenteraad besloten om de veiligheid in Twello te verbeteren met het doortrekken van de randweg om Twello. Momenteel wordt de randweg verder uitgewerkt vanuit een grotere context in samenwerking met externe partijen zoals de provincie Gelderland en ProRail. Ook worden regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de verkeersstromen in Twello meegenomen. In 2020 hopen we zover te zijn dat we de financiering rond hebben en kunnen starten met de planvorming.
Beoogd effect	Verbeteren van de leefomgeving.
Kwaliteitsverbetering omgeving A1-verbreding	
Inhoud	Door Rijkswaterstaat wordt samen met de provincies Gelderland en Overijssel en de Cleantech regio gewerkt aan de verbreding van de A1 tussen Apeldoorn en Azelo. Hierbij wordt het gedeelte van de A1 dat door de gemeente Voorst loopt verbreed naar 2x4 rijstroken. Dit heeft gevolgen voor de inpassing van de A1 in onze gemeente. De verbreding verloopt in 2 fasen waarbij het weggedeelte tussen de op/afritten van Posterenk en Deventer in fase 1 ligt. Fase 1 wordt gerealiseerd vanaf eind 2018 met een doorloop tot 2020. Fase 2 loopt vanaf Apeldoorn tot afslag Twello/Posterenk en loopt in de periode van 2021 tot 2025. Voor een goede inpassing van deze verbreding voeren wij de komende jaren enkele landschappelijke projecten uit. Deze projecten, waaronder de Poort van Twello, A1 miljoen bomen en ontwikkeling klompenpad Posterenk worden gedeeltelijk in samenwerking met Rijkswaterstaat, de provincie, het waterschap en de omgeving uitgevoerd.
Beoogd effect	Het met deze werkzaamheden realiseren van een kwaliteitsverbetering van de fysieke leefomgeving bovenop de plannen voor een betere verkeersdoorstroming.

Actualisatie verkeersbeleidsplan en opstellen integraal mobiliteitsplan	
Inhoud	In 2010 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) vastgesteld met daarin het verkeersbeleid voor de aankomende 10 jaren. Inmiddels zijn er wijzigingen in beleid en voorzieningen die ertoe leiden om het GVVP te actualiseren en te komen tot een integraal mobiliteitsplan. De doorlooptijd van het GVVP 2010 is verstreken. In 2018 is het vigerende verkeersbeleid geëvalueerd. In 2020 wordt het Programma Mobiliteit opgeleverd. Hierin worden de laatste ontwikkelingen op het gebied van verkeer en mobiliteit opgenomen. Ook wordt er een uitvoeringsprogramma opgesteld.
Beoogd effect	Het nieuw Programma Mobiliteit geeft de beleidskaders voor al de zaken die met mobiliteit van doen hebben.

Verbetering fietsroutes (fiets snelwegen)	
Inhoud	In 2015 is door de Regio Stedendriehoek, inclusief de gemeente Voorst, de 'go' uitgesproken voor de regionale fietsroute Apeldoorn – Deventer. De 1e fase aan maatregelen is uitgevoerd. Momenteel is de Regio bezig met voorbereidingen van de fietsroutes Apeldoorn - Epe en Deventer – Zutphen. Er wordt tevens gewerkt aan de verkenning voor het plaatsen van wacht- en schuilhokjes op de route Apeldoorn-Deventer en verdere verbetering van het traject voor de 2e fase tussen Teuge en Deventer.
Beoogd effect	Het verbeteren van de fietsroutes om zodoende het fietsgebruik te stimuleren.

Openbaar vervoer

Verbetering openbaar vervoer	
Inhoud	Op 30 mei 2018 heeft Provinciale Staten Gelderland de Nota van Uitgangspunten voor de concessies openbaar vervoer vastgesteld. In vervolg op de OV-visie van de provincie (2014) wordt onderscheid gemaakt tussen A, B en C lijnen, waarbij meer flexibiliteit mogelijk is bij zogeheten ontwikkellijnen (C-lijnen). Als regio denken wij mee met het Programma van Eisen voor de nieuwe concessie-uitvraag. In het kader van de OV-visie wordt door de provincie en andere betrokken partijen nagedacht over bestaande en nieuwe vervoersconcepten.
Beoogd effect	Het verbeteren van het openbaar vervoer in de gemeente Voorst en de regio Stedendriehoek.

Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Aanleg fietspad en natuurvriendelijke oever De Fliert	
Inhoud	In samenwerking met Waterschap Vallei en Veluwe zijn wij een project gestart om tussen de Voordersteeg en de Vermeersweg een fietsroute langs de Fliert te realiseren. Het waterschap vult gelijktijdig haar opgave in voor de Kader Richtlijn Water (KRW). Deze route wordt in 2020 aangelegd en sluit aan op de aangelegde fiets-/wandelroute vanuit het plan Achter 't Holthuis/ De Schaker. Vooruit lopend op de KRW-inrichting leggen wij het fietspad aan.
Beoogd effect	Door deze ontwikkeling ontstaat er een aantrekkelijke fiets- en wandelroute met ruimte voor landschapsherstel, natuurontwikkeling en ecologie.

Polder Nijbroek	
Inhoud	De Polder Nijbroek is een nu nog relatief gaaf 14 ^e eeuws cultuurlandschap die het waard is te behouden en waar mogelijk te herstellen. Hiervoor is een gebiedsproces gestart in de lijn van het 'Weteringse Broek'. In dit proces wordt tevens gekeken naar een klimaatrobuuste inrichting en de mogelijkheden van 'energielandschap' als leverancier voor duurzame energie. Burgerparticipatie is uitgangspunt in dit proces, vier werkgroepen zijn bezig met diverse thema's. In 2020 vervolgen wij ons proces om samen met de stakeholders dit project verder concrete vorm te geven.
Beoogd effect	Het verbinden van gebiedsambities en –kansen met individuele ambities van bewoners en ondernemers.

Uitvoering ecologisch maaibeheer	
Inhoud	Het ecologisch maaibeheer, dat gestart is naar aanleiding van het regionale project Biobased Industry in de Cleantech regio, wordt voortgezet. Op dit moment wordt ook voor het noordelijk deel van de gemeente gezocht naar een ander type maaibeheer voor 2020 om de biodiversiteit en de soortenrijkdom te vergroten. Dit wordt verwoord in het Programma Groen.
Beoogd effect	Door in de wijze van het maaibeheer rekening te houden met de aanwezige flora en fauna wordt een verhoging van de natuurwaarde en biodiversiteit bewerkstelligd.

Herziening bestaand beleidskader openbaar groen	
Inhoud	Tot nu toe werd gebruikt gemaakt van het vastgestelde beleidskader openbaar groen, zoals opgenomen in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen. Dit kader is niet meer actueel en aan herziening toe. In het op te stellen nieuwe programma Groen worden in 2020 aan de gemeenteraad beleidsafwegingen voorgesteld die in de nabije toekomst worden toegepast. De thema's zoals vastgesteld in de omgevingsvisie zijn hiervoor leidraad: leefbaarheid, duurzaamheid en biodiversiteit.
Beoogd effect	Invulling geven aan de in de omgevingsvisie vastgestelde ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij de trefwoorden zijn kwaliteit, verbinding en duurzaamheid.

Riolering

Afkoppelen hemelwater	
Inhoud	Gelijktijdig met de reconstructieprojecten, zoals deze beschreven zijn in 'Verkeer en Vervoer', wordt ook in 2020 het hemelwater van grote delen van de openbare ruimte afgekoppeld van de riolering. Daarnaast wordt hemelwater van nieuwbouwprojecten niet aangesloten. Ook stimuleren we particulieren om af te koppelen door het leveren van materialen en het vergroenen van tuinen.
Beoogd effect	Door het afkoppelen van hemelwater wordt dit schone water niet meer vermengd met het vuile rioolwater maar kan het terugvloeien naar de bodem of oppervlakte water. Ook ontzien we hiermee de rioalgemalen en rioolwaterzuivering. Tevens is het een vorm van klimaatadaptatie omdat het verdroging tegen gaat en het rioelstelsel robuuster maakt voor heftiger regenval. Hierdoor treedt minder overlast op door riooloverstorten en rioolwater op straat. Ook geeft het verkoeling in de leefomgeving.

Klimaatadaptatie	
Inhoud	In 2018 is de eerste stresstest uitgevoerd waarbij gekeken is naar de effecten van klimaatwijzigingen op het gebied van wateroverlast, droogte en hitte. Tweede helft 2018 is voor het onderdeel wateroverlast een verfijningsslag gemaakt. De resultaten hiervan zijn verwerkt in het Programma Water 2020-2025. In 2020 houden wij risicodialogen met de kernen waarbij wij inzoomen op de gemaakte stresstestkaarten. Samen met het waterschap en de inliggende gemeenten stellen we in 2020 een Regionale Adaptatie Strategie (RAS) op.
Beoogd effect	Op deze wijze proberen wij de gemeente voor te bereiden op de komende klimaatwijzigingen.

Cultureel erfgoed

Karakteristieke gebouwen	
Inhoud	De gemeenteraad heeft een motie aangenomen op 24 juni 2019 waarin het college wordt opgedragen om in beeld te brengen welke karakteristieke, cultuurhistorisch relevante gebouwen specifieke bescherming behoeven. Hierbij wordt onderzocht welke instrumenten de gemeente kan inzetten om deze gebouwen te beschermen en op welke manier eigenaren van deze gebouwen advies en ondersteuning kunnen krijgen en welke kosten daarmee bij benadering gemoeid zullen zijn. De verwachting is dat wij in 2020 met een voorstel naar de gemeenteraad kunnen.
Beoogd effect	Beschermen karakteristieke panden en bouwwerken.

Afval

Stimulering circulaire economie door uitvoering te geven aan de motie "Luier niet voor(s)t, maar zamel in"	
Inhoud	De ontwikkeling van luierverwerking loopt nog. Zodra er een methode voorhanden is die grootschalig operationeel kan worden uitgevoerd ontvangt daarvoor een voorstel.
Beoogd effect	Een milieukundig acceptabele, efficiënte en service gerichtere invulling van luierinzameling in de gemeente Voorst.

Milieubeheer

Asbestonderzoek	
Inhoud	In 2018 zijn alle eigenaren van asbestverdachte daken per brief geïnformeerd en is begeleiding aangeboden bij asbestdaksanering. Circa 30% van de eigenaren heeft hierop gereageerd. Verder kunnen dakeigenaren sinds 2018 gratis asbest (<35 m2) inleveren en de gemeente heeft een asbestlening in werking gesteld. Op 4 juni 2019 is geheel onverwacht het wetsvoorstel afgekeurd door de Eerste Kamer en is gebleken dat er in 2024 geen asbestdakenverbod komt. Het is momenteel onbekend óf en wanneer het asbestdakenverbod er wel komt. De meeste asbestdakeigenaren wachten momenteel af. Gedurende het huidige wetsvacuüm is het niet zinvol om nu eigenaren actief te benaderen. Wanneer er meer zicht komt op de nieuwe wet dan zullen wij eigenaren weer actief benaderen.
Beoogd effect	Verbeteren van de leefomgeving door op termijn asbestvrij te zijn.

Uitvoering addendum duurzaamheid	
Inhoud	In 2016 heeft de raad ingestemd met het addendum bij de Nota Duurzaamheid. De projecten rond energiebesparing zijn in uitvoering en worden als positief ervaren. Op het gebied van het opwekken van duurzame energie wordt er gefocust op zonne-energie. Deze projecten hebben vaak een lange doorlooptijd waardoor de resultaten pas over enkele jaren te zien zijn. Met het structurele budget voor duurzaamheid kunnen de lopende projecten goed doorgezet worden en is er ruimte om nieuwe projecten op te pakken. Jaarlijks wordt er een rapportage opgesteld over de resultaten van het addendum bij de Nota Duurzaamheid. In 2020 wordt het vierjarenplan bijgesteld om inzicht te geven hoe energieneutraal Voorst in 2030 bereikt kan worden.
Beoogd effect	Het doel is een energieneutrale gemeente in 2030 waarbij evenveel duurzame energie wordt opgewekt als wordt gebruikt. Dit moet worden bereikt door 40% energiebesparing en 60% duurzame opwekking.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)	De OVIJ verzorgt, op basis van een gemeenschappelijke regeling, voor de gemeente Voorst meerdere (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
Tribuut belastingsamenwerking	Tribuut voert voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken.
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer.
NV Luchthaven Teuge	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen en stimuleringsleningen voor monumenten en verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied. Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio, de Strategische Board Cleantech Regio en de Wgr-regio Stedendriehoek. Ondernemers, overheden en onderwijs en onderzoek hebben één gezamenlijke Agenda Cleantech Regio gemaakt. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten voor 2019-2023. Twee thema's hebben topprioriteit: energietransitie en circulaire economie. Om energieneutraal en circulair te worden, investeren we ook in innovatiekracht, slimme en schone mobiliteit, voldoende toptalenten, onze fijne leefomgeving en sterke vestigingsklimaat.
Circulus Berkel	Circulus-Berkel verzorgt het afvalbeheer voor acht gemeenten. Het gaat om Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem en Zutphen. Specialismen en kennis is bij Circulus-Berkel goed geborgd. Ook biedt Circulus-Berkel goede mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in te zetten.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (via de link: www.waarstaatjegemeente.nl). De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Afval	Fijn huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval per inwoner per jaar (kg)	87	CBS
Milieubeheer	Hernieuwbare elektriciteit	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	4,8%	RWS

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
2-1 Verkeer en vervoer	3.147.214	3.193.315	3.373.294	3.363.579	3.530.117	3.499.080
2-2 Parkeren	77.035	93.946	96.765	96.765	96.765	96.765
2-4 Econ. Havens/waterwegen						
2-5 Openbaar vervoer						
5-5 Cultureel erfgoed	289.931	325.473	340.338	340.338	340.338	340.338
5-7 Openb. groen en recreatie	1.682.059	1.765.148	1.820.373	1.812.793	1.803.832	1.814.120
7-2 Riolering	2.688.206	2.777.556	2.949.730	2.944.572	2.939.768	2.925.837
7-3 Afval	1.868.418	1.939.663	1.791.121	1.777.970	1.779.682	1.781.356
7-4 Milieubeheer	1.013.289	1.348.902	1.151.784	1.099.067	1.113.456	1.128.286
7-5 Begraafplaatsen	183.732	180.571	184.495	185.096	186.000	185.552
Totaal lasten	10.949.884	11.624.574	11.707.900	11.620.180	11.789.958	11.771.334
2-1 Verkeer en vervoer	610.973	79.988	81.107	81.107	81.107	81.107
2-2 Parkeren	20.000					
2-4 Econ. Havens/waterwegen						
2-5 Openbaar vervoer						
5-5 Cultureel erfgoed	53.454	3.142				
5-7 Openb. groen en recreatie	10.206	4.604	4.668	4.668	4.668	4.668
7-2 Riolering	3.150.455	3.078.499	3.109.447	3.109.447	3.109.447	3.109.447
7-3 Afval	1.971.782	2.107.008	1.807.769	1.824.471	1.824.471	1.824.471
7-4 Milieubeheer	42.808	142.862	1.318	1.318	1.318	1.318
7-5 Begraafplaatsen	149.506	198.531	201.311	201.311	201.311	201.311
Totaal baten	6.009.184	5.614.634	5.205.620	5.222.322	5.222.322	5.222.322
Saldo	-4.940.700	-6.009.940	-6.502.280	-6.397.858	-6.567.636	-6.549.012

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

De toegerekende salarissen per taakveld zijn ten opzichte van 2019 gestegen door de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

2-1 Verkeer en vervoer

Naast hogere toegerekende salarissen zijn hogere kapitaallasten en de hogere lasten door areaaluitbreiding de oorzaak van de verhoging van de lasten.

2-2 Parkeren

Geen bijzonderheden.

5-5 Cultureel erfgoed

In de raming 2019 zijn de kredieten 'Pilotproject Terwoldse Bandijk', 'Cultuurhistorische waardenkaart' en 'Instandhouden waardevolle monumenten' onder de lasten opgenomen.

5-7 Openbaar groen en recreatie

De raming voor onderhoud openbaar groen is verhoogd i.v.m. arealuitbreiding.

7-2 Riolering

De verhoging van de lasten is voornamelijk het gevolg van een hogere dotatie aan de voorziening groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering (reservering van saldo riolering). Daarnaast is er sprake van verhoging van het onderhoudsbudget (uitvoering nieuwe Programma Water) en een verlaging van de kapitaallasten.

7-3 Afval

Naast de contractueel overeen gekomen index van Circulus Berkel stijgen de verwerkingskosten, mede door nieuwe aanbestedingen, voor de niet recyclebare afvalstromen. Daarnaast nemen door veranderende marktomstandigheden en afnames in subsidiebedragen de inkomsten fors af voor de meeste recyclebare afvalstromen zoals textiel en PMD.

De lasten van 2019 zijn, ondanks bovenvermelde extra kosten, hoger dan in 2020 geraamd. Dit komt door opname van een stelpost voor het tekort op afval van 122.000 euro en de ramingen van de kredieten 'Preventie en aanpak van zwerfafval' en 'Afbouwregeling papierinzamelaars'.

7-4 Milieubeheer

In 2019 is het terugbetaalde resultaat 2018 van OVIV en een subsidie opgenomen als baten. Daarnaast is het krediet 'Addendum Duurzaamheid ' samen met diverse geluidssaneringsprojecten verantwoordelijk voor het verschil in lasten.

7-5 Begraafplaatsen

Geen bijzonderheden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Renovatie kunstwerken (bruggen A-watergangen)	2020	75.000	200	3.500	3.400	3.400
Prioriteitennota 2016 t/m 2019: Integraal Wegen Plan (IWP), per jaar 750.000	2020 t/m 2023	3.000.000	2.400	37.200	71.600	105.700
Prioriteitennota 2017: Stimuleringsregeling duurzaamheid (10 jaar 300.000 per jaar, tot en met 2026)	2020 t/m 2023	1.200.000	0	0	0	0
Prioriteitennota 2018: Verkeersveiligheidsstudie Twello	2020	100.000	300	4.600	4.600	4.500
Prioriteitennota 2018: Westelijke randweg Twello	2021	4.700.000	0	15.300	217.800	215.700
Prioriteitennota 2017 t/m 2020: Twello Centrum	2020 t/m 2023	1.400.000	1.100	16.900	33.000	48.800

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Onderhouds Programma						
Onderhoud en vervanging speelvoorzieningen (o.b.v. beheerplan uit voorz. speelvoorzieningen)	2020 t/m 2023	129.200	0	0	0	0
Bermschade langs wegen buiten de bebouwde kom (per jaar 25.000)	2020 t/m 2023	100.000	100	1.200	2.400	3.500
MUP openbare verlichting armaturen (per jaar 35.000)	2020 t/m 2023	140.000	100	2.300	4.500	6.700
MUP openbare verlichting armaturen, (versneld vervangen door led)	2020 t/m 2023	140.000	100	2.300	4.500	6.700
MUP openbare verlichting lichtmasten (per jaar 35.000)	2020 t/m 2023	140.000	100	1.400	2.800	4.100
Columbariumuitbreiding	2020	10.000	0	600	600	600
Reparatie asfaltpaden en deels omvormen naar grindpaden op begraafplaatsen	2021	25.000	0	100	1.200	1.100
<i>Riolering</i> (Voorziening groot onderhoud en vervangings-investeringen riolering op basis van programma Water)						
Onderzoek en advisering OAS studie	2020 t/m 2023	60.000	0	0	0	0
Vervangen/renoveren rioolgemalen (inclusief telemetrie)	2020 t/m 2023	132.000	0	0	0	0
Vervangen electro/mechanisch deel van het drukriool	2020 t/m 2023	1.512.000				
Vervanging vrijverval riolering	2020 t/m 2023	1.480.000	0	0	0	0
Rioleringsplannen milieu- en hemelwatermaatregelen (afkoppelen)	2020 t/m 2023	1.765.000	0	0	0	0
Totaal Mooi Voorst		16.108.200	4.400	85.400	346.400	400.800

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Tarieven afvalstoffenheffing	0	0	0	0	0
De Fliert	119.894	119.894	119.894	119.894	119.894
Vereveningsfonds groen Voorst	16.192	16.192	16.192	16.192	16.192
Totaal reserves	136.086	136.086	136.086	136.086	136.086
Speelvoorzieningen	28.327	16.435	22.418	33.709	61.543
Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering	16.868.665	18.286.565	19.649.289	20.948.831	22.179.645
Totaal voorzieningen	16.896.992	18.303.000	19.671.707	20.982.540	22.241.188

Standen per 1 januari

Toelichting:

Reserves:

Tarieven afvalstoffenheffing

Deze reserve fungeert als egalisatie voor het tarief afvalstoffenheffing. Door tekorten op het taakveld afval van de laatste jaren is de reserve leeg.

De Fliert

Deze reserve maakt het mogelijk om het Fliertdal, aan de oostkant van het nieuwbouwplan De Schaker, verder in te richten.

Vereveningsfonds groen Voorst

Deze reserve voorziet in verevening (maatschappelijke tegenprestatie; verhoging van de kwaliteit van het buitengebied) bij functieverandering naar wonen. Na aanwending van het aanwezige geringe saldo zal bij de jaarrekening 2019, zoals aangegeven bij de nota reserves en voorzieningen 2018, de reserve opgeheven worden.

Voorzieningen:

Speelvoorzieningen

Deze voorziening egaliseert de kosten voor instandhouding van speeltoestellen. Het nieuwe beheersysteem is begin 2019 vertaald in een meerjarig onderhoudsplan.

Groot onderhoud en vervangingsinvesteringen riolering

Deze voorziening egaliseert de lasten groot onderhoud en vervangingsinvesteringen van rioleringen. Het exploitatieresultaat van rioleringen wordt jaarlijks toegevoegd aan de voorziening. De voorziening heeft een directe relatie met het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP); deze is in 2019 geactualiseerd en getransformeerd naar het Programma Water 2020-2025.

3.3 Bedrijvig Voorst

Wat willen we bereiken

Economische promotie

De gemeente Voorst is uniek gelegen tussen IJssel en Veluwemassief. Zowel landschappelijk als cultuurhistorisch heeft Voorst veel te bieden. Om de effecten van al het fraais dat Voorst te bieden heeft te benadrukken worden hiervoor recreatieve en toeristische activiteiten ontplooid en aangemoedigd. Een communicatieoffensief om Voorst te promoten zal worden ontwikkeld.

Tevens hechten wij veel waarde aan het realiseren van snelle internetverbindingen in het buitengebied zowel voor de lokale economie als voor de inwoners.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

De gemeente Voorst heeft behoefte aan extra industrieterreinen om nieuwe bedrijven op te vangen en bedrijfsverplaatsingen mogelijk te maken. Daarnaast is het van belang om bestaande bedrijventerreinen in goede conditie te houden of weer in conditie te brengen. De bestaande bedrijventerreinen Nijverheid, 't Belt verdienen een revitalisering.

Begeleide participatie en arbeidsparticipatie

De zorg voor mensen die buiten het arbeidsproces staan of dreigen te komen is aan de gemeente toevertrouwd en daar wordt ook verstandig inhoud aan gegeven. De participatienota is daarbij uitgangspunt en vormt een basis die getypeerd kan worden als 'zacht op de persoon hard op de inhoud'.

Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen

Inwoners die plannen hebben om een eigen bedrijf te beginnen moeten gebruik kunnen maken van gemeentelijke startersbegeleiding. Deze begeleiding moet ook ingezet worden voor mensen met een uitkering waarbij alle middelen moeten worden ingezet om belemmerende regels te verwijderen.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Economische promotie

Promotionele activiteiten om gemeente Voorst "op de kaart te zetten"	
Inhoud	<p>In 2020 geven we het toeristische profiel van Voorst nadere invulling. Zo werken wij met partners aan het masterplan IJsselvallei. We verkennen in hoeverre fysieke toeristische informatiepunten toegevoegde waarde hebben. We dragen bij aan de realisatie van de IJsselbiënnale. Ook werken we aan de ontwikkeling van het wandelknooppuntennetwerk en vernieuwen we de evenementenladders en ons toeristische gebiedsbeleid. Daarnaast breiden wij de marketingactiviteiten, onder andere via Bezoek Voorst, uit.</p> <p>Met de betrokken partijen op en rondom Bussloo en Teuge werken we in 2020 aan een gebiedsplan voor beide gebieden. We faciliteren toeristische ondernemers in het onderling samenwerken en ontwikkelen van arrangementen om de toerist langer te laten verblijven. We werken hierbij samen met regionale partners.</p>
Beoogd effect	Het toerisme in de gemeente een impuls geven, de gemeente Voorst beter als toeristische bestemming vermarkten.

Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Toekomstbestendige bedrijventerreinen	
Inhoud	<p>In 2020 maken we een actieprogramma voor de revitalisering van Nijverheid en 't Belt. We verkennen de haalbaarheid en mogelijkheden voor een samenwerkingsverband tussen bedrijven op Engelenburg. In overleg met de ondernemersverenigingen verkennen we de toekomstige behoefte aan bedrijfslocaties voor de dorpen Voorst, Terwolde en Klarenbeek. Ook voeren we een locatie onderzoek uit naar de uitbreiding van het bedrijventerreinareaal in de gemeente Voorst met 5 hectare.</p>
Beoogd effect	Het creëren van toekomstbestendige bedrijventerreinen in de gemeente Voorst.

Begeleide participatie

Wet Sociale Werkvoorziening/Liquidatie GR Delta	
Inhoud	<p>De gemeenschappelijke regeling Delta wordt met ingang van 1 januari 2020 opgeheven. Voorst kiest er voor de uitvoering van de Wsw in eigen hand te nemen. Het uitgangspunt is dat de beschikbare middelen vanuit de integratie-uitkering Participatie en de werkgeversbijdragen volledig voor de loonkosten van de wsw'ers en de overige (overhead) kosten worden ingezet.</p>
Beoogd effect	Een soepele en zorgvuldige overgang van de Voorster sw-populatie van Delta naar Voorst.

Arbeidsparticipatie

De acties uit de nota Plek op de Werkvloer uitvoeren	
Inhoud	<p>De nota uitvoering participatiewet heeft een looptijd van vier jaar, tot en met het jaar 2020. In 2020 blijven de opgenomen acties uitvoeren en aanscherpen, zoals het Voorster offensief richting werkgevers, gemeentelijk werkgeverschap, het aandacht hebben voor instroompreventie en interne werkprocessen en sociaal ondernemerschap.</p> <p>Er heeft inmiddels een verschuiving plaatsgevonden in de doelgroepen en aantallen binnen ons huidige klantenbestand. De klanten die direct bemiddelbaar zijn en/ of een korte afstand hebben tot de arbeidsmarkt zijn inmiddels uitgestroomd naar werk. De doelgroep die nu overblijft heeft een grote afstand tot de arbeidsmarkt en heeft veel meer begeleiding nodig om de stap richting een reguliere werkgever te maken. Hiervoor zijn voortrajecten nodig om kandidaten richting de arbeidsmarkt te begeleiden. Dit doen we door middel van het geven van trainingen en het bieden van een begeleide werkervaringsplek bij een werkgever, Mens en Welzijn of lokale organisatie. Denk hierbij aan sportverenigingen of vrijwilligersorganisaties. Het verzorgen van de trainingen heeft de gemeente in eigen beheer, net zoals de begeleiding op de werkervaringsplekken.</p>
Beoogd effect	We blijven de doelen van de nota Plek op de Werkvloer nastreven en evalueren in 2020 deze nota.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	<p>Cleantech Regio is een samenwerkingsvorm én een gebied. Twee organisaties staan aan de basis van de Cleantech Regio, de Strategische Board Cleantech Regio en de Wgr-regio Stedendriehoek. Ondernemers, overheden en onderwijs en onderzoek hebben één gezamenlijke Agenda Cleantech Regio gemaakt. Hierin staan de ambities en gewenste resultaten voor 2019-2023.</p> <p>Twee thema's hebben topprioriteit: energietransitie en circulaire economie. Om energieneutraal en circulair te worden, investeren we ook in innovatiekracht, slimme en schone mobiliteit, voldoende toptalenten, onze fijne leefomgeving en sterke vestigingsklimaat.</p>
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
NV Luchthaven Teuge	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (via de link: www.waarstaatjegemeente.nl). De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Vestigingen	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	155,2	LISA
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	56,3%	LISA

Beleidsindicatoren (vervolg)

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Vorst	Bron
Arbeidsparticipatie	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.	69,2%	CBS
Arbeidsparticipatie	Aantal re-integratievoorzieningen	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	9,4	CBS
Arbeidsparticipatie	Banen	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	907,2	LISA

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
3-1 Econ. ontwikkelingen	226.611	241.459	236.894	233.094	233.094	233.094
3-2 Fys. Bedrijfsinfrastructuur	-	7.499	7.499	7.499	7.499	7.499
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	21.495	37.110	38.456	38.456	38.456	38.456
3-4 Economische promotie	235.641	348.387	250.204	249.764	232.874	232.984
6-4 Begeleide participatie PR3	2.024.432	1.997.425	1.486.441	1.448.497	1.458.497	1.470.497
6-5 Arbeidsparticipatie	630.655	606.220	660.257	693.833	693.833	693.833
Totaal lasten	3.138.834	3.238.100	2.679.751	2.671.143	2.664.253	2.676.363
3-1 Econ. ontwikkelingen	38.619					
3-2 Fys. bedrijfsinfrastructuur						
3-3 Bedrijfsloket en regelingen	48.560	53.902	54.656	54.656	54.656	54.656
3-4 Economische promotie	179.565	194.576	184.322	184.322	184.322	184.322
6-4 Begeleide participatie PR3	-					
6-5 Arbeidsparticipatie	-					
Totaal baten	266.744	248.478	238.978	238.978	238.978	238.978
Saldo	-2.872.090	-2.989.622	-2.440.773	-2.432.165	-2.425.275	-2.437.385

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

3-1 Economische ontwikkelingen

Geen bijzonderheden.

3-2 Fys. bedrijfsinfrastructuur

Geen bijzonderheden.

3-3 Bedrijfsloket en regelingen

Geen bijzonderheden.

3-4 Economische promotie

In 2019 is het krediet 'Breedband gemeente Voorst' als last opgenomen. In 2020 is vanuit de prioriteitennota 2020 het krediet '75 Jaar vrijheid' geraamd.

6-4 Begeleide participatie PR 3

Het verschil in raming tussen 2020 en 2019 wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de eenmalige extra toevoeging aan het budget WSW (Delta) in 2019 (Voortgangsbericht 2019).

6-5 Arbeidsparticipatie

Het verschil tussen de raming 2020 en 2019 wordt veroorzaakt door een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Totaal Bedrijvig Voorst		0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Geen reserves.	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen.	0	0	0	0	0
Totaalvoorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 1 januari

3.4 Gezond Voorst

Wat willen we bereiken

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Een school vervult een belangrijke rol in een kern of wijk. Als een kind problemen ervaart is de school vaak de eerste plek waar dit gesignaleerd wordt. De school kan samen met het samenwerkingsverband ondersteuning en begeleiding bieden indien het gaat over leer- of cognitieve problematiek. Als de problemen op andere gebieden spelen kan samen met medewerkers van het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) gekeken worden welke hulp het meest passend is. Daarnaast leidt ongeoorloofd schoolverzuim tot voortijdig schoolverlaten wat nadelig is voor de leerling zijn/haar carrière op de arbeidsmarkt. De leerplichtambtenaar werkt samen met de scholen om vroegtijdig ongeoorloofd verzuim te signaleren en te beperken waardoor leerlingen een startkwalificatie kunnen behalen.

Het is belangrijk om naast de ontwikkeling van cognitieve vaardigheden bezig te zijn met bewegen, muziek en kunst. In overleg met de scholen wordt bekeken hoe de gemeente hieraan een bijdrage kan leveren zonder dat hier direct een financiële bijdrage voor nodig is. Instandhouding van de unieke, specifieke schoollogopedie, zoals deze in de gemeente Voorst is georganiseerd, is van belang omwille van de taal-spraak ontwikkeling van alle jonge kinderen in de gemeente Voorst.

In 2018 is een nieuwe beleidsnota kinderopvang Gemeente Voorst 2018-2022 vastgesteld. De gemeente Voorst werkt toe naar een stelsel voor jeugdhulp dat erop gericht is dat ieder kind gezond en veilig opgroeit en zo zelfstandig mogelijk kan deelnemen aan de maatschappij, daarbij rekening houdend met zijn ontwikkelingsniveau. Vanuit het juridisch en maatschappelijk kader zijn ouders hier als eerst verantwoordelijk voor.

Sportbeleid en activering

Sport en bewegen heeft een positieve invloed op de motorische, sociale en cognitieve ontwikkeling; het bevordert incasseringsvermogen en pakt goed uit op de fysieke gesteldheid. Verantwoorde initiatieven vanuit het maatschappelijk veld voor gratis sporten en bewegen voor kinderen tot en met twaalf jaar moeten verder gestroomlijnd, gefaciliteerd en ontwikkeld worden. Ook de groep jongeren van twaalf tot achttien jaar wordt hierbij betrokken.

Cultuur

Kunst en cultuur kunnen ingezet worden als verbindend element in de preventieve taken binnen het sociaal domein bijvoorbeeld muziekonderwijs voor jongeren en muziek, dans, zang en beeldende vorming als verbindend element voor ouderen. De gemeente kan hierin verschillende rollen hebben: faciliterend, soms initiërend of als (bescheiden) co-financier. Koppeling met het project Voorst onder de Loep is in de uitwerking een essentieel onderdeel.

Samenkracht en burgerparticipatie

Een goede integratie van statushouders is belangrijk. Het beleid omtrent de integratie van statushouders moet geïntensiverd en uitgebreid worden met name naar die statushouders die al langdurig in onze gemeenschap verblijven maar nog niet geïntegreerd zijn geraakt. Daarnaast is het van belang om tijdig te kunnen anticiperen op een nieuwe toestroom van vluchtelingen gelet op de ontwikkelingen in oorlogsgebieden en een nieuwe toestroom als gevolg van familiehereniging.

Jeugdzorg

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) is de toegang voor hulp voor alle kinderen en jongeren in de gemeente Voorst. De essentie van de werkwijze van het CJG is dat kinderen/jongeren of hun ouders met een hulpvraag worden toegeleid naar passende hulp. Deze passende hulp kan gevonden worden in de voorliggende/preventieve voorzieningen, maar kunnen ook, indien dat nodig is, uitgevoerd worden door jeugdhulpaanbieders werkzaam in het curatieve domein. Belangrijk daarbij is de laagdrempeligheid/bereikbaarheid van het CJG en tevens het aanbod van hulp. Wachtlijsten werken negatief uit op deze laagdrempeligheid en beschikbaarheid.

Per januari 2019 is de nieuwe integrale raamovereenkomst voor Jeugd, Wmo en MO/BW in werking getreden. Met de raamovereenkomst is een meerjarig contract aangegaan met zorgaanbieders. Door gebruik te maken van integrale producten en tarieven is bijgedragen aan de doorlopende zorglijn. Cliënten en aanbieders worden hierdoor naar verwachting minder gehinderd door verschillende wetgeving en leeftijdsgrenzen. Door beter toezicht te houden op de kwaliteit van zorg wordt ook gewaakt voor zorgaanbod dat onvoldoende voldoet aan de eisen van de Jeugdwet. Hiertoe zijn ook onafhankelijke regionale toezichthouders aangesteld. De komende jaren wordt deze nieuwe vorm van toezicht geëvalueerd en zo nodig doorontwikkeld. De financiële consequenties van de integrale tarieven wordt doorlopend gemonitord.

Daarnaast wordt op lokaal niveau verder ingezet op de doorontwikkeling van casus- en procesregie. Goede regievorming is essentieel voor een kwalitatieve goede uitvoering van de hulp bij de cliënt waarbij de doelen behaald worden die vooraf geformuleerd zijn.

Volksgezondheid

Gezondheidsbevordering en gezondheidsbescherming zijn de twee pijlers van volksgezondheid. De aandachtsgebieden voor het bevorderen van de volksgezondheid zijn jeugdgezondheidszorg, alcoholpreventie, bevorderen van bewegen om overgewicht tegen te gaan, (stoppen met) roken, mentale gezondheid en het voorkomen van diabetes. Gezondheidsbescherming heeft onder andere betrekking op besmettelijke infectieziektenbestrijding, medische milieukunde, technische hygiënezorg en psycho-sociale hulp bij calamiteiten.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.vorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Pilot financiering van inzet van medewerkers in dienst van de school(bestuur) of samenwerkingsverband bij jeugdhulptaken op school	
Inhoud	In het pilotjaar 2019 is het in uitzonderlijke/maatwerksituaties mogelijk geweest om op school een medewerker in dienst van school in te zetten voor taken waar anders een jeugdzorgaanbieder voor zou moeten worden ingezet. De school kan vanuit de tussen ouders, school en CJG gemaakte afspraken de extra inzet van een medewerker in dienst van school/schoolbestuur (meestal onderwijsassistent) bekostigen passend bij de Jeugdwet. Te denken valt hierbij aan bijvoorbeeld: begeleiding toiletbezoek, omkleden voor en na gymles.
Beoogd effect	Het doel hiervan is het effectiever en efficiënter inzetten van jeugdhulp binnen het onderwijs. Eind 2019/begin 2020 vindt er een evaluatie plaats. Op basis daarvan wordt besloten over voortzetting en inbedding van het beleid.

Project "Op weg naar een goede doorstroom van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs in de gemeente Voorst"	
Inhoud	<p>Ieder jaar strandt een aantal leerlingen in leerjaar 1 of 2 van het voortgezet onderwijs. Soms gaat het hierbij om leerlingen die in groep 7 of 8 van het basisonderwijs mogelijk anders begeleid hadden kunnen of moeten worden richting de voor hen meest geschikte school voor voortgezet onderwijs.</p> <p>Stichting Katholiek Basisonderwijs Gelderland (SKBG) en gemeente Voorst hebben vanuit Ferm (voor voorkomen voortijdig schoolverlaters in de regio Stedendriehoek) een subsidie van € 45.000 ontvangen waardoor van 1 september 2019 tot en met 31 december 2020 de inzet van een projectmedewerker kan worden bekostigd. Deze kan kinderen vanuit alle basisscholen in de gemeente Voorst, voor wie dat nodig is, extra begeleiden richting het voortgezet onderwijs. Ook is er in dit project aandacht voor de uitwisseling van expertise tussen primair- en voortgezet onderwijs.</p>
Beoogd effect	Goede passende doorstroming van leerlingen uit het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs. Begeleiding van leerlingen voor wie deze vervolgstap in hun onderwijs carrière niet gemakkelijk is.

Sportbeleid en activering

Voorster Sport- en beweegakkoord	
Inhoud	<p>Het rijk heeft in 2019 budget beschikbaar gesteld (€ 15.000 per gemeente) voor een procesbegeleider, de zogenaamde 'sportformateur'. De 'sportformateur' heeft de taak om diverse partijen aan tafel te krijgen en het gesprek over de invulling van een Sport- en beweegakkoord en de afspraken daarbinnen te faciliteren. Het eindproduct van de inzet van een sportformateur is een Voorster Sport- en beweegakkoord.</p> <p>Bij een lokaal sportakkoord staat niet het beleid van de gemeente centraal, maar vooral het proces rond het maken (en daarna natuurlijk uitvoeren) van afspraken centraal. Het gaat om een het aangaan van stevige samenwerkingsverbanden tussen de lokale overheid, de sport- en beweegaanbieders en maatschappelijke partners, zoals scholen, zorg- en welzijnsorganisaties, gezondheidszorg en ook het bedrijfsleven. Dit veronderstelt commitment tussen deze partijen. Dat commitment wordt vastgelegd in een akkoord, waarin ambitie, visie en de weg daarnaar toe staan beschreven.</p> <p>De gemeente Voorst neemt deel aan deze Regeling Lokale Sportakkoorden en heeft samen met St. de Koepel, St. de Schaeck en Sportief Evenwicht Twello de intentieverklaring getekend.</p>
Beoogd effect	De sportformateur is in 2019 gestart en het Sport- en beweegakkoord wordt begin 2020 gesloten. Tevens maakt de gemeente Voorst bij het rijk aanspraak op een uitvoeringsbudget van € 20.000 per jaar voor 2019, 2020 en 2021. Het uitvoeringsbudget wordt ingezet om een of meer van de geformuleerde ambities uit het Voorster Sport- en beweegakkoord te verwezenlijken.

Samenkracht en burgerparticipatie

Vluchtelingenwerk	
Inhoud	De nieuwe Wet inburgering wordt op 1 januari 2021 van kracht. In het nieuwe stelsel krijgen gemeenten de regie over de nieuwe Wet inburgering. Nieuwkomers krijgen bij de gemeente een brede intake en een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Hierin worden afspraken gemaakt over de thema's inburgering, participatie, ontzorgen en begeleiding. We zoeken hierbij naar regionale samenwerking, waarbij ons IITV als inburgeringsmodel een voorbeeld kan zijn en met aanpassingen kan voldoen aan dit nieuwe inburgeringsstelsel. Op dit moment ziet het er naar uit dat dit met de reeds beschikbare middelen gerealiseerd kan worden. De gevolgen van het nieuwe beleid en invulling van nieuwe taken worden in regionaal verband verder uitgewerkt.
Beoogd effect	Goede invoering van het nieuwe inburgeringsstelsel en de gemeentelijke regiefunctie in regionale samenwerking.

Jeugd- en jongerenwerk	
Inhoud	Het jeugd- en jongerenwerk in onze gemeente wordt de afgelopen jaren met name uitgevoerd door Younger at Heart. De uitgangspunten en de doelstellingen die destijds zijn meegegeven, zijn inmiddels toe aan herijking. Hiervoor zijn we inmiddels in gesprek met Younger at Heart en in 2020 volgt een evaluatie zodat op dit onderdeel de uitvoering van het beleid aangepast kan worden naar de huidige problematiek en visie.
Beoogd effect	In 2020 willen we nieuw beleid vaststellen en de afspraken rondom de uitvoering hieraan aanpassen. Met de uitvoering van het jeugd- en jongerenwerk willen we beter aansluiten bij de uitgangspunten rondom de transformatie in het Sociaal Domein en de verschuiving naar meer preventie.

Cultuur

Inzet kunst en cultuur als verbindend element preventie	
Inhoud	Wij voeren gesprekken met het onderwijs om te bepalen op welke wijze scholen en gemeente kunst en cultuur (cultuureducatie) kunnen bevorderen binnen het onderwijs. In 2019 is het convenant 'Meer Muziek in de Klas' getekend, waar in 2020 verder uitvoering aan wordt gegeven door de betrokken partijen.
Beoogd effect	Bevordering cultuureducatie op scholen.

Wijkteams

Integrale frontoffice Sociaal Domein	
Inhoud	In het kader van de revitalisering van het gemeentehuis, worden twee lijnen parallel aan dit proces en elkaar uitgewerkt; de implementatie dienstverlening in het nieuwe gemeentehuis en de integrale frontoffice sociaal domein. De tijdelijke huisvesting van het sociaal domein in het kulturhus geeft de mogelijkheid om te gaan starten met de inrichting van een integrale frontoffice voor Jeugd, WMO en Participatie. Aandachtspunten die zowel organisatiebreed als binnen het sociaal domein spelen zijn o.a. laagdrempeligheid, servicegerichtheid, deskundigheid, registratie en transparantie.
Beoogd effect	De ervaringen die we gaan opdoen in het Kulturhus worden expliciet meegenomen in het proces om te komen tot een vernieuwde en toekomstbestendige inrichting van dienstverlening gemeente breed.

Maatwerkdienstverlening 18- / Geëscaleerde zorg 18-

Toeziens op kwaliteit van zorgaanbod	
Inhoud	Met de nieuwe raamovereenkomst zijn er nieuwe kwaliteitscriteria opgesteld voor zorgaanbieders en zorgaanbod. We zien toe op de naleving van deze criteria. Hiervoor zijn regionale toezichthouders aangesteld, die samen werken met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.
Beoogd effect	Het doel is om te garanderen dat zorg die wordt ingezet, ook echt kwalitatief goede zorg is die voldoet aan de Jeugdwet. Hierdoor wordt het verschil tussen Jeugdhulp en voorliggende voorzieningen (geen jeugdhulp) helder voor cliënten en gemeenten. Dit onderscheid is van belang voor de financieringsverplichting van de geleverde zorg en de verwachtingen die een cliënt mag hebben van het aanbod dat door de gemeente wordt gecontracteerd en gefinancierd.

Actieplan kosten jeugdzorg en Wmo	
Inhoud	<p>Begin 2019 bleek dat de kosten voor jeugdzorg en Wmo over 2018 fors hoger lagen dan vooraf verwacht. Naar aanleiding hiervan heeft een analyse plaatsgevonden en hierover bent u via een aparte raadsmededeling en de Jaarstukken 2018 geïnformeerd.</p> <p>De analyse is vertaald in een actieplan, waarbij een vijftal actiepunten zijn gedefinieerd waarmee wij o.a. beter en sneller inzicht krijgen in de reeds gedeclareerde en nog te verwachten kosten, signalen kunnen herkennen waarmee wij gericht gesprekken met zorgaanbieders kunnen voeren over zowel de inhoud van de zorg als de administratieve afhandeling. Hiermee hopen we te voorkomen dat we wederom worden verrast door toegenomen kosten en waar mogelijk invloed kunnen uitoefenen.</p> <p>De actiepunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Beter prognoses, meer inzicht in toewijzingen en declaraties - Verhoging van kostenbewustzijn en doorontwikkelen procesregie - Meer zicht op verwijzroute voor specialistische jeugd-GGZ - Gerichte, lokaal geïnitieerde accountgesprekken met zorgaanbieders - Verhogen van de baten (rijksuitkering, compensatiemogelijkheden) <p>In 2019 is een start gemaakt met deze actiepunten, in 2020 worden deze acties doorgezet.</p>
Beoogd effect	De acties moeten resulteren in een beter, sneller en completer inzicht in de te verwachten ontwikkelingen binnen de jeugdzorg en Wmo, zowel financieel als beleidsmatig. Los van de autonome ontwikkelingen, kan dit op termijn leiden tot een afremming van toename van de netto lasten of zelfs tot een verlaging ervan, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de zorg.

Kosten voogdijkinderen en wijziging woonplaatsbeginsel	
Inhoud	<p>In 2020 sorteren we voor op de wijziging van het woonplaatsbeginsel. Dat doen we door op verschillende niveaus invloed uit te oefenen op de invoering van de nieuwe regeling en de afsluiting van de huidige financieringssystematiek.</p> <p>Door de wijziging van het woonplaatsbeginsel dalen de kosten die de gemeente Voorst maakt voor voogdijkinderen. Deze kosten worden vanaf 2021 betaald door de gemeente waar de jongere woont voorafgaande aan plaatsing buiten het eigen gezin. Door inzet te plegen op een goede overdracht en een goede financiële afsluiting van de huidige regeling, beperken we het risico op discussies met andere gemeenten en een het risico op niet vergoede kosten.</p> <p>De afsluiting van de zgn. T-2 systematiek biedt een oplossing voor de groei van het aantal voogdijkinderen in 2019 en 2020 die door de systematiek normaal gesproken niet zou worden gecompenseerd.</p>
Beoogd effect	<p>In 2020 bereiden we ons voor op de gevolgen van het nieuwe woonplaatsbeginsel zodat het voortzetten van de zorg van de kinderen waarvoor wij verantwoordelijk blijven gewaarborgd is, zowel in financiële als inhoudelijke zin.</p> <p>Zodra er sprake blijkt van groei in deze jaren en een aanvraagmogelijkheid voor compensatie wordt geboden, zullen wij daar gebruik van maken.</p>

Volksgezondheid

Jeugdgezondheidszorg	
Inhoud	De komende periode worden de projecten "Aansluiten bij ouders" en "Kansrijke Start" nader uitgewerkt. Partners binnen de jeugdgezondheidszorg sluiten hier nadrukkelijk bij aan. Binnen "Kansrijke Start" gaan we samen met betrokken aanbieders een aantal doelstellingen uitwerken om daarmee jonge ouders of aankomende ouders te ondersteunen waardoor kinderen een goede start in het leven krijgen.
Beoogd effect	<p>Aansluiten bij ouders: de partners die betrokken zijn bij het gezin sluiten beter aan bij de behoefte en vragen van de ouders.</p> <p>Kansrijke Start: ondersteuning en begeleiding van aankomende en jonge ouders om kinderen een goede start in het leven te kunnen geven.</p>

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
GGD Noord- en Oost-Gelderland	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Stichting Archipel	Overkoepelende organisatie van 22 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen met als doel het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-, leerlingen-, Wmo-, en jeugdwetvervoer.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (via de link: www.waarstaatjegemeente.nl). De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Sportbeleid en activering	% Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijkse sporters ten opzichte van bevolking van 19 jaar en ouder.	42,8%	Gezondheidsmonitor CBS en RIVM
Maatwerkdienstverlening 18-	% kinderen in armoede	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	3,17%	Verwey Jonker Instituut
Samenkracht & burgerparticipatie	% Jeugdwerkloosheid	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	0,52%	Verwey Jonker Instituut
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	% Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	0,7%	DUO
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	4,72	Ingrado
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners lft 5-18 jaar.	17,5	Ingrado
Maatwerkdienstverlening 18-	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	8,1%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.	1,5%	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).	geen data	CBS
Geëscaleerde zorg 18-	Jongeren met delict voor rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	1,34%	Verwey Jonker Instituut

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
4-2 Onderwijshuisvesting	1.470.354	1.224.780	1.215.790	1.206.259	1.195.215	1.177.692
4-3 Onderw.beleid leerl.zaken	1.230.001	1.224.490	1.308.518	1.308.441	1.313.241	1.313.141
5-1 Sportbeleid en activering	524.999	555.803	613.105	613.105	613.105	613.105
5-2 Sportaccommodaties	1.705.620	1.688.263	1.901.935	1.879.678	1.871.382	1.858.012
5-3 Cult.pres. -prod. -participatie	202.319	58.887	59.401	59.401	59.401	59.401
5-6 Media	400.563	409.382	415.114	415.114	415.114	415.114
6-1 Samenkracht+burg.part.PR4	291.800	321.879	421.446	393.446	393.446	393.446
6-2 Wijkteams PR4	94.318	64.155	153.865	153.865	153.865	153.865
6-41 Begeleide participatie PR4	350.920	381.992	381.992	381.992	381.992	381.992
6-72 Maatw.dienstverlening 18-	9.610.409	8.878.802	9.866.158	9.846.876	9.840.876	9.791.876
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	712.620	469.703	607.562	607.562	607.562	607.562
7-1 Volksgezondheid	759.581	788.651	988.836	988.836	989.836	989.836
Totaal lasten	17.353.504	16.066.787	17.933.722	17.854.575	17.835.035	17.755.042
4-2 Onderwijshuisvesting	31.033	33.340	38.221	38.221	38.221	38.221
4-3 Onderw.beleid leerl.zaken	111.026	113.230	92.344	92.344	92.344	92.344
5-1 Sportbeleid en activering	10.150					
5-2 Sportaccommodaties	585.961	565.330	692.826	731.115	723.276	727.990
5-3 Cult.pres. -prod. -participatie	31.376					
5-6 Media	-					
6-1 Samenkracht+burg.part.PR4	37.197	25.000	25.350	25.350	25.350	25.350
6-2 Wijkteams PR4	-					
6-41 Begeleide participatie PR4	-					
6-72 Maatw.dienstverlening 18-	-					
6-82 Geëscaleerde zorg 18-	-					
7-1 Volksgezondheid	21.610					
Totaal baten	828.353	736.900	848.741	887.030	879.191	883.905
Saldo	-16.525.151	-15.329.887	-17.084.981	-16.967.545	-16.955.844	-16.871.137

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

De toegerekende salarissen per taakveld zijn ten opzichte van 2019 gestegen door de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

4-2 Onderwijshuisvesting

Het verschil 2020 t.o.v. 2019 wordt veroorzaakt door de lagere kapitaallasten. Hiertegenover staan hogere kosten ten gevolge van de tijdelijke huisvesting van het Veluws College door toename van het aantal leerlingen. In de algemene uitkering maatstaf aantal leerlingen Voortgezet Onderwijs worden deze kosten gecompenseerd.

4-3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

De verschuiving van personeelslasten binnen het taakveld zorgt voor het grootste verschil in de raming tussen 2020 en 2019. Verder zijn er technische verschuivingen doorgevoerd binnen het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken. Het verschil in baten wordt veroorzaakt doordat in 2019 een eenmalige verhoging (RMC) in de raming is verwerkt en omdat de specifieke uitkering Onderwijs Achterstanden Beleid (OAB) in 2020 is verwerkt op basis van de verkregen beschikking van het rijk.

5-1 Sportbeleid en activering

Het grootste verschil in de raming wordt veroorzaakt door een technische verschuiving (Swim to play) van het taakveld onderwijsbeleid en leerlingenzaken naar het taakveld sportbeleid en activering. Het overige verschil is het gevolg van een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden.

5-2 Sportaccommodaties

De toename ten opzichte van 2019 wordt voornamelijk veroorzaakt door de hogere dotatie aan de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (sportaccommodaties), o.a. ten gevolge van een wetwijziging, waardoor het recht op aftrek van BTW voor sportaccommodaties vervalt voor gemeenten. Hier tegenover staat een bijdrage van het rijk in het kader van de regeling Specifieke uitkering stimulering Sport (SPUK).

5-3 Cultuurpres. -prod. en -participatie

Geen bijzonderheden.

5-6 Media

Geen bijzonderheden.

6-1 Samenkracht + burgerparticipatie PR4

De toename ten opzichte van 2019 heeft meerdere oorzaken. De decentralisatieuitkering Verhoging taalniveau statushouders is opgenomen in de raming 2020. Verder is er sprake van een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden.

6-2 Wijkteams PR4

Het verschil in raming wordt veroorzaakt door een verschuiving van personeelslasten en verder een kleine technische wijziging binnen de taakvelden.

6-41 Begeleide participatie PR4

Geen bijzonderheden.

6-72 Maatwerkdienstverlening 18-

Het verschil tussen de raming 2020 en 2019 wordt veroorzaakt door een aantal technische verschuivingen binnen de posten van het sociaal domein (jeugdzorg). Daarnaast zijn alle wijzigingen die voortvloeien uit het vastgestelde Voortgangsbericht 2019 (schijf 2020) verwerkt in de raming 2020.

6-82 Geëscaleerde zorg 18-

Binnen de taakvelden van het sociaal domein (jeugdzorg) veroorzaakt een technische verschuiving het verschil in de raming tussen 2020 en 2019.

7-1 Volksgezondheid

Het verschil tussen de raming 2020 en 2019 wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een aantal technische verschuivingen binnen het Sociaal Domein. Daarnaast is er een hogere raming opgenomen voor de gemeenschappelijke regeling GGD ten opzichte van 2019.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Prioriteit 2020: Tijdelijke huisvesting Veluws College	2020	73.000	5.900	6.600	6.500	6.400
Meerjaren Onderhouds Programma						
Groot onderhoud velden sportcomplexen (uit voorziening sportcomplexen)	2020 t/m 2023	558.600	0	0	0	0
Totaal Gezond Voorst		631.600	5.900	6.600	6.500	6.400

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Nieuwbouw Veluws College	383.597	368.360	353.787	341.165	332.291
Totaal reserves	383.597	368.360	353.787	341.165	332.291
Sportcomplexen	255.216	228.721	199.558	209.523	215.028
Lawa mena	161.091	161.091	161.091	161.091	161.091
Totaal voorzieningen	416.307	389.812	360.649	370.614	376.119

Standen per 1 januari

Toelichting:

Reserves:

Nieuwbouw Veluws College

Deze reserve is ter dekking en egalisatie van de lasten vervangende nieuwbouw Veluws College. De baten (algemene uitkering gemeentefonds) en lasten van het Veluws College worden verrekend met deze reserve.

Voorzieningen:

Sportcomplexen

Op basis van een meerjarig onderhoudsplan wordt de jaarlijkse dotatie vanuit de exploitatie bepaald. De huidige dotatie en de stand van de voorziening is voldoende om de komende 10 jaar de onderhoudslasten van de sportcomplexen te kunnen betalen.

Lawa Mena

Deze voorziening biedt dekking voor de door het rijk afgekochte onderhoudslasten aan het gebouw van Lawa Mena. De aanwending van het beschikbare bedrag is afhankelijk van aanvragen door de Stichting Lawa Mena.

3.5 Sociaal Voorst

Wat willen we bereiken

De komende jaren wordt de transformatie in de zorg verder zichtbaar. De decentralisaties zijn ingevoerd in de Voorster samenleving. Nu komt het erop aan om iedereen te betrekken bij de mogelijkheden om samen aan een hechtere gemeenschap te bouwen waarin de aandacht voor elkaar op de voorgrond staat.

Project "Vorst onder de loep" (Preventie)

"We leven gezond en ontspannen samen en de kwaliteit van leven is in alle kernen goed. Onze kinderen groeien veilig op. We staan voor elkaar klaar en iedereen mag er zijn." Door deze visie - met 101 onderliggende doelen - na te streven willen we als Voorster samenleving de kans verkleinen dat inwoners van onze gemeente in problemen komen. Met inwoners, verenigingen, ondernemers, maatschappelijke organisaties en gemeente werken we de komende vier jaar bewustwording, programma's en acties om dit te bereiken. We zetten gezamenlijk een beweging in gang om op een andere manier samen te werken voor onze doelgroep.

Maatwerkdienstverlening 18+

Met de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in 2012 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor de schuldhulpverlening. Preventie is het sleutelwoord als er gekeken wordt naar de gevolgen van hoge schulden. Alle mogelijkheden moeten worden toegepast voor een snellere afhandeling en goede monitoring van de schuldhulpverleningsprocessen. De ruimte die het huidige kabinet daarvoor geeft moet optimaal gebruikt worden.

Per januari 2019 is de nieuwe integrale raamovereenkomst voor Jeugd, Wmo en MO/BW in werking getreden. Met de raamovereenkomst is een meerjarig contract aangegaan met zorgaanbieders. Door de integrale producten en tarieven is bijgedragen aan de doorlopende zorglijn. Cliënten en aanbieders worden hierdoor naar verwachting minder gehinderd door verschillende wetgeving en leeftijdsgrenzen. Door beter toezicht te houden op de kwaliteit van zorg wordt ook gewaakt voor zorgaanbod dat onvoldoende voldoet aan de eisen van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De komende jaren wordt deze nieuwe vorm van toezicht geëvalueerd en zo nodig doorontwikkeld. Ervaringen met zorgaanbod van onvoldoende kwaliteit hebben tot deze vorm van toezicht geleid. De financiële consequenties van de integrale tarieven wordt doorlopend gemonitord.

De eigen bijdragesystematiek (abonnementstarief) gaat landelijk op de schop. Eén vaste eigen bijdrage, los van inkomen, maakt het voor burgers aantrekkelijker om gebruik te maken van gemeentelijke voorzieningen. De kosten zullen voor de gemeente waarschijnlijk sterk toenemen.

Samenkracht en burgerparticipatie

De Voorster samenleving wordt ouder in de komende twintig jaar. Dat brengt met zich mee dat mantelzorg toeneemt, maar ook dat buurtzorg verandert en dat meer gebruik moet kunnen worden gemaakt van huisautomatisering en mantelzorgwoningen. Dat zijn processen die de gemeente moet signaleren en waar mogelijk ondersteunen. De vergrijzing levert ook de mogelijkheid van grotere betrokkenheid van ouderen met de samenleving op. Vitaler op hogere leeftijd geeft kansen die wij moeten aangrijpen. Daarbij speelt ontmoeting een prominente rol.

Inkomensregelingen

Met de invoering van de Participatiewet is de gemeente nog nadrukkelijker verantwoordelijk voor de uitstroom van uitkeringsgerechtigden. In 2016 is er een visie ontwikkeld over hoe wij mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt gaan ondersteunen naar werk en/of een zinvolle dagbesteding. Op deze visie en beleid hebben wij een nota "plek op de werkvloer" ontwikkeld waarin wij met onze maatschappelijke partners komen tot een (lokaal) aanbod van activiteiten waarmee zoveel mogelijk groepen worden bediend. In 2019 willen wij de acties uit deze nota voortzetten.

Maatwerkvoorzieningen (WMO)

De aanbesteding van hulpmiddelen is in september 2018 afgerond. Per 1 oktober 2018 hebben we overeenkomsten met 3 leveranciers. Hiermee bereiken we dat gebruikers van hulpmiddelen meer keuzes hebben gekregen. Doordat klanttevredenheid bepalend wordt voor het toewijzen van opdrachten aan leveranciers, verwachten we dat dit een positieve prikkel wordt ten aanzien van de kwaliteit van dienstverlening. Dit gaan we in komende jaren continu monitoren.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Samenkracht en burgerparticipatie

Project "Vorst onder de Loep" (Preventie)	
Inhoud	<p>In de uitvoeringsfase werken we met alle betrokken partijen (gemeente, maatschappelijke partners, burgers en commerciële partijen) aan het bereiken van de doelen zoals met de samenleving geformuleerd. Hiervoor financiert de gemeente een uitvoerings- c.q. aanjaagteam.</p> <p>De gemeente zelf is een belangrijke partij bij de uitvoering en voert de komende jaren een aantal programma's op actuele thema's en vele grotere en kleinere acties uit. De uitvoering hiervan vraagt inzet van middelen (tijd en geld) van de gemeente. Hiervoor zoekt het projectteam met de gemeente naar externe middelen (Rijksoverheid, provincie, fondsen), zoals bij het Koploperschap Onafhankelijke Cliëntondersteuning al gelukt is. Daar waar de uitvoering niet binnen het bestaande beleid past of wanneer externe middelen niet beschikbaar blijken te zijn en aanvullende middelen nodig zijn, worden hiervoor aan u voorstellen gedaan.</p> <p>Informatie over de acties en de voortgang zijn beschikbaar via de monitoring die eens per kwartaal beschikbaar komt en via de website zodus.nu.</p>
Beoogd effect	Het team ondersteunt de partijen met inhoudelijke input vanuit de analyse van Voorst onder de Loep, verbindt partijen met elkaar en ondersteunt partijen in hun communicatie, onder meer voor het beter bereiken van de doelgroep. Ook wordt hierdoor invulling gegeven aan de doelstelling van de transitie, waaronder een verschuiving naar meer preventieve hulp binnen het Sociaal Domein.

Koplopergemeente onafhankelijke cliëntondersteuning	
Inhoud	In de meicirculaire gemeentefonds 2019 zijn aan 24 gemeenten middelen toegekend voor te fungeren als koplopergemeenten in het kader van cliëntondersteuning. Inwoners van gemeenten hebben op grond van de Wmo recht op gratis onafhankelijke cliëntondersteuning die hen helpt bij het verhelderen van de ondersteuningsvraag en het krijgen van passende hulp.
Beoogd effect	We geven invulling aan onze koplopersrol. In 2020 definiëren we een aantal activiteiten waarmee we onafhankelijke cliëntondersteuning op een goede manier vorm geven.

Wijkteams

Integrale frontoffice Sociaal Domein	
Inhoud	In het kader van de revitalisering van het gemeentehuis, worden twee lijnen parallel aan dit proces en elkaar uitgewerkt; de implementatie dienstverlening in het nieuwe gemeentehuis en de integrale frontoffice sociaal domein. De tijdelijke huisvesting van het sociaal domein in het kulturhus geeft de mogelijkheid om te gaan starten met de inrichting van een integrale frontoffice voor Jeugd, WMO en Participatie. Aandachtspunten die zowel organisatiebreed als binnen het sociaal domein spelen zijn o.a. laagdrempeligheid, servicegerichtheid, deskundigheid, registratie en transparantie.
Beoogd effect	De ervaringen die we gaan opdoen in het kulturhus worden expliciet meegenomen in het proces om te komen tot een vernieuwde en toekomstbestendige inrichting van dienstverlening gemeente breed.

Inkomensregelingen

Schuldhulpverlening	
Inhoud	Het beleid voor schuldhulpverlening is in ontwikkeling. Er is sprake van ontvlechting van de samenwerking met de Stadsbank Apeldoorn, en er volgt een aanbestedingsprocedure in het najaar van 2019 waarbij we zoeken naar een nieuwe partij om ons te ondersteunen bij het realiseren van onze doelstellingen. De nota schuldhulpverlening beschrijft onze doelstellingen en streeft een integrale aanpak van vroegsignalen en preventie tot nazorg na.
Beoogd effect	Wij zetten in op het aanbieden van een efficiënte en kwalitatieve hoogwaardige integrale dienstverlening met behalve een goede schuldregelingsaanpak ook een aanpak gericht op preventie/vroegsignalering en de juiste nazorg. Wij waarborgen een goede overdracht en ontvlechting van de samenwerking met de Stadsbank Apeldoorn. Ook verwachten we op lange termijn dat de kosten door een nieuw contract met een andere partij lager zullen zijn. Omdat we nog ervaring op moeten doen binnen de nieuwe afspraken met de nog te contracteren partij, is hierover op dit moment echter nog geen zekerheid.

Maatwerkdienstverlening 18+

Maatwerkvoorzieningen natura immaterieel Wmo	
Inhoud	<p>De nieuwe raamovereenkomst voor jeugdhulp, Wmo en Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen is gestart op 1 januari 2019 en heeft een looptijd van tenminste 3 jaar.</p> <p>Door meer met integrale producten en tarieven te werken wordt de organisatie van de zorg aan klanten verbeterd. Door meer aandacht te hebben voor kwaliteit en toezicht kunnen we als regio en als gemeente beter vinger aan de pols houden wat betreft de uitvoering van de raamovereenkomst.</p> <p>Tegelijkertijd hebben we in deze raamovereenkomst invulling gegeven aan de eis voor het vergoeden van zorg op basis van reële tarieven. Dat betekent dat toename van kosten van zorgaanbieders (denk bijvoorbeeld aan loonontwikkeling als gevolg van cao-afspraken) een direct gevolg hebben op de tarieven en daarmee de totale kosten. Dat kan betekenen dat ondanks een betere kwaliteit van zorg of een verschuiving van maatwerk naar voorliggende voorzieningen de kosten de komende jaren toch nog verder zullen gaan stijgen.</p>
Beoogd effect	Wij werken inmiddels aan een brede evaluatie van het Sociaal Domein en zullen dit in 2020 vertalen naar een nieuwe meerjarenbeleidsnota.

Actieplan kosten jeugdzorg en Wmo	
Inhoud	<p>Begin 2019 bleek dat de kosten voor jeugdzorg en Wmo over 2018 fors hoger lagen dan vooraf verwacht. Naar aanleiding hiervan heeft een analyse plaatsgevonden en hierover bent u via een aparte raadsmededeling en de Jaarstukken 2018 geïnformeerd.</p> <p>De analyse is vertaald in een actieplan, waarbij een vijftal actiepunten zijn gedefinieerd waarmee wij o.a. beter en sneller inzicht krijgen in de reeds gedeclareerde en nog te verwachten kosten, signalen kunnen herkennen waarmee wij gericht gesprekken met zorgaanbieders kunnen voeren over zowel de inhoud van de zorg als de administratieve afhandeling. Hiermee hopen we te voorkomen dat we wederom worden verrast door toegenomen kosten en waar mogelijk invloed kunnen uitoefenen.</p> <p>De actiepunten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betere prognoses, meer inzicht in toewijzingen en declaraties - Verhoging van kostenbewustzijn en doorontwikkelen procesregie - Meer zicht op verwijzroute voor specialistische jeugd-GGZ - Gerichte, lokaal geïnitieerde accountgesprekken met zorgaanbieders - Verhogen van de baten (rijksuitkering, compensatiemogelijkheden) <p>In 2019 is een start gemaakt met deze actiepunten, in 2020 worden deze acties doorgezet.</p>
Beoogd effect	De acties moeten resulteren in een beter, sneller en completer inzicht in de te verwachten ontwikkelingen binnen de jeugdzorg en Wmo, zowel financieel als beleidsmatig. Los van de autonome ontwikkelingen, kan dit op termijn leiden tot een afremming van toename van de netto lasten of zelfs tot een verlaging ervan, zonder dat dit ten koste gaat van de kwaliteit van de zorg.

Geëscaleerde zorg 18+

Regioaanpak Huiselijk geweld en kindermishandeling 2020-2023	
Inhoud	In 2020 begint de uitvoering van de nieuwe regio-aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Hierbij wordt aangesloten bij het landelijke programma Geweld hoort nergens thuis met de speerpunten: Eerder en beter in beeld, stoppen en duurzaam oplossen en aandacht voor specifieke groepen.
Beoogd effect	Een betere vroegsignalering en monitoring van slachtoffers en daders van huiselijk geweld en kindermishandeling in de regio en in onze gemeente. (potentiële) daders en slachtoffers in de gemeente Voorst zijn tijdig in beeld en krijgen de hulpverlening die passend is. We kijken hierbij naar het hele gezin en leggen de verbinding met het domein Veiligheid.

Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen	
Inhoud	We zitten volop in de uitvoering van de Transformatie agenda Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen 2016-2020. Hierin en in de regionale en lokale jaarwerkplannen wordt beschreven hoe het beleid van 'beschermd thuis' wordt vormgegeven.
Beoogd effect	Zelfstandig wonen van voormalig GGZ-cliënten mogelijk te maken door aandacht te schenken aan de zorginfrastructuur in de wijk, het welkom in de woonomgeving, het wonen, werk en dagbesteding en de financiële situatie van cliënten.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
PlusOV basismobiliteit	De gemeenschappelijke regeling PlusOv basismobiliteit verzorgt het regiotaxi-vervoer, leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en jeugdwetvervoer.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (via de link: www.waarstaatjegemeente.nl). De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Vorst	Bron
Inkomensrege- lingen	Bijstandsuitkeringen	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners.	18,5	CBS
Maatwerkdienst- verlening 18+	WMO-cliënten met een maatwerkarrangement	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten (per 1.000 inwoners).	69	CBS

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
6-11 Samenkr+burg.part.PR5	1.179.627	1.514.796	1.215.551	1.215.131	1.077.210	939.290
6-21 Wijkteams PR5	395.660	304.314	271.968	271.968	271.968	271.968
6-3 Inkomensregelingen	5.398.143	5.430.256	5.516.281	5.468.357	5.387.686	5.362.686
6-6 Maatwerkvoorz. (WMO)	913.200	711.789	970.534	970.534	970.534	970.534
6-71 Maatwerkdienstverl. 18+	5.186.194	5.369.889	5.245.659	4.998.895	5.007.895	4.959.895
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	59.232	117.628	118.539	118.539	118.539	118.539
Totaal lasten	13.132.056	13.448.672	13.338.532	13.043.424	12.833.832	12.622.912
6-11 Samenkr+burg.part.PR5	72.485	95.000	50.000	50.000	50.000	50.000
6-21 Wijkteams PR5	-	-	-	-	-	-
6-3 Inkomensregelingen	4.361.582	4.124.390	4.170.834	4.170.834	4.170.834	4.170.834
6-6 Maatwerkvoorz. (WMO)	15.390	7.061	7.160	7.160	7.160	7.160
6-71 Maatwerkdienstverl. 18+	396.137	250.000	150.000	150.000	150.000	150.000
6-81 Geëscaleerde zorg 18+	-	357.171	-	-	-	-
Totaal baten	4.845.594	4.833.622	4.377.994	4.377.994	4.377.994	4.377.994
Saldo	-8.286.462	-8.615.050	-8.960.538	-8.665.430	-8.455.838	-8.244.918

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

6-11 Samenkracht + burgerparticipatie PR5

Verschuiving van de personeelslasten binnen de taakvelden zorgt voor lagere lasten. Daarnaast is de raming van het budget voor Voorst onder de Loep (prioriteitennota 2019) geactualiseerd voor 2020. Dit zorgt voor het verschil ten opzichte van de begroting 2019.

6-21 Wijkteams PR5

De lagere lasten worden veroorzaakt door een verschuiving van personeelslasten binnen de taakvelden en door een technische wijziging binnen de taakvelden in programma 5.

6-3 Inkomensregelingen

Voor 2020 zijn ten opzichte van 2019 hogere lasten opgenomen. Er is een verschuiving te zien in personeelslasten binnen de taakvelden. In 2020 zijn de personeelslasten verwerkt met betrekking tot het project Cliëntondersteuning waar in de meicirculaire 2019 een bedrag voor is toegekend (Decentralisatie-uitkering Koplopergemeenten Cliëntondersteuning). Daarnaast is de afname van het aantal uitkeringsgerechtigden (Voortgangsbericht 2019) doorgevoerd in de raming 2020 (en verder).

6-6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Het verschil in raming tussen 2020 en 2019 wordt veroorzaakt door een technische verschuiving binnen de taakvelden (neutraal).

6-71 Maatwerkdienstverlening 18+

De lasten zullen in 2020 hoger zijn dan op basis van het Voortgangsbericht 2019 werd verwacht. De oorzaken hiervoor zijn een lichte stijging van het aantal cliënten ten opzichte van eerdere jaren en een toename van de (gemiddelde) tarieven als gevolg van de nieuwe raamovereenkomst die in 2019 is ingegaan. Wij hebben daarom in de Bestuursrapportage 2019 een structurele verhoging van het budget opgenomen. De beoogde besparingen uit het Voortgangsbericht 2019 blijven hierbij gehandhaafd.

Tevens is er sprake van een technische verschuiving van middelen naar het taakveld maatwerkvoorzieningen (Wmo) met betrekking tot de kosten voor hulpmiddelen voor gehandicapten.

Het verschil in de baten tussen 2018, 2019 en 2020 wordt veroorzaakt door invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrages in de maatwerkvoorzieningen (waaronder met name de huishoudelijke hulp). In 2019 was er nog sprake van inning van eigen bijdrages die betrekking hadden op 2018. Dit effect verdwijnt in 2020.

6-81 Geëscaleerde zorg 18+

Het verschil in raming tussen 2020 en 2019 wordt volledig veroorzaakt doordat het regionale budget Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen in 2019 eenmalig is verwerkt en niet in 2020 terugkomt (Voortgangsbericht 2019).

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Vorst onder de Loep (reserve eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten)	2020 t/m 2023	678.500	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Totaal Sociaal Voorst		678.500	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 1 januari

3.6 Veilig Voorst

Wat willen we bereiken

Openbare orde en veiligheid

Voorst wil een gemeente zijn waar de bewoners zich verzekerd weten van een veilige leefomgeving: niet alleen in de zin van het voorkomen en bestrijden van criminaliteit en overlast en het voorkomen en bestrijden van rampen, maar ook een veilige leefomgeving op het gebied van bouwen, milieu, evenementen en infrastructuur. Ook sociale veiligheid verdient aandacht. Bij het voorkomen en bestrijden van onveiligheid hoort een adequate en integrale handhavingsaanpak.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Openbare orde en veiligheid

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	
Inhoud	Om voor de lange termijn te komen tot een sluitende begroting worden diverse scenario's onderzocht over het gewenste dienstverleningsniveau. De mogelijke -ook financiële- consequenties van de diverse scenario's worden in beeld gebracht.
Beoogd effect	Verkrijgen van een sluitende begroting in meerjarenperspectief waarbij de veiligheid voorop staat.

Ondermijning	
Inhoud	<p>Inmiddels is er een ondermijningsbeeld van de gemeente samengesteld door het RIEC en bent u hierover geïnformeerd. Op basis van dit beeld zijn er aanbevelingen gedaan door het RIEC.</p> <p>Voor 2020 zijn de belangrijkste aandachtspunten voor de gemeente Voorst:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ We gaan het Bibob-beleid uitbreiden en meer toepassen, onder andere bij vastgoedtransacties, omgevingsvergunning bouwen, subsidies (algemeen) en aanbestedingen.▪ We gaan u een exploitatievergunningstelsel in de Apv aanbieden gericht op droge horeca en andere risicogevoelige sectoren en we gaan voorstellen om de Apv uit te breiden met artikelen die aansluiten op het thema Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's) en het toevoegen van het ondermijningsartikel.
Beoogd effect	Verkrijgen van meer zicht op de (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit in onze gemeente.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG)	De VNOG voert de dagelijkse brandweezorg uit. De brandweer op regioniveau zorgt onder andere voor de voorbereiding op rampen en calamiteiten, samen met de GHOR (geneeskundige hulpverlening in de regio). Hiervoor wordt samengewerkt met politie en de deelnemende gemeenten.

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren (via de link: www.waarstaatjegemeente.nl). De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Openbare orde en veiligheid	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners.	0,4	CBS
Openbare orde en veiligheid	Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).	2,7	CBS
Openbare orde en veiligheid	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners.	2,3	CBS
Openbare orde en veiligheid	Vernieling en misdrijven tegen de openbare orde per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde, per 1.000 inwoners.	2,7	CBS
Openbare orde en veiligheid	Verwijzingen Halt per 10.000 inwoners van 12-17 jaar	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar.	132	Bureau Halt

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
1-1 Crisisbeheers. Brandweer	1.280.146	1.381.681	1.478.303	1.495.395	1.495.262	1.494.558
1-2 Openbare orde en veiligheid	1.142.981	266.854	333.167	333.167	333.167	333.167
Totaal lasten	2.423.127	1.648.535	1.811.470	1.828.562	1.828.429	1.827.725
1-1 Crisisbeheers. Brandweer	-	-	-	-	-	-
1-2 Openbare orde en veiligheid	520.345	35.559	22.582	22.582	22.582	22.582
Totaal baten	520.345	35.559	22.582	22.582	22.582	22.582
Saldo	-1.902.782	-1.612.976	-1.788.888	-1.805.980	-1.805.847	-1.805.143

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

De toegerekende salarissen per taakveld zijn ten opzichte van 2019 gestegen door de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

1-1 Crisisbeheersing en brandweer

De stijging van de lasten betreft de verhoogde bijdrage aan de VNOG.

1-2 Openbare orde en veiligheid

Naast de salarisontwikkeling is een hogere toerekening van personeelskosten aan dit taakveld de reden van het verschil onder de lasten.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen.		0	0	0	0	0
Meerjaren Onderhouds Programma						
Geen investeringen		0	0	0	0	0
Totaal Veilig Voorst		0	0	0	0	0

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Geen reserves	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Geen voorzieningen	0	0	0	0	0
Totaal Voorzieningen	0	0	0	0	0

Standen per 1 januari

3.7 Dienstverlenend Voorst

Wat willen we bereiken

Samenkracht en burgerparticipatie

Voorst wil een open en transparant bestuursorgaan zijn en geeft daarom op een open en constructieve manier vorm aan communicatie met de samenleving. Nieuw beleid vanuit de gemeente moet, waar mogelijk en relevant, tijdig worden getoetst door inwoners, waarbij ook nog invloed uitgeoefend kan worden tijdens het proces. Voorst stelt zich dan ook open voor initiatieven die vragen om eigen bestuur en verantwoordelijkheid nemen door inwoners.

De dorpscontactpersonen hebben bewezen een nuttige schakel te zijn tussen inwoners en tussen de kernen en het gemeentebestuur. Dit beleid wordt de komende jaren voortgezet. Naar analogie van de andere kernen worden de mogelijkheden verkend voor een contactpersoon in de kern Twello.

Bestuur

Het actief ondersteunen van mensen die zich mogelijk willen inzetten voor de besluitvorming in de gemeente heeft geleid tot het meedoen van nieuwe inwoners bij de gemeentelijke verkiezingen. Deze ontwikkeling wordt verder gestimuleerd door onder meer scholen daar actief bij te betrekken, maar ook de gemeenteraad zelf hier initiatieven in te laten ontplooiën.

De gemeente Voorst is een actief deelnemer aan regionale overlegvormen vaak in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Transparantie is hierbij van belang waardoor de gemeenteraad tijdig kan aangeven in welke richting beleidsvoorstellen zich zouden moeten ontwikkelen. Om deze transparantie te bevorderen wordt met de diverse partijen hierover in overleg getreden en afspraken gemaakt.

Beheer gebouwen

De gemeente als overheid moet het goede voorbeeld geven aan haar inwoners hoe om te gaan met haar gebouwen in relatie tot duurzaamheid. Het beste voorbeeld is hierbij het huidige gemeentehuis. Het huidige gebouw wordt gerevitaliseerd en aangepast aan de moderne eisen op het terrein van klimaatbeheersing, energieverbruik en arbo-wetgeving.

Waar ligt dat vast

Het beleid dat betrekking heeft op dit programma is vastgelegd in diverse verordeningen, beleidsnota's en beleidsregels. De volledige documenten zijn te raadplegen via de volgende link: www.voorst.nl/beleid-en-regelgeving

Wat gaan we daarvoor doen

Activiteiten

Bestuur

Samenkracht en burgerparticipatie

Dorpscontactpersonen	
Inhoud	Een dorpscontactpersoon kan een nuttige schakel zijn tussen inwoners en het gemeentebestuur en kan ondersteunen bij het ontwikkelen van initiatieven en leggen van verbindingen door inwoners. In alle kernen met uitzondering van Twello zijn inmiddels dorpscontactpersonen werkzaam. Er wordt momenteel onderzocht of het wenselijk is om ook in Twello een dorpscontactpersoon te hebben.
Beoogd effect	Als het inderdaad wenselijk is om een dorpscontactpersoon in Twello te hebben, willen wij deze in 2020 aanstellen.

Herdenken en vieren	
Inhoud	In 2020 is het 75 jaar geleden dat de geallieerden Nederland bevrijd hebben. Dit lustrumjaar staat in het teken van de bevrijding, vrede en vrijheid. Om hier in de Gemeente Voorst uitvoering aan te geven, organiseren we in samenwerking met inwoners, verenigingen en organisaties uit de gemeente in 2020 onder andere twee evenementen ter nagedachtenis van belangrijke gebeurtenissen. Het gaat dan om operatie Cannonshot en de terugkeer van het prinselijk gezin op Vliegveld Teuge. Daarnaast richt het project zich op het besef en de beleving van vrijheid bij jongeren door middel van duurzame educatie en een interactieve fietsroute.
Beoogd effect	Twee evenementen waarmee we in 2020 en de jaren daarna de waarde van vrijheid vieren en beleven in de gemeente Voorst.

Beheer gebouwen

Renovatie gemeentehuis	
inhoud	In 2020 treffen wij de voorbereidingen op de daadwerkelijke renovatiewerkzaamheden: opmaken bestek op basis van het definitief ontwerp, voorbereiding en uitvoering aanbestedingsproces, werkvoorbereiding.
beoogd effect	De voorbereidende werkzaamheden zijn afgerond zodat de daadwerkelijke renovatie kan starten.

Verbonden partijen

Bij de realisatie van de doelstellingen binnen dit programma zijn de volgende verbonden partijen betrokken:

Verbonden partij	Doel
Regio Stedendriehoek (Cleantech regio)	<p>De zorg voor een evenwichtige ontwikkeling op regionale schaal van de ruimtelijke ordening, landschapsontwikkeling, recreatie, volkshuisvesting, recreatie, verkeer en vervoer, sociaal-economische ontwikkeling, arbeidsvoorziening, onderwijs, welzijn en volksgezondheid.</p> <p>In 2018 is de Agenda Cleantech Regio 2019-2023 gemaakt. De tophema's zijn Energietransitie en Circulaire economie. Ook zet de regio in op Innovatiekracht, Human capital en Schone mobiliteit. De basis is onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. Zonder deze basis kunnen de ambities niet worden gerealiseerd. Het doel is dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor (nieuwe) inwoners, toptalenten en ondernemers.</p>

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Vorst	Bron
Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	7,92	Eigen gegevens
Bestuur en ondersteuning	Bezetting (personen)	Fte per 1.000 inwoners	9,27	Eigen gegevens

Wat mag het kosten

Exploitatie

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
0-1 Bestuur	1.745.352	1.542.082	1.597.924	1.599.924	1.602.024	1.604.224
0-2 Burgerzaken	896.323	900.390	819.215	846.714	846.980	847.685
0-3 Beheer overige gebouwen	977.865	847.298	858.810	830.277	821.443	659.065
6-12 Samenkr+burg.part.PR7	144.344	171.884	262.935	187.935	187.935	187.935
Totaal lasten	3.763.884	3.461.654	3.538.884	3.464.850	3.458.382	3.298.909
0-1 Bestuur	26.816	23.825	19.617	19.617	19.617	19.617
0-2 Burgerzaken	478.170	310.650	283.775	283.775	283.775	283.775
0-3 Beheer overige gebouwen	543.447	152.863	206.656	205.685	228.280	132.646
6-12 Samenkr+burg.part.PR7	1.500	1.500	26.521			
Totaal baten	1.049.933	488.838	536.569	509.077	531.672	436.038
Saldo	-2.713.951	-2.972.816	-3.002.315	-2.955.773	-2.926.710	-2.862.871

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

De toegerekende salarissen per taakveld zijn ten opzichte van 2019 gestegen door de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

0-1 Bestuur

De hogere lasten t.o.v. 2019 worden voornamelijk veroorzaakt door hogere personeelskosten voor het bestuur (college) conform het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers.

0-2 Burgerzaken

Verwacht wordt dat door verminderde aanvragen reisdocumenten de legesopbrengsten lager zullen zijn. In 2020 zijn geen verkiezingen gepland (lagere lasten t.o.v. 2019), maar vanaf 2021 zijn hiervoor weer middelen opgenomen.

0-3 Beheer overige gebouwen

Het voordelig resultaat van het taakveld beheer overige gebouwen wordt voornamelijk veroorzaakt door de vervallen lasten van de gebouwen Vermeersweg 61 te Twello en het gebouw voormalig CUPA complex te Bussloo. Deze gebouwen worden verkocht. Daarnaast zijn de lasten van de Hietweideweg 20 (voormalig Veluws College), als tijdelijke huisvesting door de revitalisering van het gemeentehuis, naar beneden bijgesteld. Tegenover deze voordelen is de dotatie aan de voorziening onderhoud gebouwen verhoogd.

6-12 Samenkracht + burgerparticipatie PR7

Het budget is verhoogd ten gevolge van een hogere decentralisatieuitkering (Brede impuls Combinatiefuncties/Buurtsportcoaches) en een lagere toerekening van salarislasteren.

Investerings

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Revitalisering gemeentehuis	2020 t/m 2022	14.300.000	81.300	200.000	382.200	850.000
Meerjaren Onderhouds Programma						
Meerjaren onderhoud gemeentelijke gebouwen (o.b.v. beheerplan uit voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen)	2020 t/m 2023	5.654.000	-	-	-	-
Totaal Dienstverlenend Voorst		19.954.000	81.300	200.000	382.200	850.000

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Geen reserves.	0	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0	0
Wethouderspensioenen	249.278	229.662	210.045	190.429	170.812
Totaal voorzieningen	249.278	229.662	210.045	190.429	170.812

Standen per 1 januari

Voorzieningen:

Wethouderspensioenen

De toekomstige pensioenaanspraken van wethouders zijn ondergebracht in een kapitaalverzekering van Loyalis, het zogenoemde Appa plan. Voor een tweetal exwethouders verzorgen wij zelf de pensioenuitkeringen. Vanuit het beschikbare budget van deze voorziening worden jaarlijks bedragen toegevoegd aan de exploitatie ter compensatie van de uitkeringen.

3.8 Algemene dekkingsmiddelen en financieringen

Algemeen

De algemene dekkingsmiddelen zijn die inkomsten van de gemeente waar geen directe dienstverlening en/of bestedingsverplichtingen tegenover staan. Het zijn dan ook vrij besteedbare middelen die jaarlijks worden ingezet ter dekking van de uitgaven in de diverse programma's. Daarnaast betreft het ook de raming onvoorzien en uitgaaf- en inkomststelposten die nog niet aan de diverse programma's zijn toegerekend.

Het grootste gedeelte van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de lokale heffingen die niet bestedingsgebonden zijn, zoals de onroerende-zaakbelasting. De onderstaande tabel geeft een weergave van alle geraamde algemene dekkingsmiddelen:

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
0-5 Treasury	-13.330	170.234	-121.359	-164.493	-229.078	-279.171
0-61 OZB Woningen	362.458	417.266	424.804	391.804	400.054	408.304
0-62 OZB- niet woningen						
0-64 Belastingen overig	784.875	479.384	49.209	49.209	49.209	49.209
0-7 Alg-ov.Uitk. Gemeentefonds						
0-8 Overige baten en lasten	127.713	407.836	125.000	125.000	125.000	125.000
0-9 Vennootschapsbelast (VBP)	7.594	-	-	-	-	-
Totaal lasten	1.269.310	1.474.720	477.654	401.520	345.185	303.342
0-5 Treasury	454.366	232.900	422.500	447.900	447.900	447.900
0-61 OZB Woningen	3.137.887	3.255.326	3.288.846	3.288.846	3.288.846	3.288.846
0-62 OZB- niet woningen	1.982.654	2.030.923	2.058.292	2.058.292	2.058.292	2.058.292
0-64 Belastingen overig	2.519.978	1.820.000	1.405.790	1.405.790	1.405.790	111.540
0-7 Alg-ov.Uitk. Gemeentefonds	34.983.400	35.908.999	39.361.600	39.288.200	39.419.200	39.757.000
0-8 Overige baten en lasten	87.342					
0-9 Vennootschapsbelast (VBP)	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	43.165.627	43.248.148	46.537.028	46.489.028	46.620.028	45.663.578
Saldo	41.896.317	41.773.428	46.059.374	46.087.508	46.274.843	45.360.236

Verbonden partijen

Verbonden partij	Doel
Tribuut belastingsamenwerking	Tribuut voert voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken.
NV Bank Nederlandse Gemeenten	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Als aandeelhouder ontvangt de gemeente Voorst jaarlijks een dividend.
Waterbedrijf Vitens (dividend)	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater. Als aandeelhouder ontvangt de gemeente Voorst jaarlijks een dividend.

Algemene uitkering gemeentefonds

De algemene uitkering is vrij besteedbaar en wordt als zodanig ook aangewend ter dekking van de lasten van de gemeente. De algemene uitkering is dus primair een algemeen dekkingsmiddel. Dit betekent dat de gemeente autonoom is in het aanwenden van de algemene uitkering. Het rijk informeert de gemeenten over de algemene uitkering uit het gemeentefonds via circulaire.

Voor deze begroting hebben wij de informatie uit de meicirculaire 2019 als uitgangspunt genomen. De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de decentralisatie- en integratie-uitkeringen.

Algemene uitkering o.b.v. Meicirculaire 2019

Onderdeel	2019	2020	Vershil
Inkomstenmaatstaf Ozb	-3.410.100	-3.284.600	125.500
Uitgavenmaatstaven (x uitkeringsfactor)	33.040.100	34.243.800	1.203.700
Uitgavenmaatstaven (geen uitkeringsfactor)	14.600	- 37.800	-52.400
Sub-totaal A	29.644.600	30.921.300	1.276.700
Integratie-, decentralisatieuitkeringen (geen uitkeringsfactor)	865.300	326.400	-538.900
Wmo-uitkering IU	0	0	0
Sub-totaal B	30.509.900	31.247.800	737.900
Integratieuitkering Participatie	1.934.200	1.855.300	-78.900
Integratieuitkering Voogdij/18+	5.031.400	6.258.500	1.227.100
Sub-totaal C	37.475.500	39.361.600	1.886.100
Raming algemene uitkering gemeentefonds (totaal A + B + C)	37.475.500	39.361.600	1.886.100

Voor de algemene uitkering geldt het principe van 'samen de trap op, samen de trap af'. Stijgen de rijksuitgaven, dan stijgt ook de algemene uitkering evenredig mee. Dalen de rijksuitgaven, dan daalt ook de algemene uitkering in dezelfde verhouding.

Inkomstenmaatstaf OZB

Als gevolg van marktontwikkelingen met betrekking tot de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen en de daaraan gekoppelde rekentarieven vindt vanaf 2020 een bijstelling plaats voor dit onderdeel.

Uitgavenmaatstaven

De grootste verschillen tussen 2020 en 2019 worden voornamelijk veroorzaakt door hoeveelheidsverschillen in de eenheden en een veelheid aan mutaties in de Rijksbegroting.

Onderdelen hiervan zijn verrekeringen over oudere jaren in verband met de accresontwikkeling, nieuwe ramingen van de uitkeringsbasis en afrekeningen in verband met het benutten van het BTW-compensatiefonds. Tevens ontvangt de gemeente voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte ggz (Wvvggz) vanaf 2020 een bedrag in de algemene uitkering.

Daarnaast vindt er een uitname van het gemeentefonds plaats ten behoeve van de kosten van het digitaal stelsel Omgevingswet Landelijke Voorziening en een uitname doordat het rijk verwacht, dat door opschaling, de gemeente lagere apparaatskosten zullen hebben. Gemeenten worden dan in staat geacht dat zij nieuwe taken in het sociaal domein in zelfstandigheid kunnen uitvoeren.

Integratie- en decentralisatieuitkeringen

Het verschil in de integratie- en decentralisatieuitkeringen wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2019 eenmalig ontvangen specifieke uitkeringen, de suppletie-uitkering bommenregeling en de decentralisatieuitkering ten behoeve van het koploperproject Clientenondersteuning.

De decentralisatie- en integratie-uitkeringen, die budgettair neutraal in de begroting worden geraamd, zijn:

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
<i>Decentralisatieuitkeringen:</i>				
Brede impuls combifuncties, buurtsportcoaches (DU)	101	102	102	102
Prov.taken vergunningverlening VTH - taken (DU)	68	68	68	68
Voorschoolse voorziening peuters (DU)	47	47	47	47
Armoedebestrijding kinderen (DU)	58	58	58	58
Schulden en armoede (DU)	23	0	0	0
Verhoging taaliniveau statushouders	28	0	0	0
<i>Integratieuitkering :</i>				
Participatie (IU)	1.855	1.843	1.818	1.816
Voogdij / 18+ (IU)	6.259	6.259	6.259	6.259
Totaal	8.439	8.377	8.352	8.350

Bedragen x € 1.000

OZB woningen en niet-woningen en overige belastingen

OZB en overige belastingen	Raming 2019	Raming 2020
OZB woningen	3.199.000	3.242.500
OZB niet woningen	2.030.900	2.058.300
Reclamebelasting	110.000	111.540
Precariobelasting	1.710.000	1.294.250
Totaal	7.049.900	6.706.590

Onder deze taakvelden worden de onroerende zaakbelastingen voor woningen en niet-woningen en de overige belastingen zoals de reclame- en precariobelasting verantwoord. Deze belastingen worden verder toegelicht in de paragraaf Lokale heffingen.

Treasury

Tot dit taakveld behoren de activiteiten van de gemeente met betrekking tot de treasury-functie zoals financiering, beleggingen, dividenden etc. waaronder dividend nutsbedrijven.

Dividend

De gemeente Voorst heeft 21.634 gewone en 14.322 preferente aandelen in het waterbedrijf Vitens en 112.983 aandelen in het maatschappelijk kapitaal van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)). Over 2017 en 2018 heeft de gemeente Voorst hogere BNG dividenduitkering ontvangen. Deze verhoging wordt als structureel aangemerkt. De ontvangsten aan dividend worden als volgt geraamd:

Dividend	Raming 2019	Raming 2020
Bank Nederlandse Gemeenten	130.000	330.000
Vitens (inclusief rentevergoeding preferente aandelen)	17.000	17.000
Totaal	147.000	337.000

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten bestaan uit de raming voor salariskosten voor additionele banen ad € 125.000. De raming van stelposten m.b.t. lasten van de investeringen uit het Meerjareninvesteringsprogramma en meerjaren onderhoudsprogramma 2020-2023 zijn ten opzichte van 2019 met deze begroting, voorzover mogelijk, geraamd op de desbetreffende taakvelden.

Vennootschapsbelasting

Op dit taakveld wordt het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting verantwoord. Met ingang van 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting voor overheidsondernemingen ingevoerd. Vennootschapsbelasting is verschuldigd

vanwege fiscale winst die per saldo is gerealiseerd op ondernemingsactiviteiten in het begrotingsjaar na eventuele verrekening van fiscale verliezen uit eerdere begrotingsjaren. De eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting voor 2020 is bij het opmaken van deze begroting nog niet bekend. In de loop van 2020 zal via het Voortgangsbericht of de Bestuursrapportage hierover gerapporteerd worden.

Reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen

	Saldo 2019	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022	Saldo 2023
Algemene reserve vrij aanwendbaar	7.484.514	8.505.466	9.700.671	10.693.514	10.439.274
Reclamebelasting	5.027	5.027	5.027	5.027	5.027
Dekking kapitaallasten	5.880.298	5.523.035	5.085.121	4.647.408	4.266.614
Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten	2.033.465	2.150.870	1.736.243	1.514.743	1.514.743
Totaal reserves	15.403.304	16.184.398	16.527.062	16.860.692	16.225.658
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	408.547	577.064	516.984	446.647	366.756
Totaal voorzieningen	408.547	577.064	516.984	446.647	366.756

Toelichting reserves en voorzieningen, die niet bij de programma's zijn opgenomen.

Reserves:

Algemene reserve vrij aanwendbaar

Anders dan de naam doet vermoeden, is de reserve niet geheel vrij aanwendbaar door de aanspraken die erop gedaan zijn. Bij de prioriteitennota 2018 heeft de raad besloten om de verkeersveiligheid in Twello te verbeteren door de randweg om Twello af te ronden. Dit besluit legt in de toekomst voor een bedrag van € 5.000.000 beslag op de algemene reserve vrij aanwendbaar. Daar tegenover staan de jaarlijkse inkomsten uit de precariobelasting tot en met 2022.

Reclamebelasting

Deze bestemmingsreserve heeft de egalisatie van financiële overschotten en tekorten van reclamebelasting tot doel.

Dekking kapitaallasten

Deze reserve wordt ingezet ter dekking van kapitaallasten van in het verleden gedane investeringen met als dekking een reserve.

Eenmalige investeringen en incidentele raadsbesluiten

Deze reserve biedt dekking voor de financiële gevolgen van alle bestaande en nieuwe raadsbesluiten met een eenmalig karakter, die niet op de exploitatie verantwoord kunnen worden of specifiek aan andere reserves toe te schrijven zijn.

Voorzieningen:

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Het onderhoud van gemeentelijke gebouwen is gebaseerd op het MOP 2020-2029. Tot en met 2029 is de dotatie en de stand van de voorziening voldoende om het onderhoud te bekostigen.

3.9 Overhead

Algemeen

In dit onderdeel zijn de kosten van de overhead opgenomen. Onder overheadkosten vallen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces (zgn. PIOFACH-kosten: Personeel Informatievoorziening Organisatie Financiën Automatisering Communicatie Huisvesting). Ook de rente en afschrijvingskosten op investeringen op het terrein van de overhead vallen onder dit onderdeel.

Met ingang van de begroting 2017 worden deze kosten, conform de vernieuwing van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), niet meer toegerekend aan de programma's. In de programma's worden alleen de kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces.

Taakveld	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Raming begroting			
		Incl. wijzigingen	2020	2021	2022	2023
0-4 Overhead	6.411.306	6.882.372	6.707.597	6.772.078	6.827.348	7.340.599
Totaal lasten	6.411.306	6.882.372	6.707.597	6.772.078	6.827.348	7.340.599
0-4 Overhead	216.364	192.068	492.689	504.554	515.604	767.648
Totaal baten	216.364	192.068	492.689	504.554	515.604	767.648
Saldo	-6.194.942	-6.690.304	-6.214.908	-6.267.524	-6.311.744	-6.572.951

Toelichting ontwikkelingen begroting 2020 t.o.v. 2019:

Algemeen

De toegerekende salarissen per taakveld ten opzichte van 2019 zijn door de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020 gestegen. Zie hiervoor de toelichting in paragraaf bedrijfsvoering.

Lasten

De lasten in 2019 zijn hoger dan in 2020. Dit komt door de ramingen van het Zaakgericht werken en het Digitaliseren van het Archiefbestand. Daarnaast wordt het verschil veroorzaakt door de technische aanpassing van de raming van de toe te rekenen lasten overhead aan investeringen en grondexploitatie en de toename ten gevolge van salarisontwikkelingen, de hogere kapitaallasten (huisvesting gemeentehuis en dienstauto's) en een hogere dotatie aan de onderhoudsvoorziening huisvesting gemeentehuis.

Baten

De hogere baten in 2020 t.o.v. 2019 hebben betrekking op de technische aanpassing van de raming van de toe te rekenen overheadlasten aan investeringen en grondexploitatie.

Investeringen

	Jaar	Bedrag investering	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Meerjaren Investerings Programma						
Geen investeringen						
Meerjaren Onderhouds Programma						
ICT investeringen in hardware, software en diensten	2020 t/m 2023	1.200.000	1.000	64.900	128.000	190.300
Tractie (onderhoudsmaterieel, dienst- en bestelauto's, vrachtwagens, ebike)	2020 t/m 2023	677.000	31.900	38.500	36.500	72.000
Totaal Dienstverlenend Voorst		1.877.000	32.900	103.400	164.500	262.300

Beleidsindicatoren

Bij ministeriële regeling vastgestelde beleidsindicatoren. De volgende indicatoren hebben betrekking op dit programma:

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Indicator Voorst	Bron
Overhead	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	627	Eigen begroting
Overhead	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	0%	Eigen begroting
Overhead	Overhead	% van totale lasten	10,9%	Eigen begroting

Hoofdstuk 4

Paragrafen

4.1 Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, rechten en retributies) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. De lokale heffingen zijn inkomstenbronnen waarop de raad invloed kan uitoefenen. De heffingen worden onderverdeeld in "zuivere of ongebonden heffingen" en "niet zuivere of de gebonden heffingen (retributies en rechten)".

Tegenover de ongebonden heffingen staat geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. In Voorst gaat het dan om: de onroerende-zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de reclamebelasting en de precariobelasting.

Tegenover de gebonden heffingen staat wel een directe aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. In Voorst gaat het dan om: de afvalstoffenheffing / reinigingsheffingen, de rioolheffing, het marktgeld, de lijkbezorgingsrechten en de leges. De opbrengst van de gebonden heffingen mag in totaliteit niet hoger zijn dan de toerekenbare kosten die de gemeente maakt om de diensten te verlenen.

De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen worden in verschillende programma's verantwoord. Het (meerjaren)beleid over de lokale belastingen, inclusief het kwijtscheldingsbeleid, ligt vast in de nota lokale heffingen, het collegeprogramma en de belastingverordeningen. Uitgangspunt van het beleid is om de lastendruk beperkt te houden en niet meer lasten bij de inwoners neer te leggen dan aantoonbaar noodzakelijk is. Voorzover toegestaan en wettelijk mogelijk worden de opbrengsten jaarlijks geïndexeerd.

Ontwikkelingen zuivere, ongebonden heffingen Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerende-zaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting, er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen. De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie per 1 januari van het belastingjaar geldt. Veranderingen in de loop van het jaar, bijvoorbeeld de verkoop van een huis, worden pas meegenomen in het volgende belastingjaar.

De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en bedrijven) en een gebruikersbelasting (voor bedrijven). De heffing wordt berekend naar een percentage van de (individuele) waarde van de onroerende zaak volgens de Wet waardering onroerende zaken (WOZ). Dit zogenaamde tariefpercentage is de geraamde gecorrigeerde opbrengst gedeeld door de vastgestelde totale WOZ-waarde van alle panden in die categorieën (eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen of gebruikers niet-woningen) in de gemeente. Zo worden drie tariefpercentages berekend, één voor OZB-woningen en twee voor OZB niet-woningen. Alle onroerende zaken in Voorst worden jaarlijks opnieuw gewaardeerd naar een waardepeildatum die één jaar voor het belastingjaar ligt. Voor het belastingjaar 2020 is de waardepeildatum 1 januari 2019. De uitkomsten van de jaarlijkse herwaardering bepalen, naast de inflatiecorrectie, de hoogte van de tarieven OZB voor 2020. Bij de berekening van de tariefpercentages wordt een correctie toegepast voor verwachte toegekende OZB bezwaarschriften, leegstand bedrijven, eventuele kwijtschelding en areaaluitbreiding (nieuwbouw en verbouw).

Soort	2016	2017	2018	2019
Woningen				
eigenaar	0,1241%	0,1176%	0,1143%	0,1071%
Niet-woningen				
eigenaar	0,1920%	0,1935%	0,1957%	0,1968%
gebruiker	0,1509%	0,1463%	0,1481%	0,1485%

Toeristenbelasting

Op basis van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeentelijke basisregistratie personen (BRP) zijn ingeschreven. Toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid tot verblijf biedt. De belastingplichtige is bevoegd de belasting te verhalen op de verblijfsgenieter.

De tariefstructuur van onze toeristenbelasting kent 3 soorten verblijfsaccommodaties met ieder een afzonderlijk nachttarief. De opbrengst toeristenbelasting wordt in Voorst aangemerkt als een algemeen dekkingsmiddel.

Tarief	2016	2017	2018	2019
Overnachten in kampeermiddel	0,95	0,86	0,87	0,89
Overnachten in hotel, ontbijthotel, vliegtuighotel, etcetera	1,99	1,79	1,82	1,86
Overige overnachtingen	1,36	1,22	1,24	1,27

Reclamebelasting

Op basis van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten reclamebelasting heffen. Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen (reclame-uitingen) die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn. Het gaat om aankondigingen in letters, symbolen, voorwerpen kleuren of een combinatie daarvan. Voorbeelden zijn gevelreclame, bestickering op ramen, posters, vlaggen, uithangborden, luifels of spandoeken.

In Voorst wordt alleen reclamebelasting geheven in het centrum van Twello. De reclamebelasting is in nauw overleg met de Ondernemersvereniging Twello Centrum ingevoerd. Als tegenprestatie voor de invoering is met de Ondernemersvereniging overeengekomen dat gedurende 10 jaar geen parkeerbelasting wordt ingevoerd in Twello centrum. Op 12 maart 2018 heeft de gemeenteraad besloten om die periode te verlengen tot 2029. Ondanks dat de reclamebelasting een algemeen dekkingsmiddel is, heeft de opbrengst in Voorst een vaste bestemming. Een deel van de opbrengst wordt doorgestort in de kas van de Ondernemersvereniging. Een deel wordt aangewend voor de exploitatie van de parkeergarage en een klein deel is perceptiekosten.

De tariefstructuur van de reclamebelasting is met ingang van 2017 gewijzigd. Per 2017 is de tariefstructuur als volgt: a. een vast bedrag per vestiging van € 850 verhoogd met b. een opslag van € 0,65 per € 1.000 van de WOZ waarde per vestiging (bedrijfs gedeelte). Het vaste bedrag per vestiging en het tarief wordt alleen aangepast als de opbrengst van de heffing achterblijft bij de in de begroting geraamde opbrengst.

Precariobelasting

Op basis van artikel 228 van de Gemeentewet kunnen gemeenten precariobelasting heffen voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden zijn precariobelasting op terrassen, uithangborden maar ook op kabels en leidingen in of boven gemeentegrond. In Voorst wordt de precariobelasting alleen geheven op de kabels en leidingen in of boven de voor openbare dienst bestemde gemeentegrond. De precariobelasting wordt geheven van degene die de kabels of leidingen in of boven de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft liggen of hangen.

Per 1 juli 2017 is de precariobelasting op kabels en leidingen van nutsbedrijven afgeschaft. Echter voor gemeenten zoals Voorst, die op 10 februari 2016, de datum waarop het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting is aangekondigd, een verordening met tarief hadden vastgesteld voor precariobelasting op kabels en leidingen geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2022.

De tariefstructuur van de precariobelasting is een tarief per strekkende meter kabel of leiding. Het tarief bedraagt vanaf het belastingjaar 2016 € 2,27 per m1 kabel of leiding. Dat tarief mag vanaf 10 februari 2016 niet meer geïndexeerd worden.

De Hoge Raad heeft op 29 maart 2019 arrest gewezen in de door Liander en Vitens aangespannen procedures tegen de door de gemeente opgezegde overeenkomsten die in de weg (zouden) staan aan de heffing van de precariobelasting. De Hoge Raad heeft bepaald dat de opgezegde overeenkomsten ten onrechte zijn opgezegd en dat ze worden geacht nooit opgezegd te zijn geweest. Voor de heffing van precariobelasting van Liander heeft het arrest geen directe gevolgen. De rechtspersoon waarbij de overeenkomst is opgezegd is namelijk een andere dan de belastingplichtige. Voor de heffing van precariobelasting Vitens heeft het arrest wel directe gevolgen. De gemeente is met Vitens in overleg over de feitelijke afwikkeling van de procedure.

Ontwikkelingen onzuivere, gebonden heffingen

Afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen

De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is geregeld in artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer. De wettelijke basis voor de reinigingsheffingen is artikel 229 van de Gemeentewet. Op basis van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling, transport en verwerking van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. De inzameling en het transport van het afval wordt uitgevoerd door een private huisvuilinzamelaar. De kosten van de inzameling, het transport en de verwerking van afvalstoffen worden betaald uit de afvalstoffenheffing.

Gelijktijdig met het verzamelen van huishoudelijke afvalstoffen wordt bij een klein aantal bedrijfspanden (scholen, kerken, etc.) ook bedrijfsafval (vergelijkbaar met huishoudelijk afval) ingezameld. Voor die inzameling wordt een reinigingsheffing geheven.

Belastingplichtig voor de afvalstoffenheffing is de gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente een wettelijke plicht tot inzameling heeft en ten aanzien waarvan die inzamelverplichting ook wordt nagekomen. Belastingplichtigen die voldoen aan de voorwaarden zijn verplicht de afvalstoffenheffing te betalen, ook als zij geen afval ter inzameling aanbieden. Belastingplichtig voor de reinigingsheffing is degene die het bedrijfsafval aanbiedt. Niet aanbieden betekent geen heffing.

De tariefstructuur voor de afvalstoffenheffing en voor de reinigingsheffingen is vanaf 2014 het beloningssysteem, een diftar variant, bestaande uit een jaarlijks vastrecht verhoogd met een jaarlijkse afrekening van de in het voorafgaande jaar geledigde aantal "grijze" containers. Voor hoogbouw geldt een afwijkende tariefstructuur, namelijk de structuur van de betaalde vuilniszak. Kenmerk van ons beloningssysteem is dat de belastingplichtige zelf grote invloed heeft op de hoogte van haar/zijn verschuldigde afvalstoffenheffing.

De invoering van het beloningssysteem is uit het oogpunt van duurzaamheid een groot succes. Door de goede afvalscheiding is het aantal ter lediging aangeboden grijze containers zeer fors gedaald. Omdat naast het vastrecht alleen de daadwerkelijk ter lediging aangeboden grijze containers worden belast, is de afvalstoffenheffing niet meer kostendekkend. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 25 juni 2018 besloten om de Afvalstoffenheffing/Reinigingsrecht in drie stappen te verhogen tot een kostendekkend niveau. Het vastrecht tarief Afvalstoffenheffing 2019 bedraagt € 109,20 en dat voor het Reinigingsrecht € 132,10 (inclusief BTW). Het tarief Afvalstoffenheffing respectievelijk Reinigingsrecht per lediging van de grijze container bedraagt met ingang van 2019 € 5,30 respectievelijk € 6,40 (inclusief BTW).

In 2020 krijgen we te maken met lagere inkomsten uit afvalverwerking doordat een aantal recyclebare stromen behoorlijk afnemen in opbrengst. Dit geldt voor textiel, PMD en in de loop van 2020 is de verwachting dat dit ook voor papier zal gaan gelden in verband met een nieuwe aanbesteding. De belangrijkste oorzaken zijn veranderende marktomstandigheden en afnames in subsidiebijdragen. Ook is de verwachting dat de verwerkingstarieven van de overige stromen bij komende aanbestedingen zullen toenemen met name voor restafval. Deze negatieve landelijke trend zal zich ook in de komende jaren naar verwachting verder doorzetten.

Tarief per huishouden	2016	2017	2018	2019
1-persoonshuishouden vastrecht, verhoogt met: tarief per lediging grijze container	91,25 4,50	92,85 4,55	94,35 4,65	109,20 5,30
Meerpersoonshuishouden vastrecht, verhoogt met: tarief per lediging grijze container	91,95 4,50	92,85 4,55	94,35 4,65	109,20 5,30
Reinigingsrecht: basis vastrecht, verhoogt met: tarief per lediging grijze container	91,95 4,50	112,35 5,45	114,20 6,60	132,10 6,40

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Afval	1.842.251	31.997	273.874	2.148.122	1.479.769	393.230	1.872.999	87,2%

Rioolheffing

De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing worden kosten doorberekend die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel en het op orde houden van de grondwaterstand. Met de invoering in 2008 van de Wet gemeentelijke watertaken heeft de gemeente naast de zorgplicht voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater en regenwater ook de zorgplicht voor het grondwater. Daarmee is ook de mogelijkheid ontstaan om de kosten die verbonden zijn aan de taken die voortvloeien uit de Wet gemeentelijke watertaken, toe te rekenen aan de rioolheffing.

In 2019 is als vervanger van het Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP) het nieuwe Programma Water 2020-2025 aan u gepresenteerd. Hierin wordt meerjarig inzicht gegeven in de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel. Dit programma is opgesteld in de geest van de Omgevingswet. De opbouw van het programma ligt in de lijn van de Ruimtelijke Toekomstvisie en de Omgevingsagenda. Het programma vormt te zijner tijd één van de bouwstenen voor het Omgevingsplan.

De kosten voor het instandhouden van het rioolstelsel en de grondwatertaken, worden met de rioolheffing verhaald op gebruikers van woningen en niet-woningen. Belastingplichtig voor de rioolheffing is de gebruiker van een perceel. Het tarief van de rioolheffing is in Voorst gebaseerd op het aantal geloosde m3 afvalwater, binnen de tariefgroepen-structuur. De gemeenteraad heeft in zijn vergadering van 25 juni 2018 besloten om de Rioolheffing per 2019 te verhogen tot kostendekkend tarief van € 277.

Tarief	2016	2017	2018	2019
Rioolrecht: basistarief	267,50	270,20	274,55	277,00

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Riolering	2.857.821	149.844	106.002	3.113.667	3.100.358	13.309	3.113.667	100%

Marktgeld

De wettelijke basis voor het heffen van marktgeld is artikel 229 van de Gemeentewet. In het marktgeld worden de kosten die verbonden zijn aan onder andere het ter beschikking stellen van een standplaats op een deel van de openbare ruimte die gebruikt wordt voor de markt in Twello dan wel voor het innemen van een standplaats in de overige kernen.

Belastingplichtig voor het marktgeld is degene ten behoeve van wie de dienst wordt verleend of van degene die van bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt. Het marktgeld is voor 100% kostendekkend en bedraagt € 2,31 per m¹ per dag of gedeelte daarvan met een minimum van € 9,24 per standplaats.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Markt	42.297	10.608	0	52.905	43.625	9.280	52.905	100%

Lijkbezorgingsrechten / begraafrechten

De wettelijke basis voor het heffen van lijkbezorgingsrechten is artikel 229 van de Gemeentewet. In de lijkbezorgingsrechten worden de kosten verhaald, die verbonden zijn aan het gebruik van de begraafplaatsen en die voor de door of vanwege de gemeente verleende diensten. Belastingplichtig voor de lijkbezorgingsrechten is degene op wiens aanvraag de dienst wordt verricht of die gebruik maakt van de bezittingen, werken of inrichting.

De kostendekkendheid van de begraafrechten komt uit op 99,5%.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Lijkbezorging	184.494	17.871	0	202.365	201.279	32	201.311	99,5%

Leges

De wettelijke basis voor het heffen van leges is artikel 229, lid 1, letter b van de Gemeentewet. De gemeente levert op aanvraag van individuele burgers een uiteenlopend pakket aan diensten. Door het heffen van leges worden de kosten die hiervoor worden gemaakt in principe verhaald op de burger die de dienst afneemt. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

Kostendekkendheid

De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels: titel I, algemene dienstverlening; titel II, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning; titel III, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

De Gemeentewet schrijft voor dat tarieven in Legesverordening zodanig moeten zijn vastgesteld, dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake. De vrijheid die gemeenten hebben bij het vaststellen van deze tarieven wordt daarmee begrensd door de eis van maximale kostendekking. De kostendekkendheid moet worden beoordeeld op het niveau van de gehele legesverordening. Voor diensten die vallen onder de Europese Dienstenrichtlijn (Titel 3 van de Legesverordening) geldt een kostendekkendheid per hoofdstuk. De legesverordening voldoet volledig aan de hiervoor geschetste vereisten.

Het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) stelt per 2017 nieuwe eisen aan de transparantie van de berekening van de kostendekking. Overeenkomstig dit besluit zijn directe, overheadkosten, alsmede de BTW-component afzonderlijk in beeld gebracht. De kostendekking is per hoofdstuk berekend. De huidige mate van kostendekkendheid, alsmede de eventuele tariefruimte wordt op die manier inzichtelijk.

Een belangrijke eis is die van de herleidbaarheid. De ramingen van baten en lasten moeten te herleiden zijn tot de begroting. Niet alle in de begroting genoemde lasten zijn daarentegen verhaalbaar. Voorbeelden daarvan zijn kosten die verband houden met bezwaar en beroep tegen vergunningen, beleidskosten en handhavingskosten of bijvoorbeeld gratis huwelijken. De gemeente heeft hiervoor in 2014 onderzoek verricht en percentages verhaalbare kosten per afdeling bepaald. Voor belastingjaar 2020 is deze methode ook toegepast en daar waar nodig herijkt. Mutatis mutandis geldt dit ook voor de raming van de baten. Voornoemde systematiek is onlangs (uitspraak Rechtbank 24 juni 2019) in een procedure tegen de gemeente Voorst door de belastingrechter getoetst en geaccordeerd.

Uit onderstaand overzicht blijkt dat bij diverse rubrieken (vooralsnog) geen lasten en baten zijn of kunnen worden gevuld. Niet op alle genoemde posten worden baten en lasten verantwoord. Op basis van de thans beschikbare gegevens zijn de leges, zowel berekend op titel niveau van de tarieventabel van de Legesverordening alsook op basis van de gehele tarieventabel niet kostendekkend.

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Titel I Algemene dienstverlening								
1.1 Burgerlijke stand (incl. leges onder 1.4)	94.663	40.307	3.562	138.532	53.722	0	53.722	38,8%
1.2 Reisdocumenten	64.642	16.954	0	81.595	91.875	0	91.875	112,6%
1.3 Rijbewijzen	68.486	19.418	0	87.904	136.383	0	136.383	155,1%
1.4 BRP-verstrekking (leges onder 1.1)	287.752	176.806	0	464.558	0	0	0	n.v.t.
1.5 Wet openb.bestuur	271	167	0	438	113	317	430	25,8%
1.6 Vervallen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.7 Vastg.-informatie	9.277	4.183	472	13.932	1.795	0	1.795	12,9%
1.8 Ov. publiekszaken	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.9 Arch.besch. Voorst	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.10 Apv	3.530	0	0	3.530	1.318	0	1.318	37,3%
1.11 Leegstandwet (EDR dienst)	1.024	629	0	1.653	118	222	340	7,2%
1.12 Gem-garantie	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.13 Reg.toez.luchtvrt	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.14 Kansspelen (ERD dienst)	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.15 Vervallen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.16 Kabels leidingen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
1.17 Verkeer/vervoer	83.149	499	10.137	93.785	15.756	7.160	22.916	16,8%
1.18 Diversen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
Totaal	612.794	258.963	14.171	885.928	301.080	7.700	308.780	34,9%

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkendheid
Titel II Dienstverlening vallende onder de fysieke leefomgevingsvergunning								
2.2 - 2.7 Omgevingsvergunning	820.495	365.221	47.156	1.232.872	1.087.364	33.717	1.121.082	88,2%
2.9 - 2.10 Bestemmingsplannen	177.985	96.182	4.503	278.670	91.159	0	91.159	32,7%
2.10 Niet benoemde beschikkingen titel II	0	0	0	0	0	0	0	nvt
Totaal	998.480	461.403	51.660	1.511.543	1.178.523	33.717	1.212.241	80,2%

Omschrijving	Directe lasten	Overhead	BTW	Totale lasten	Inkomst uit heffingen	Andere inkomsten	Totale baten	Kosten-dekkend-heid
Titel III Dienstverlening vallende onder de Europese dienstenrichtlijn								
3.1 Horeca	2.468	1.516	0	3.984	6.893	0	6.893	173,0%
3.2 Organisatie evenementen of markten	48.213	22.661	752	71.627	14.397	1.291	15.688	20,1%
3.3 Prostitutie-bedrijven	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.4 Vervallen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.5 Kinderopvang	6.680	4.097	0	10.765	1.014	0	1.014	9,4%
3.6 Winkeltijdenwet (EDR dienst)	0	0	0	0	0	0	0	nvt
3.7 Diversen	0	0	0	0	0	0	0	nvt
Totaal	57.349	28.275	752	86.376	22.305	1.291	23.596	27,3%
Totaal titel I, II en III kostendeckking	1.668.623	748.641	66.583	2.483.847	1.501.907	42.708	1.544.616	62,2%

Belastingen overig

De uitvoering van de Wet WOZ, van de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen en de beoordeling van kwijtscheldingsverzoeken is met ingang van 1 januari 2016 uitbesteed aan de regionale belastingsamenwerking Tribuut gevestigd te Epe. De verordenende bevoegdheid, waarvan ook de tariefstelling onderdeel uitmaakt, blijft berusten bij de gemeente.

Tribuut is ingericht op digitale-, telefonische- en schriftelijke communicatie. Tribuut beschikt ook over een baliefunctie op afspraak. Onder meer de communicatie tussen de gemeente en Tribuut verloopt via de aangestelde regiefunctionaris. In 2017 is een proef uitgevoerd met het oog op het handhaven van een eigen baliefunctie in het gemeentehuis. In de praktijk werd hiervan geen gebruik gemaakt. Het bestuur van Tribuut heeft inmiddels besloten om geen baliefunctie buiten Tribuut toe te staan.

Aanduiding belastingdruk/woonlasten

De hoogte van de gemeentelijke woonlasten, de "lokale lastendruk", krijgt regelmatig aandacht in de media. Onder gemeentelijke woonlasten scharen we de: onroerende-zaakbelastingen, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Dit zijn de belastingen en heffingen waarmee ieder huishouden in een gemeente jaarlijks te maken krijgt.

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) publiceert jaarlijks de Atlas van lokale lasten. Daarin zijn de lokale lasten op basis van "appels met appels" met elkaar vergeleken. Bij die vergelijking hanteert het Coelo voor alle gemeenten dezelfde uitgangspunten. Bij die uitgangspunten houdt het Coelo rekening met een gemiddelde WOZ -waarde en WOZ-waardestijging en ook met het feit dat gemeenten met dure woningen een naar verhouding lagere algemene uitkering uit het gemeentefonds ontvangen dan andere gemeenten.

De woonlastendruk voor meerpersoonshuishoudens, op basis van de Coelovergelijking 2019, ligt in Voorst € 17 hoger dan de gemiddelde woonlasten in Nederland. De gemiddelde woonlasten in Nederland komen uit op € 739 per meerpersoonshuishouden. Voor Voorst heeft het Coelo op basis van de gehanteerde uitgangspunten € 756 aan woonlasten per meerpersoonshuishouden berekend. Volgens de Coelo atlas 2019 staat Voorst nu op plaats 186 van de 355 'gemeenten' (plaats 1 heeft de laagste woonlasten). De werkelijke woonlastendruk in Voorst is wat lager. Het verschil ontstaat omdat het Coelo bij haar woonlastenberekening rekening houdt met gestandaardiseerde tarieven om de gemeentelijke tarieven met elkaar te kunnen vergelijken.

Omschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De gemeente moet bij het vaststellen van kwijtschelding landelijke regels toepassen. De landelijke regels zijn op basis van de Invorderingswet opgenomen in de Leidraad invordering (en kwijtschelding) gemeentelijke belastingen. Het bestuur van Tribuut heeft een Leidraad invordering ten behoeve van de deelnemende gemeenten in Tribuut vastgesteld. Binnen de leidraad regels heeft Voorst de volgende eigen beleidskeuzes gemaakt:

- Voor de ozb, riool- en afvalstoffenheffing (voor de basisset containers) is kwijtschelding mogelijk, waardoor minima geen woonlasten betalen;
- Bij de normkosten van bestaan wordt uitgegaan van 100% van de bijstandsnorm;
- Ondernemers zijn voor de privé belastingen gelijkgesteld met particulieren;
- Als sprake is van (niet vrijgesteld) vermogen is kwijtschelding niet mogelijk. Voor het bezit van een auto wordt een vermogensvrijstellingsnorm in aanmerking genomen. Voor ouderen geldt een aparte vermogensvrijstellingsnorm;
- Kosten voor kinderopvang worden in aanmerking genomen als uitgaven bij de berekening van de betalingscapaciteit;
- Bij de normkosten van bestaan voor AOW'ers wordt uitgegaan van 100% van de netto AOW-norm;
- Belastingplichtigen met een minimum inkomen komen in aanmerking voor: automatische kwijtschelding, op basis van een screening bij het Inlichtingenbureau te Utrecht, of, rekening houdende met specifieke omstandigheden, voor de gemeentelijke meerjarige automatische kwijtschelding.

Voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen is voor 2020 een totaal bedrag geraamd van € 138.380.

4.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Ambities kunnen niet worden gerealiseerd, wanneer er geen risico's worden genomen. Belangrijk is dat de gemeente zich bewust is van de risico's die horen bij het beleid en hierop stuurt. Om een realistisch inzicht te krijgen van de impact van deze risico's en het vermogen om deze risico's op te vangen gebruikt de gemeente een berekening van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen geeft de mate van financiële robuustheid van de gemeente aan en wordt bepaald door een relatie te leggen tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit.

Op vrijwel alle gemeentelijke beleidsterreinen zijn risico's aanwezig die niet door maatregelen zijn afgedekt. Dat deze risico's aanwezig zijn is geen punt, zolang deze in evenwicht zijn met de weerstandscapaciteit.

Aanleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn bepalingen opgenomen waaraan de paragraaf weerstandsvermogen moet voldoen:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en het risicomanagement;
- de financiële kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen en de financiële positie.

Hierna wordt verslag gedaan van de resultaten van de risico-inventarisatie. Op basis van de geïnterpreteerde risico's is tevens het weerstandsvermogen berekend.

Risicoprofiel

Om de risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de organisatie de risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen het aantal risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, met een maximum van 15.

Tabel 1: belangrijke financiële risico's

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 1: Bouwend Voorst				
Grondexploitatie algemeen: minder opbrengsten binnen de complexen	Het lager uitvallen van de geraamde opbrengsten omdat we de grondprijzen moeten bijstellen	30%	max. 750.000	Incidenteel
Grondexploitatie algemeen: stijgende bouwkosten door verandering wet-/regelgeving, bijvoorbeeld verplichting gasloos bouwen	Tegenvallende resultaten	30%	max. 750.000	Incidenteel
Programma 2: Mooi Voorst				
Afwijken van de aanbestedingsprocedure of foutief aanbesteden	Tijdsverlies door tijdelijk stopzetten aanbestedingsprocedure en geldverlies doordat er een rechtszaak wordt aangespannen	60%	max. 300.000	Incidenteel
Programma 3: Bedrijvig Voorst				
Door uitstappen van één of meerdere partijen in regionale samenwerkingsverbanden blijven de overige partijen met hoge kosten achter	Hoge onvoorziene kosten voor overige partijen, waaronder de gemeente	80%	max. 400.000	Incidenteel

Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Incidenteel/ structureel
Programma 4: Gezond Voorst				
Verzuim vaststellen en bekendmaken van subsidieplafonds bij open einde regeling	Onbeheersbare overschrijding van budgetten	30%	max. 250.000	Structureel
Onvoldoende budget om zorgaanbod te realiseren	Hogere uitgaven	80%	max. 600.000	Structureel
Onbeheersbaarheid jeugdgezondheidszorg door nieuwe wetgeving in 2021	Bijdrage gemeente voor restcategorie welke niet onder het woonplaatsbeginsel geplaatst kan worden	30%	max. 450.000	Structureel
Programma 5: Sociaal Voorst				
Open einde regeling: voorzieningen voor gehandicapten en huishoudelijke verzorging (WMO)	Nieuwe inkoopafspraken, hogere inkooprijzen maar een max. eigen bijdrage waardoor het resultaat onzeker is	50%	max. 800.000	Structureel
De eigen bijdrage van de gemeente met betrekking tot de participatiewet is moeilijk in te schatten door de open einde regeling. Het inzicht ontbreekt in de hoeveelheid burgers welke gebruik (gaan) maken van een uitkering.	Een hoge eigen bijdrage van de gemeente	50%	max. 300.000	Structureel
Programma 6: Veilig Voorst				
Er worden foutieve vergunningsbesluiten genomen	Vertraging in het proces en claims	50%	max. 250.000	Incidenteel
Programma 7: Dienstverlenend Voorst				
Aanspraak maken op de garantie van de lening	Financieel verlies	20%	max. 3.000.000	Incidenteel
Beschikbaar budget voor verduurzaming gebouwen en installaties niet afdoende	Meer budget dan is begroot moet ter beschikking worden gesteld	50%	max. 500.000	Incidenteel
Begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen	Financieel bijspringen door de gemeente aan gemeenschappelijke regelingen	80%	max. 500.000	Incidenteel
Ontstaan van een datalek bij de gemeente	Boete opgelegd krijgen of extra kosten door onderzoek / repareren datalek in systeem	10%	max. 1.000.000	Incidenteel
Algemene dekkingsmiddelen en financieringen				
Algemene Uitkering gemeentefonds wordt lager	Tekort aan inkomsten	50%	max. 600.000	Structureel

Totaal grote risico's: € 10.450.000

Overige risico's: € 5.525.000

Totaal alle risico's: € 15.975.000

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag (€ 15.975.000) ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Uit de berekening komt naar voren dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.103.100 (benodigde weerstandscapaciteit).

Weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit zijn de middelen welke beschikbaar zijn om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, financieel af te kunnen dekken, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken. Deze middelen bestaat uit de algemene reserves, onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien.

Beschikbare weerstandscapaciteit gemeente Voorst

Weerstand	Startcapaciteit
Algemene reserves	9.816.300
Onbenutte belastingcapaciteit *	2.454.200
Onvoorzien incidenteel	25.000
Totale weerstandscapaciteit	12.295.500

* de onbenutte belastingcapaciteit als weerstandscapaciteit is de ruimte tussen de fictieve OZB-opbrengst bij maximale tarieven conform de zgn. artikel 12-norm en de OZB-opbrengst bij de huidige tarieven binnen de gemeente Voorst

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	€ 12.295.500	= 2,99
	Benodigde weerstandcapaciteit		€ 4.103.100	

Weerstandsnorm

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2.0	uitstekend
B	1.4-2.0	ruim voldoende
C	1.0-1.4	voldoende
D	0.8-1.0	matig
E	0.6-0.8	onvoldoende
F	<0.6	ruim onvoldoende

Financiële kengetallen

In deze paragraaf is een basisset van vijf financiële kengetallen opgenomen:

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De hoogte van de schuldquote hangt af van meerdere factoren (onder andere afgesloten en doorgeleende gelden of omvang van de voorraad gronden). Omdat bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De kengetallen moeten daarbij in samenhang worden gezien.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht hoe de woonlasten in de gemeente zich verhouden ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente.

Overzicht kengetallen gemeente Voorst

In onderstaande tabel zijn de voor de gemeente Voorst berekende kengetallen opgenomen.

Financieel kengetal	Rek. 2018	Begr. 2019	Begr. 2020	Mjr 2021	Mjr 2022	Mjr 2023
Netto schuldquote	59%	60%	63%	72%	73%	69%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	56%	58%	60%	70%	71%	68%
Solvabiliteitsratio	24%	27%	22%	20%	20%	20%
Structurele exploitatieruimte	-5,76%	-0,37%	-1,61%	-0,31%	0,54%	0,62%
Grondexploitatie	9%	9%	4%	3%	2%	1%
Belastingcapaciteit	103%	103%	102%	102%	102%	102%

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Een individueel kengetal kan niet worden gebruikt voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeente. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie.

Volgens de laatste actualisatie van de grondexploitaties zal onze voorraad gronden aanzienlijk afnemen door verkopen van bouwgronden binnen de in exploitatie zijnde complexen. Deze afname komt tot uiting in de daling van het kengetal grondexploitatie. Deze gronden zijn (voor)gefinancierd met geldleningen. Door de verkoop van bouwgronden is er minder financiering nodig voor de grondexploitatie en dit heeft invloed op de ontwikkeling van de netto schuldquote. Daarentegen stijgt dit kengetal vanaf 2021 met name door de aanvullende financiering die aangetrokken is voor de verbouw van het gemeentehuis.

De solvabiliteitsratio daalt met ingang van 2020. In 2019 is het nadelig saldo van de jaarrekening 2018 ten laste gebracht van de algemene reserve. Tot en met 2022 vinden er nog reserveringen plaats van de opbrengsten uit de precariobelasting, maar vanaf 2021 daalt deze ratio verder voornamelijk veroorzaakt doordat de verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen wijzigt door de toename van het vreemd vermogen (aanvullende financiering gemeentehuis).

De structurele exploitatieruimte is voor de jaren 2020 en 2021 nog negatief. Vanaf 2022 is dit kengetal weer positief met name als gevolg van hogere uitkeringen uit het gemeentefonds volgens de septembercirculaire 2019 en de genomen belastingmaatregelen.

Het kengetal "Belastingcapaciteit" laat zien dat de woonlasten binnen onze gemeente iets boven het landelijk gemiddelde liggen. De berekening van dit kengetal is overigens gebaseerd op gegevens van het Coelo (Atlas van de lokale lasten).

4.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

In deze paragraaf wordt ingegaan op de beleidskaders en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de kapitaalgoederen van de gemeente Voorst. De belangrijkste kapitaalgoederen zijn: wegen, riolering, groen, gebouwen en openbare verlichting. Daarnaast behoort het materieel van de buitendienst openbaar grondgebied tot de kapitaalgoederen. Per kapitaalgoed wordt ingegaan op de beleidskaders, de financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting en de mate van kwaliteit en risico's. De bij de onderhoudsplannen behorende beleidskaders zijn laatstelijk in 2016 door de raad vastgesteld.

Wegen

Beleidskader

Het beleidskader voor het beheer van de wegen is vastgesteld in het Integraal Wegenplan (IWP) 2020-2024.

De algemene beleidsuitgangspunten voor het wegonderhoud zijn:

- veiligheid: de veiligheid moet voldoen aan wettelijke eisen en moet zodanig zijn dat de kans op ongevallen klein is. De veiligheid wordt met name bepaald door ernstige oneffenheden en het schadebeeld dwarsoneffenheden;
- duurzaamheid: de technische instandhouding mag niet in het geding zijn. Het schadebeeld scheurvorming op asfalt is hierop van invloed;
- comfort: comfortabel gebruik moet mogelijk zijn. Comfort wordt bepaald door de mate waarin de weggebruiker hinder ondervindt van de onderhoudstoestand van de weg. Met name het onderdeel vlakheid heeft invloed op het comfort;
- aanzien: het aanzien moet redelijk zijn. Het aanzien wordt in hoge mate bepaald door de algehele onderhoudstoestand van de weg. Met name scheurvorming, oneffenheden en randschade zijn bepalend voor het aanzien.

Kwaliteit en risico's

Periodiek wordt getoetst aan de normering van de Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond, Weg- en Waterbouw en Verkeerstechniek (CROW). Dit is een landelijke normering die het mogelijk maakt verhardingen objectief te beoordelen en daardoor de kwaliteit eenduidig vast te leggen. Het systeem richt zich er op om de juiste maatregel op het juiste moment te nemen. Binnen deze systematiek wordt bereikt dat instandhouding duurzaam plaats vindt tegen de laagste kosten. De inspectie van de verhardingen vindt jaarlijks plaats.

Om binnen dit beleidskader te blijven zetten wij de werkwijze van afgelopen jaren door in het IWP 2020-2024. In deze situatie wordt vervolgens het noodzakelijk onderhoud op het meest optimale moment uitgevoerd. Hiermee wordt voorkomen dat uitgesteld noodzakelijk onderhoud leidt tot hogere kosten. Wij voeren het reguliere onderhoud uit binnen de daarvoor door het CROW aangegeven termijnen (onvoldoende binnen 0 tot 2 jaar, matig binnen 3 tot 5 jaar). Asfaltonderhoud is in verband met kapitaalsvernietiging prioritair boven het onderhoud aan elementenverhardingen. Bij vervanging en grootonderhoud kijken we integraal naar de andere werkterreinen zoals riolering en verkeer.

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Exploitatie					
Onderhoud lasten	1.224.188	1.261.327	1.186.327	1.111.327	1.036.327
Investerings					
Wegen (renovatie kunstwerken, bruggen A-watergangen)	0	75.000	0	0	0
IWP	750.000	750.000	750.000	750.000	750.000
Verkeersveiligheidsstudie Twello/westelijke randweg	100.000	100.000	4.700.000	0	0
Herinrichting Rijksstraatweg Voorst	2.600.000	0	0	0	0
Twello Centrum	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
Onderhoud/vervanging (bermschade langs wegen buiten bebouwde kom)	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Riolering

Beleidskader

Het beleidskader staat verwoord in het Programma Water 2020-2025. Dit programma is opgesteld in de geest van de Omgevingswet. Het omvat naast de visie op water al de onderdelen die een Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP) ook bevat, omdat dit nog een verplicht document is.

Kwaliteit en risico's

De uitvoering van de beheerswerkzaamheden is vastgelegd in het Programma Water 2020-2025. Periodiek wordt onderzocht hoe wij de zorgtaken voor afvalwater, hemelwater en grondwater zoveel mogelijk integraal met onderhoud en reconstructie van groen en verhardingen kunnen uitvoeren. Binnen het Programma Water 2020-2025 is de instandhouding van de riolering geborgd en is er ruimte voor nog te nemen maatregelen op het gebied van klimaatadaptatie.

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Exploitatie					
Onderhoud lasten	268.888	294.044	294.044	294.044	294.044
Reservering	1.416.893	1.577.900	1.522.724	1.459.542	1.390.814
Investerings					
Onderhoud/vervanging	1.101.000	927.000	1.342.000	1.437.000	1.243.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Openbaar groen

Beleidskader

De algemene beleidsuitgangspunten voor groenbeheer richten zich op:

- een integrale aanpak vanuit groen, wegen, riolering etcetera;
- doelmatige en doelgerichte instandhouding van voorzieningen volgens (vak)technische eisen;
- de gewenste structuur- en inrichting, beeld en gebruik;
- aanvaardbare beheerkosten tegen een zo hoog mogelijk rendement;
- het tegen gaan van schadelijke effecten op het milieu en het bevorderen van milieuvriendelijk beheer;
- het voorkomen van verpaupering van de openbare ruimte;
- behoud, herstel en ontwikkeling van cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten.

Kwaliteit en risico's

In de rapportage optimalisatie groenbeheer (september 2006) is de structuur en inrichting van het groenbeheer nader vastgelegd. Het groen is hiertoe ingedeeld in een ruimtelijke groenstructuur met drie bijbehorende beheerniveau's:

- met een hoge representatieve functie en een hoge gebruiksintensiviteit en intensief beheer (intensief onderhoud);
- wijk- en buurtgroen met een normaal goed beheer (basis onderhoud) met soms een extensivering, gericht op natuurlijke ontwikkeling;
- overig groen met een functie in de woonomgeving veelal met normaal goed beheer met daar waar mogelijk een extensivering gericht op een natuurlijke ontwikkeling (extensief onderhoud).

De begrippen intensief, basis en extensief zijn vastgelegd in de notitie groenbeheer gemeente Voorst. Om de gewenste situatie te bereiken hebben wij vanaf 2006 op veel plaatsen het groen omgevormd naar een eenvoudiger en goedkoper beheer. Deze omvorming is afgerond. Jaarlijks pakken wij nog kleine delen van het groen aan om verpaupering van de openbare ruimte te voorkomen. Het is mogelijk om het beschreven beheerniveau te behalen binnen de beschikbare budgetten in de exploitatiebegroting.

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Exploitatie					
Onderhoud lasten	566.919	625.943	625.943	625.943	625.943

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Openbare verlichting

Beleidskader

Het in 2010 vastgestelde beleidsplan openbare verlichting en de hieraan gekoppelde beleidsregels worden voortgezet in de periode 2016 – 2020.

De algemene beleidsuitgangspunten voor verlichting zijn:

- de nieuw te plaatsen en te vervangen verlichting bestaat uit LED-verlichting;
- afschrijving van de armaturen en masten is respectievelijk 20 en 40 jaren;
- nieuw te plaatsen verlichting wordt bij hogere wattages gedimd;
- duurzaamheid en milieu maken deel uit van de beleidskeuzes.

In het kader van de in 2015/2016 vastgestelde Nota Duurzaamheid met addendum wordt de conventionele verlichting versneld vervangen door LED-verlichting (15 jaar i.p.v. 20 jaar). In 2020 wordt het onderhoudsbestek van de openbare verlichting voor een looptijd van 2+2 jaar opnieuw aanbesteed. In 2020 wordt het beleidsplan geëvalueerd.

Kwaliteit en risico's

De activiteiten richten zich in de periode 2018-2020 met name op vervanging en verduurzaming. Bij vervanging van armaturen wordt steeds gezocht naar de meest energiezuinige oplossing. De middelen in de begroting zijn voldoende voor de uitvoering van dit beleid.

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Exploitatie					
Onderhoud lasten	40.965	41.538	41.538	41.538	41.538
Investerings					
Onderhoud/vervanging	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Versneld vervangen openbare verlichting door LED	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000

Zie ook de ramingen in programma 2 Mooi Voorst

Gebouwen

Beleidskader

De gemeente is eigenaar van 35 gebouwen met bijbehorende installaties. Het technisch beheer en onderhoud vindt plaats op basis van een meerjaren onderhoudsprogramma dat jaarlijks wordt geactualiseerd en vertaald in een uitvoeringsplan. Aan het onderhoudsprogramma ligt de NEN 2767 systematiek ten grondslag.

Verduurzaming en gasloos maken van gebouwen en installaties

Met de vaststelling van het addendum op de nota Duurzaamheid in juni 2016 heeft de raad belangrijke nieuwe doelstellingen vastgesteld (onder andere) op het gebied van verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Voor het gemeentelijk vastgoed richt de gemeente zich op 15% energiebesparing, vooral op gas, en 300 MWH zonnestroom in 2020, en vervolgens 50% energiebesparing 2000 MWH zonnestroom en 60% CO2 reductie (in kg) in 2030. Deze nieuwe beleidskaders zijn vertaald in een nieuw meerjarenonderhoudsprogramma, en zogenaamd D(= duurzaam)MJOP. Uitgangspunt is dat op natuurlijke vervangingsmomenten binnen het onderhoudsproces wordt geïnvesteerd in energiezuinige en duurzame alternatieven. Hiervoor zijn extra financiële middelen beschikbaar. Inmiddels heeft, aanvullend op de hiervoor genoemde doelstellingen, de rijksoverheid in de Energieagenda als ambitie opgenomen dat heel Nederland in 2050 gasloos is. Dit brengt voor de nabije toekomst de noodzaak met zich mee tot investering in all-electric installaties of andere concepten.

Uitvoeringsaspecten

De gemeenteraad heeft besloten om tot revitalisering en verduurzaming van het gemeentehuis over te gaan. Uitgangspunten zijn een energieneutraal en toekomstbestendig maar sober en doelmatig gebouw op de huidige locatie. In 2020 worden op basis van het definitief ontwerp de voorbereidingen getroffen voor de daadwerkelijke uitvoering van de renovatie.

De aanbouw van het Veluws college wordt ingezet voor de tijdelijke huisvesting van de gemeentelijke organisatie tijdens de renovatie van het gemeentehuis. Tijdens deze huisvestingsperiode wordt een pilot uitgevoerd met het bijstoken van waterstof in een aardgas verwarmingsketel. De pilot moet uitwijzen of waterstof een alternatief kan zijn voor vervanging van fossiele brandstoffen. Dit geldt dan voornamelijk voor het verwarmen van oudere gebouwen waarvoor de inzet van bijvoorbeeld een wamtepomp geen alternatief is.

In 2020 zal gymzaal Voorst 'all electric' worden, daarbij zal gasverwarming vervangen worden door Infra rood verwarming. Conventionele verlichting zal vervangen worden door LED verlichting. Het verbruik van elektriciteit zal voor een groot deel opgevangen worden door het plaatsen van PV panelen. Andere gymzalen en sporthallen zullen na bewezen succes volgen.

Het Cupa gebouw in Bussloo en de oude Wilpse Dijk school zijn of worden in 2020 verkocht.

Met de herbestemming van de locatie Oud Veluws College/Gemeentewerf/Brandweergarage als woningbouwlocatie bestaat de noodzaak om te zoeken naar nieuwe locaties voor in ieder geval een brandweergarage en gymzaal.

Het bestuur van Stichting De Schaeck heeft een uitbreidingsplan voor zwembad De Schaeck gepresenteerd. Onderzocht zal worden of de uitvoering van de plannen realistisch en haalbaar is.

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Onderhoud lasten:					
Gemeentehuis	6.362	6.451	6.451	6.451	6.451
Gemeentewerf	5.550	5.628	5.628	5.628	5.628
Parkeergebouw Twello	11.302	11.461	11.461	11.461	11.461
Onderwijsaccommodaties	1.664	1.677	1.677	1.677	1.677
Sportaccommodaties	17.391	21.337	21.337	21.337	21.337
Begraafplaatsen	13.299	13.485	13.485	13.485	13.485
Hietweideweg 20 Twello, inclusief gymzaal	10.230	10.374	10.374	10.374	10.374
Maarten Tromplaan 2 Twello	4.558	4.621	4.563	4.563	4.563
Oude Rijksstraatweg 38 Twello	3.500	3.549	3.549	3.549	3.549
Molensomp De Vecht	0	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Overige gebouwen	6.264	6.352	6.352	6.352	6.352
Onderhoud/vervangning					
Gemeentelijke gebouwen	1.197.478	1.234.611	1.463.208	1.473.466	1.483.019

Zie ook de ramingen in programma 4 Gezond Voorst en programma 7 Dienstverlenend Voorst

Onderhoud gemeentelijke eigendommen:

Naamgeving gebouw	Huisvesting / huurder organisatie	BVO (m2)
Gemeentehuis	Bestuurlijke en ambtelijke organisatie	5.400
Gemeentewerf / Brandweerkazerne	Buitendienst en korps Twello	2.505
H.W. Iordensweg 11	-	125
Brandweergarage plus dienstwoning	Korpsen Voorst en Terwolde	320
Het Bakken	Peutercentrum de Kruimelkring	523
Maarten Tromplaan 2 (oudbouw De Kleine Wereld)	Stichting De Koepel	1.142
Hietweideweg 20 (oudbouw Veluws College)	-	2.325
5 Kerktorens	Onderdeel van een kerk	302
Schaapskooi	Particulier en Imkervereniging	49
Veeschuurtje te Voorst	Hartgers	33
Molensomp De Vecht (molen Koekkoek)	-	50
Parkeerhuis	Parkeerders	3.150
2 Sporthallen (inclusief turnhal + multizaal)	Stichting De Koepel	9.152
Zwembad (binnenbad + buitenbad)	De Schaeck	2.850
Kulturhus SCC	Stichting De Koepel	1.800
Pand Oude Rijksstraatweg 38	IJsseldal Wonen (opvang statushouders)	450
7 Gemeentelijke gymlokalen	Stichting De Koepel	3.428
2 Aula's en lijkenhuisjes	Bezoekers	178
Gebouwen Frans Halsstraat	Kajak	140
	Twellose Accordeon vereniging	78

Vervangingsplan materieel buitendienst

Beleidskader

In de schijf 2020 staan een 2-tal dienstwagens op de vervangingslijst. Deze worden op dit moment gebruikt door de handhavers voor alle voorkomende toezichthoudende werkzaamheden. In het kader van duurzaamheid worden de huidige voertuigen met brandstofmotor vervangen door elektrische auto's. Het overige materieel op de lijst wordt door de recente ontwikkelingen in de buitendienst voorsnog niet vervangen.

Kwaliteit en risico's

Vanuit duurzaamheid wordt overgestapt naar elektrisch rijden. De huidige afschrijvingstermijn van 8 jaar is gebaseerd op voertuigen met conventionele techniek. De verwachting is dat deze afschrijvingstermijn ook toepasbaar is voor elektrisch rijden, vandaar dat deze ongewijzigd blijft staan op 8 jaar.

Financiële consequenties en vertaling	2019	2020	2021	2022	2023
Investerings					
Bedrijfswagens / scooters / fietsen	114.900	53.340	89.940	45.900	3.360
Onderhoudsmaterieel	272.335	197.395	31.325	215.565	40.290

4.4 Paragraaf Financiering

Algemeen

In deze paragraaf wordt het treasurybeleid beschreven. Treasury, het beheren van geld- en kapitaalstromen, neemt bij gemeenten een belangrijke plaats in. De Wet Financiering decentrale overheid (Wet Fido) stelt regels voor het beheer van de treasury. De wet bevat normen voor het beheersen van risico's op kort- en langlopende geldleningen, de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van de kaders die in het treasurystatuut 2018 zijn vastgelegd. Dit statuut is door het college vastgesteld en de raad is met een raadsmededeling hierover geïnformeerd.

Risicobeheer

De risico's die de gemeente loopt op het gebied van treasury bestaan voornamelijk uit renterisico's. Voor de beheersing van deze risico's gelden twee concrete richtlijnen: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm voor de vaste schuld.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het bedrag dat de gemeente maximaal als gemiddelde nettovlokkende schuld over een periode van 3 maanden mag hebben. Deze bedraagt maximaal 8,5% van de jaarbegroting. De limiet heeft betrekking op leningen met een looptijd van maximaal één jaar (vlokkende schuld).

Berekening kasgeldlimiet	Begroting 2020
Begrotingstotaal	68.237
Percentage ministeriële beschikking	8,5%
Kasgeldlimiet	5.800

(bedragen x € 1.000)

Renterisiconorm

Het renterisico betreft het risico dat de begroting van de gemeente geconfronteerd wordt met een verzwaring van de rentelasten als gevolg van herfinancieringen van bestaande activa of van herziening van rente van bestaande leningen. Het doel van de renterisiconorm is om dit risico te beperken tot een handelbaar niveau. Bij een goed (gelijmatig) opgebouwde leningenportefeuille blijft het renterisico binnen verantwoorde marges en zullen de renteaanpassingen zich geleidelijk voordoen en binnen de begroting opgevangen kunnen worden.

In de Wet FIDO is vastgelegd dat jaarlijks een volume ter grootte van 20% van het lastentotaal van de gemeentelijke begroting (peildatum 1 januari) mag worden geherfinancierd of een renteherziening mag ondergaan. Omdat de gemeente voor de eigen financiering geen leningen heeft aangetrokken waarvan in 2020 de rente wordt herzien, heeft de renterisiconorm in 2020 voor Voorst alleen betrekking op herfinanciering van aflopende leningen.

Berekening renterisiconorm	Begroting 2020
Begrotingstotaal	68.237
Percentage ministeriële beschikking	20%
Renterisiconorm	13.647

(bedragen x € 1.000)

Kredietrisicobeheer

Volgens onderstaande tabel zijn aan de volgende instellingen gelden verstrekt:

Kredietrisico's op verstrekte gelden

	Restant schuld per 1-1-2020	%
Nuon	855	20
Vitens	96	2
Verenigingen	125	3
Woningbouw	71	2
Stimuleringsfonds	3.178	73
Totaal	4.325	100

(bedragen x € 1.000)

Het risico dat de gemeente loopt bij bovenstaande verstrekte gelden is gelet op de overeenkomsten met de instelling en het toezicht op deze instellingen heel laag.

Intern liquiditeitsbeheer

Risico's worden beheerst van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitplanning en meerjaren investeringsplanning. Als gevolg daarvan kunnen de financieringskosten hoger uitvallen. Voor het liquiditeitsbeheer heeft de gemeente Voorst een overeenkomst voor geïntegreerde dienstverlening afgesloten met de nv Bank Nederlandse Gemeenten. Ter beperking van de rentekosten is met de BNG overeengekomen dat de kredietfaciliteit in rekeningcourant is gesteld op ongeveer de kasgeldlimiet.

Financieringsvolume

Onze financieringsbehoefte wordt in belangrijke mate bepaald door de investeringen die plaatsvinden in het kader van het Meerjaren Investerings Programma (MIP), het Meerjaren Onderhouds Programma (MJOP), de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en het verloop van de exploitatieuitgaven en -inkomsten. Het MIP en MJOP wordt doorlopend geactualiseerd en bijgesteld. Voor de komende jaren zullen er bedragen nodig zijn voor o.a. rioleringsinvesteringen (op basis van het Gemeentelijk RioleringsPlan), wegenreconstructies (uitwerking Integraal WegenPlan) en vervanging van onderhoudsmaterieel. Voor het project Verduurzaming en revitalisering gemeentehuis is in 2018 een langlopende geldlening aangetrokken die in verschillende termijnen wordt opgenomen.

In de financieringsbehoefte verwachten wij te voorzien door het aantrekken van kort- en langlopende geldleningen. Het daadwerkelijk beroep is afhankelijk van de realisatie van de geplande investeringen, de ontwikkelingen binnen de grondexploitatie en de feitelijke liquiditeitspositie op het moment dat uitgaven moet worden gedaan. De liquiditeitsbehoefte is immers afhankelijk van het verloop van de inkomsten en uitgaven. Het aantrekken van financieringsmiddelen vindt plaats binnen de kaders van de wet Fido en het Financieringsstatuut 2018.

Leningenportefeuille

De totale leningenportefeuille van onze gemeente bedraagt op 1 januari 2020 € 29,5 miljoen.

Interne rente

In deze programmabegroting gaan we uit van een interne rente van 1,3%. Dit percentage achten wij redelijk gezien de rente die we momenteel betalen en gezien de huidige rentestand van langlopende geldleningen. De rentelasten worden toegerekend aan de diverse programma's op basis van de boekwaarde van de investeringen. De toegerekende rentelast aan bouwgronden in exploitatie (2,3%) sluit aan op de fiscale systematiek (vennootschapsbelasting) zoals uiteengezet in de notitie Grondexploitatie van de commissie BBV. Het verschil (renteresultaat) tussen de betaalde en ontvangen rente en de interne doorberekende rente wordt bij de algemene dekkingsmiddelen verantwoord.

In onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening

Tabel renteschema

	Renteschema	Bedrag (x € 1.000)	
a.	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		943
b.	Externe rentelasten over de korte financiering		15
	Totaal door te rekenen externe rente		958
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-112	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-81	
			-193
	Saldo door te rekenen externe rente		765
d1.	Rente over eigen vermogen		-
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
	De aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toe te rekenen rente		765
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's incl. overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		-974
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-209

Wet- en regelgeving

Schatkistbankieren

Voor de gemeenten en andere decentrale overheden is het verplicht schatkistbankieren ingevoerd. Decentrale overheden dienen banktegoeden, die een vooraf bepaalde drempelwaarde te boven gaan, af te storten naar een rekening-courant bij het ministerie van Financiën. Deze drempelwaarde bedraagt 0,75% van het begrotingstotaal met een minimum van € 250.000. Voor de gemeente Voorst bedraagt de drempelwaarde afgerond € 512.000. Tegen deze drempelwaarde moet het gemiddelde van de banksaldi van de gemeente in een kwartaal worden afgezet. Ieder jaar wordt erop gestuurd dat de drempelwaarde niet wordt overschreden en dat de gemeente dus geen of heel beperkt financiële middelen hoeft te stallen bij het Rijk.

Wet HOF

Met de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) zijn de Europese afspraken van het stabiliteits- en groeipact en het al bestaande Nederlandse budgettaire beleid vanaf 1 januari 2014 wettelijk verankerd. De Wet Hof bepaalt onder meer dat Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen een gelijkwaardige inspanning leveren bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Daarmee worden de tekorten van gemeenten of provincies door de Europese Commissie meegeteld bij de berekening van het begrotingstekort, dat volgens de EU-regels niet meer dan drie procent mag bedragen.

4.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Algemeen

De inrichting van de bedrijfsvoering vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het college. De raad oefent via zijn budgetrecht invloed uit op de gemeentelijke bedrijfsvoering: met de vaststelling van de begroting stelt de raad het bedrag vast dat het college voor dat doel beschikbaar heeft. De paragraaf bedrijfsvoering beoogt op hoofdlijnen kaders te stellen ten aanzien van het beleid met betrekking tot de bedrijfsvoering.

Kaders voor het bedrijfsvoeringsbeleid

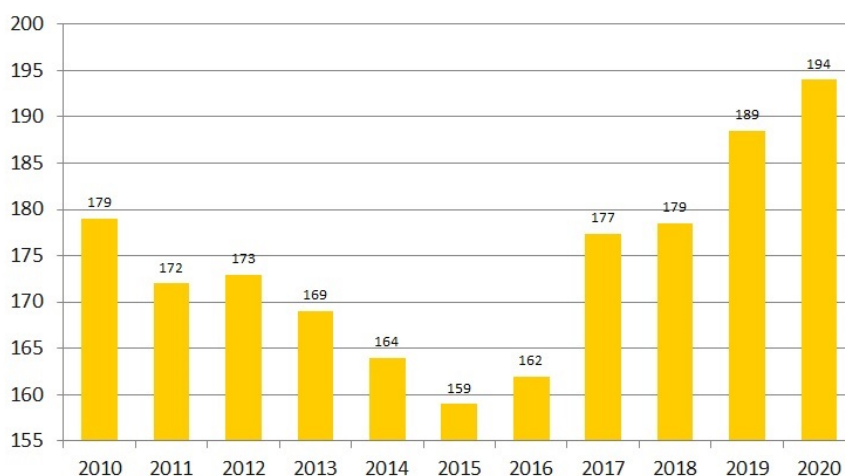
Net als in vorige begrotingen formuleert deze paragraaf van de programmabegroting een aantal indicatoren aan de hand waarvan de raad vanuit zijn controlerende rol kan toetsen of de sturing door het college zich binnen de gestelde hoofdkaders beweegt. Deze indicatoren zijn:

- Het college geeft gestalte aan de bedrijfsvoering met inachtneming van de geldende externe regelgeving en van de door de raad vastgestelde regels en normeringen zoals deze programmabegroting en verordeningen ex artikel 212 en 213 van de Gemeentewet. De verklaring en het controleverslag van de accountant bij de gemeentelijke programmarekening vormt een belangrijke graadmeter voor beantwoording van de vraag of het college in deze opdracht is geslaagd. Zowel wat betreft de 'getrouwheid' van de jaarrekening als wat betreft de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen;
- Het college heeft de informatieveiligheid op orde, blijkende uit de rapportage zelfevaluatie ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) die wordt opgesteld ten behoeve van het toezicht door de gemeenteraad en het toezicht door externe toezichthouders;
- De huidige organisatiestructuur volgens het zogenoemde bloemmodel blijft in stand. Het college richt zich op een zich organisch ontwikkelende organisatie en streeft naar het voorkomen van reorganisaties en gedwongen ontslagen;
- De omvang van de ambtelijke organisatie staat in verhouding tot het takenpakket, waarbij naast kwaliteit en doelmatigheid ook optimale efficiëntie onverminderd uitgangspunt zijn;
- De gemeente vervult als overheidswerkgever een voorbeeldrol als goed werkgever en betreft vanuit deze doelstelling werknemersvertegenwoordigingen nauw bij de ontwikkeling van het personeels- en organisatiebeleid; het personeelsbeleid is er op gericht dat het ziekteverzuim niet hoger is dan 5%.

Omvang formatie

De ambtelijke formatie omvat in 2020 volgens de raming 196,9 fte (voltijdsfuncties), waarvan 2,5 fte griffiepersoneel. Nog niet in de cijfers meegenomen is de aanstaande formatieve uitbreiding voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Hiermee zal naar verwachting circa 3,5 fte gemoeid zijn. Van de totaalformatie heeft 5,1 fte een tijdelijk/projectmatig karakter, namelijk 2,7 fte projectteam Voorst onder de Loep, 0,9 fte projectleider koploperproject cliëntondersteuning, 0,8 fte uitvoering Addendum nota Duurzaamheid en 0,7 fte uitvoering Actieplan Huisvesting en Integratie Statushouders. De ambtelijke formatie heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (cijfers exclusief griffiepersoneel):

Ambtelijke formatie

De formatietoename in 2020 vloeit in de eerste plaats voort uit de opname in de salarisstaat van de projectmatige formatie (2,7 fte Voorst onder de Loep en 0,9 fte koploperproject cliëntondersteuning), dit in verband met de (langere) doorlooptijd van deze projecten. Formatieversterking heeft plaatsgevonden op de beleidsvelden openbare orde en veiligheid (onder andere aanpak ondermijning) en bewerking en digitalisering van het archief.

Loonsomuitgaven

De raming van loonsomuitgaven voor 2020 is als volgt:

	Aantal FTE's	Aantal pers.	Totaal jaarwedde	Totaal toelagen	Totaal sociale lasten	Totale loonkosten
Bestuur						
Raad		19		233.165	31.533	264.699
College		5	411.132		41.671	452.803
Voorm. bestuurders		14	158.059		1.131	159.190
Totaal		38	569.191	233.165	74.335	876.692
Ambt. organisatie						
Griffie	2,52	3	160.003	6.478	38.475	204.957
Ambtenaren	194,39	224	10.906.241	435.012	2.938.223	14.279.477
Totaal	196,91	227	11.066.244	441.491	2.976.699	14.484.433
Totaal salariskosten	196,91	265	11.635.435	674.656	3.051.034	15.361.125

Bestuurlijke loonsomlasten

Ten opzichte van de begroting 2019 zijn de bestuurlijke loonsomlasten toegenomen met ruim € 40.000. Belangrijkste oorzaak is de salarisontwikkeling voor collegeleden. Collegeleden volgen de arbeidsvoorwaarden van de sector Rijk. De CAO 2018-2020 voor deze sector behelst een salarisontwikkeling van in totaal 7%. Deze stijging werkt door in de salarislasten voor 2020.

Ambtelijke loonsomlasten

De ambtelijke loonsomlasten zijn € 14.484.000 . Dit is ten opzichte van de begroting 2019 een toename met € 1,2 miljoen. Deze loonsomstijging heeft drie oorzaken: ten eerste zijn de loonsomlasten van de projecten Onder de Loep en het koploperproject cliëntondersteuning (anders dan de voorgaande jaren) in de overzichten opgenomen. Het aandeel in de loonsom van deze projectformatie is € 327.000. Deze loonsomlasten worden vanzelfsprekend gedekt uit de kredieten die voor de uitvoering van de

projecten beschikbaar zijn. Een tweede verklaring van de stijging van loonsomlasten is de salarisontwikkeling voor het ambtelijk personeel dat voortvloeit uit de CAO 2019 - 2020 waarover medio 2019 een akkoord is bereikt. Het financieel effect van deze CAO voor 2020 is € 685.000. Een derde verklaring voor de stijging zijn de hierboven genoemde doorgevoerde formatieversterkingen. Nog niet in de loonsomstaat opgenomen zijn de lasten die voortvloeien uit de formatie voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Deze lasten gaan worden gedekt uit de voor dit doel te ontvangen inkomsten, te weten de rijks subsidie voor uitvoering van de Wsw en de detacheringsoptbrengsten.

Personeel en organisatie

Net als voorgaande jaren is het van belang te blijven investeren in aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden, vooral voor de jongere generaties. Het bieden van ruimte voor flexibele werktijden, thuiswerken, het beschikbaar stellen van eigentijdse werken en communicatiemiddelen en het ondersteunen en faciliteren van opleidings- en loopbaanplannen maken onderdeel uit van die maatregelen.

Op 1 januari 2020 wordt met de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren een belangrijke wijziging in de rechtspositie van het gemeentepersoneel ingevoerd. De wijzigingen zijn zorgvuldig voorbereid maar zullen ook in 2020 nog veel aandacht vragen.

Informatiebeleid en automatisering

Informatisering en informatieveiligheid vormen meer en meer de bepalende succesfactoren voor de kwaliteit van de dienstverlening aan de samenleving. Aan de integriteit, beschikbaarheid en betrouwbaarheid van gegevens worden dan ook steeds hogere eisen gesteld. Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen gaan per 1 januari 2020 over op één uniform normenkader voor informatiebeveiliging: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO is een doorontwikkeling van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) en legt meer nadruk op risicomanagement. Dit vereist, nog meer dan nu, een continu proces van identificatie en beoordeling van risico's om te bepalen wat nodig is om informatie adequaat te beschermen.

Zaakgericht werken legt de basis voor toekomstige dienstverlening. Door alle processen eenduidig vast te leggen is goede ontsluiting via een Klant Contact Centrum, een Persoonlijke Internet Pagina maar ook het bieden van een integraal klantbeeld mogelijk. Ook voor het leveren van sturingsinformatie, verantwoording, beveiliging en juiste archivering is dit essentieel. Hoewel dit niet het werk inhoudelijk beïnvloedt heeft dit wel invloed op de manier van werken. Om dit te faciliteren is implementatie van een Zaaksysteem nodig.

ICT-uitgaven	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Aanschaf duurzame goederen	11.667	10.603	10.751
Onderhoud	643.529	636.910	676.247
Telefonie, verzekeringen	110.243	109.107	110.634
Overige kosten	94.937	75.378	76.433
Kapitaallasten	362.770	346.596	336.623
Totaal lasten	1.223.146	1.178.594	1.210.688
Overige inkomsten	38.219	28.808	-
Totaal baten	38.219	28.808	-
Saldo	1.184.927	1.149.786	1.210.688

4.6 Paragraaf Verbonden partijen

Algemeen

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee de gemeente zowel een financiële als bestuurlijke relatie heeft. Beide relaties komen voort uit de verplichtingen op grond van een gemeenschappelijke regeling (GR), in samenhang met het bepaalde in artikel 193 van de Gemeentewet. De financiële verplichting houdt in dat de gemeente bijdraagt in de kosten van de publiekrechtelijke rechtspersoon.

Bij een privaatrechtelijke rechtspersoon zijn de opties dat de gemeente kapitaal verstrekt in de vorm van risicodragend kapitaal, een lening of garantstelling, c.q. een subsidie of een combinatie van deze mogelijkheden.

Bij de bestuurlijke relatie staat zeggenschap bij de rechtspersoon centraal, o.a. via de mogelijkheid om bestuursleden of commissarissen te benoemen of via het stemrecht als aandeelhouder.

Huidige beleidskaders

Aanwezigheid publiek belang

Bij zowel een financiële als een bestuurlijke relatie dient sprake te zijn van een publiek belang. De behartiging van een publiek belang staat centraal bij de rechtspersoon aan wie de gemeente zich verbonden heeft. Het publiek belang zal gedefinieerd zijn in het gemeentelijk besluit tot deelneming. De invulling van het publieke belang leidt tot bepaalde taken en werkprocessen. Als er geen sprake (meer) is van een publiek belang, dan is deelneming niet (meer) aan de orde.

Volledige betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Bezien moet worden of volledige, dan wel gedeeltelijk gemeentelijke betrokkenheid bij de behartiging van het publieke belang/de publieke taak noodzakelijk is. De vraag is op welke elementen van de werkprocessen de gemeente invloed wil hebben. Gaat het alleen om de output en de resultaten, of ook om de beheersing van het proces zelf? Als volledige betrokkenheid noodzakelijk is, maar de gemeente het publieke belang niet zelfstandig kan behartigen, dan is deelname aan een publiekrechtelijke rechtspersoon, c.q. samenwerkingsverband, geïndiceerd.

Gedeeltelijke betrokkenheid bij behartiging publiek belang

Als sprake is van een publiek belang maar volledige gemeentelijke betrokkenheid niet noodzakelijk is, komt deelname aan een privaatrechtelijk rechtspersoon in beeld. De weg daar naar toe begint bij de vraag of de gemeente het publieke belang via bestuurlijke zeggenschap in combinatie met een financiële deelname voldoende kan behartigen. Deze vraag is van belang voor de rol waarin de gemeente als opdracht-, subsidie- of regelgever in beeld is. Biedt bestuurlijke deelname onvoldoende mogelijkheden om de verantwoordelijkheden voor het desbetreffende publieke belang waar te maken, dan is deelneming niet langer zinvol of is een nieuwe participatie niet aan de orde.

Risicoanalyse bij betrokkenheid behartiging publiek belang

Indien gemeentelijke participatie geïndiceerd is, is het zaak risico's in te kaart brengen en is de monitoring van de risico's noodzakelijk. Deze situatie kan spelen als een verplichte afdekking van tekorten, geldleningen en garanties speelt. Ook kan deze situatie ontstaan als de noodzaak tot monitoring van de omvang van het gemeentelijke aandelenkapitaal noodzakelijk is. Monitoringsinstrumenten zijn het beoordelen of goedkeuren van de begroting en de jaarrekening, dan wel specifiek omschreven besluiten en de beoordeling van het nakomen van de gewenste prestaties met inbegrip van het gewenste voorzieningenniveau. Vastlegging hiervan en verslaglegging hierover is noodzakelijk.

Ontwikkelingen

Bij de oprichting van de Omgevingsdienst Veluwe IJssel is de keuze gemaakt om elke deelnemer bij een stemming 1 stem in het bestuur te geven. Daarnaast werd besloten dat er een beschermingsconstructie op financieel gebied zou komen voor grote gemeenten. Het doel daarvan is te voorkomen dat veel kleine gemeenten één grote gemeente tot uitgaven kunnen dwingen voor doeleinden waar een grote gemeente niet achter staat.

Wij werken er bij elke aanpassing en oprichting van een GR naar toe dat wordt gestemd volgens de hiervoor omschreven methode (één stem per deelnemende gemeente met de beschermingsconstructie).

Lijst van verbonden partijen

De verbonden partijen kunnen als volgt worden ingedeeld:

Gemeenschappelijke regelingen
Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
GGD Noord- en Oost-Gelderland
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Tribuut belastingsamenwerking
Basismobiliteit

Stichtingen/verenigingen
Stichting Archipel
Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn)
Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur

Coöperaties/vennootschappen
Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe / RGV Holding BV)
N.V. Luchthaven Teuge
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Waterbedrijf Vitens N.V.
Circulus Berkel

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden Partij	Regio Stedendriehoek (Cleantech Regio)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	De Regio Stedendriehoek (S3H) coördineert, faciliteert en communiceert de samenwerking tussen de gemeenten binnen de S3H. Naast de taken in relatie tot de intergemeentelijke samenwerking participeert de S3H in de Cleantech Regio, met als partners het bedrijfsleven en het onderwijs.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (2+1plv) en bestuurslidmaatschap DB (1)
Openbaar belang / doel	Het motto van de Agenda Cleantech Regio is 'Samen naar een schone toekomst'. De Agenda is gemaakt met vertegenwoordigers van de overheden, het bedrijfsleven en onderwijs en onderzoek. De tophema's zijn Energietransitie en Circulaire economie. Ook zet de regio in op Innovatiekracht, Human capital en Schone mobiliteit. De basis is onze leefomgeving en het vestigingsklimaat. Doel is dat de Cleantech Regio aantrekkelijk is en blijft voor (nieuwe) inwoners, toptalenten en ondernemers.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemende gemeenten aan de regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten van de S3H. Voor de Cleantech Regio geldt dat de drie partners (zie hiervoor) gezamenlijk zorgen voor een verantwoord financieel beleid.
Ontwikkelingen	Belangrijk wordt de komende periode 'hoe' we onze regionale ambities met elkaar in de Cleantech Regio kunnen realiseren. De Cleantech Regio zorgt vooral voor duurzame ontwikkelingen. De S3H is daarbij de schakel naar de gemeenten. Beide besturen (board en DB) hebben besloten te willen sturen op projecten en programma's die bijdragen aan de realisatie van de twee hoofdthema's met als doel een uitvoerings- en investeringsagenda. Daarbij werken we intensief samen met partners waarmee we onze doelen sneller bereiken. Het gaat dan om andere overheden zoals provincies, rijk en andere regio's, maar ook om onderzoeks- en onderwijsinstellingen en bedrijfsleven. Om de uitvoering te versnellen willen we de focus leggen op een beperkt aantal opgaven die er toe doen. Het uitvoerings- en investeringsprogramma is ook onze basis om de lobby te voeren en gesprekken aan te gaan met de provincies, het rijk en Brussel.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	22	17	6	1	-67
Eigen vermogen	246	230	245	221	105
Vreemd vermogen	.219	1.514	4.900	2.625	1.736

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef
Vestigingsplaats	Warnsveld
Omschrijving	De Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD NOG beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners (van jong tot oud) van de gemeenten in zijn regio.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1)
Openbaar belang / doel	Het op adequate schaal behartigen van de openbare gezondheidszorg.
Financieel belang	Dit betreft de bijdrage voor de kosten die conform afspraak via een bijdrage per inwoner over de deelnemende gemeenten verdeeld worden.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor tekorten. Op dit moment is er geen sprake van financiële problemen als gevolg van de uittreding van Apeldoorn met de jeugdgezondheidszorg (JGZ). En die zijn ook de komende jaren niet te verwachten. De afkoopsom van Apeldoorn aan de GGD lijkt afdoende.

Verbonden partij	GGD Noord- en Oost-Gelderland (vervolg)
Ontwikkelingen	<p>De gemeenteraad is geïnformeerd over de bestuursagenda 2019-2023, de programmabegroting 2020 en de jaarstukken 2018.</p> <p>De bestuursagenda voor de periode 2019-2023 is op hoofdlijnen vastgesteld in het AB op 11 juli 2019. Op dit moment, zomer 2019, wordt de bestuursagenda vertaald naar gerichte acties. Centraal uitgangspunt van de GGD is Positieve gezondheid. De mens staat centraal, niet de ziekte. Het gaat over de mens en zijn veerkracht en wat het leven betekenisvol maakt. Dit sluit ook aan op de sociale en fysieke omgeving van mensen en past ook in het streven naar een inclusieve samenleving. Dit sluit aan bij het hoofddoel van het sociaal domein zoals in het project Voorst onder de Loep is geformuleerd. De komende jaren zal de aansluiting van de GGD bij het sociaal domein verder vorm moeten krijgen.</p> <p>De GGD blijft zich richten op overgewicht en problematisch alcoholgebruik, maar gaat zich in de komende bestuursperiode extra richten op roken.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	238	224	-53	193	213
Eigen vermogen	3.145	2.948	2.825	3.156	3.028
Vreemd vermogen	4.024	3.024	3.565	2.793	2.923

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Burgemeester Jos Penninx
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	In de VNOG werken de GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen) en de brandweer samen. De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Binnen de VNOG wordt aandacht besteedt aan een effectieve voorbereiding op en bestrijding van crises en rampen.
Zeggenschap	Bestuurslidmaatschap AB (1).
Openbaar belang / doel	Wet veiligheidsregio, Wet geneeskundige hulpverlening en Wet rampen en zware ongevallen verlangen het bestaan van een GR gericht op taken als hiervoor genoemd. Het is tevens de bedoeling de oranje kolom meer te betrekken bij de invulling van de eigen doelstellingen.
Financieel belang	De VNOG hanteert vanaf 2017 voor de berekening van de gemeentelijke bijdrage de nieuwe verdeelsleutel "Gemeentefonds". Het algemeen bestuur heeft besloten dat het financiële nadeel in 5 jaar mag worden afbetaald. Dat betekent dat 20% van het nadeel per jaar in rekening wordt gebracht. In eerste instantie was er een overgangsrecht van 4 jaar waardoor 25% in de begroting was opgenomen.
Risico's en getroffen maatregelen	Deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zijn gezamenlijk aansprakelijk voor eventuele tekorten.
Ontwikkelingen	De raad is geïnformeerd over de programmabegroting 2020-2023 en de jaarstukken van 2018. Vorig jaar is een nieuwe regioverdeling geïntroduceerd waardoor Voorst onderdeel is van de regio IJsselstreek. De raad is onder andere met informatiebijeenkomsten geïnformeerd over de financiële situatie van de VNOG en heeft een officiële zienswijze ingediend op de programmabegroting 2020-2023 en de (concept)kadernota 2021-2024.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	1.648	1.104	-211	930	-2.355
Eigen vermogen	5.145	5.569	1.597	1.775	-436
Vreemd vermogen	33.650	35.365	44.982	45.918	51.146

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ)
Aard	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De OVIJ voert met de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving (VTH) voor milieu uit in de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe en Voorst.
Zeggenschap	De gemeente Voorst is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur met 1 stem.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges, inclusief GS, blijven bestuurlijk verantwoordelijk.
Financieel belang	De gemeente Voorst betaalt de OVIJ jaarlijks een vast bedrag, voor dit bedrag dient de OVIJ een prestatie te leveren in aantallen en kwaliteit.
Risico's en getroffen maatregelen	Aan het eind van het financieel boekjaar wordt een eventueel positief resultaat van de OVIJ conform de GR teruggegeven aan de partners, naar rato van de inbreng van de partners. In geval van een eventueel negatief eindresultaat moet extra geld bijbetaald worden, maar dit is sinds de oprichting nog niet voorgekomen.
Ontwikkelingen	In verband met de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) die per 1 januari 2020 in werking gaat, dienen de omgevingsdiensten een eigen CAO vast te stellen. Hiertoe dient de OVIJ vóór 1 januari 2020 een werkgeversvereniging op te richten. In het najaar van 2019 wordt de gemeenteraad een ontwerpbesluit hierover voorgelegd. De OVIJ mag conform de GR alleen deelnemen aan een rechtspersoon nadat de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun bedenkingen te uiten.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	101	229	81	266	218
Eigen vermogen	371	453	337	596	518
Vreemd vermogen	1.168	1.988	1.391	2.015	735

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Tribuut belastingsamenwerking
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Epe
Omschrijving	Tribuut voert met ingang van 2016 voor de gemeenten Apeldoorn, Epe, Lochem, Zutphen en Voorst alle gemeentelijke heffingen en belastingen uit. Een uitzondering geldt voor de heffing en invordering van de leges publiekszaken en marktgeld voor de zogenaamde meelopers. In verband met het specifieke (gelds)belang wordt de overdracht van de precariobelasting 2014 en 2015, met uitzondering van sec de feitelijke heffing en invordering, pas aan Tribuut overgedragen na afronding van lopende fiscale- en juridische procedures.
Zeggenschap	Vertegenwoordigd in bestuur met 1 stem, evenals andere deelnemende gemeenten.
Openbaar belang / doel	De afzonderlijke colleges blijven bestuurlijk verantwoordelijk. De gemeenteraden blijven verantwoordelijk voor de vaststelling, wijziging en intrekking van belastingverordeningen en voor het kwijtscheldingsbeleid.
Financieel belang	Tribuut voert de taken van het bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor een doelvergoeding van de deelnemende gemeenten. Binnen deze doelvergoeding (behoudens gebruikelijke indexering) moeten alle kosten worden opgevangen. Tribuut verzorgt de periodiek afdracht van de respectievelijke belastingopbrengsten aan de deelnemende gemeenten.
Risico's en getroffen maatregelen	De deelnemers zijn voor hun inbreng aansprakelijk voor tekorten. Reserves kunnen worden opgebouwd uit toekomstige exploitatieresultaten.
Ontwikkelingen	De GR Tribuut is in werking getreden op 1 januari 2016. De invulling van de verantwoordelijkheden is vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Het contact tussen Tribuut en de gemeenten verloopt op ambtelijk niveau via de regieambtenaar. Tribuut is eerste aanspreekpunt van de WOZ toezichthouder, de Waarderingskamer. In 2020 rondt Tribuut het project Gebruiksoppervlakte (GBO) af. Binnen dit voor Tribuut omvangrijke project wordt de m2 gebruiksoppervlakte van alle woningen gemeten en de gebruiksoppervlakte van de niet woningen nagelopen en indien nodig aangepast. De m2 gebruiksoppervlakte voor woningen wordt vanaf 2021 gebruikt als één van de belangrijkste waarderingskenmerken voor de WOZ waardering. De huidige waardering van woningen op basis van de m3 inhoud vervalt dan. Het afbreukrisico van dit project is groot.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-	-	159	202	112
Eigen vermogen	-	-	159	202	112
Vreemd vermogen	-	-	2.183	2.206	1.106

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Basismobiliteit
Aard	Gemeenschappelijke regeling (GR) tussen de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Wim Vrijhoef
Vestigingsplaats	Lochem, gemeentehuis Lochem.
Omschrijving	Samen met de Stedendriehoekgemeenten en de gemeenten Hattem en Heerde is het initiatief opgepakt om de gemeentelijke vervoersstromen te bundelen in de regio. Het gaat daarbij om vraagafhankelijk vervoer ("Regiotaxi-vervoer") en routegebonden vervoer (Leerlingenvervoer, Wmo-vervoer, en Jeugdwetvervoer). De bundeling vindt plaats via een gemeenschappelijke regeling: de GR Basismobiliteit. Onderdeel daarvan is de oprichting van een publieke bedrijfsvoeringsorganisatie: de Regionale Vervoercentrale Basismobiliteit. Iedere deelnemende gemeente heeft met de Vervoercentrale een dienstverleningsovereenkomst (DVO) gesloten. Op basis van de DVO's is de organisatie en planning van de gemeentelijke vervoersstromen uitbesteed aan de Vervoercentrale. De Vervoercentrale is de contractspartij naar de feitelijke vervoerders. De Vervoercentrale heeft een uitvoeringspositie; het vervoerbeleid is in handen van de in de GR deelnemende gemeenten gezamenlijk en de toegang tot de Vervoercentrale bepaalt iedere deelnemende gemeente individueel. Met ingang van 1 augustus 2019 nemen de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen niet meer deel aan de GR voor het routegebonden vervoer.
Zeggenschap	Lid van het Bestuur van de GR.
Openbaar belang / doel	Het borgen van een kwalitatief goed en betaalbaar niveau van de gemeentelijke vervoersstromen.
Financieel belang	De bijdrage in de kosten van de GR / de Vervoercentrale per gemeente is afhankelijk van het feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente.
Risico's en getroffen maatregelen	In de begroting van de GR Basismobiliteit was oorspronkelijk uitgegaan van een efficiencyvoordeel van 5%, maar dit is niet gehaald. Tegenvallende financiële resultaten zijn door de deelnemende gemeenten worden opgevangen, naar rato van feitelijk gebruik van de Vervoercentrale per gemeente. Omdat de hogere lasten een meerjarig karakter leken te hebben, heeft er in de tweede helft van 2018 een totale evaluatie over PlusOV gemaakt. In deze evaluatie is onder andere aandacht gegeven aan de eerder verwachtte efficiencyvoordelen, maar ook is de vereveningssystematiek tegen het licht gehouden. Hier is een zodanige kostenverdeling over de gemeenten uitgekomen dat deze zo goed mogelijk aansluit bij het feitelijke gebruik van het vervoer, maar dat deze ook nog administratief-technisch goed uitvoerbaar is. Tot slot zijn er op basis van de resultaten uit klanttevredenheidsonderzoeken maatregelen genomen om de kwaliteit van de dienstverlening aan cliënten te vergroten. De financiële kaders en uitgangspunten over efficiencyvoordelen zijn inmiddels bijgesteld met jaarschijf 2018 als ijkpunt. Extra investeringen in processen en mensen lijken noodzakelijk. De uittreding van de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen uit de GR voor het onderdeel routegebonden vervoer resulteert in het moeten betalen van een uittreedsom door deze gemeenten. Hierover wordt op dit moment nog onderhandeld.

Verbonden Partij	Basismobiliteit (vervolg)
Ontwikkelingen	<p>Voor het routegebonden vervoer heeft via PlusOV een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden (zonder de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen). In onze gemeente is het met name TCR (Taxicentrale Raalte) die het vervoer volgens de nieuwe aanbesteding verzorgt. De uitvoering van het vervoer volgens de nieuwe aanbesteding is gaan lopen per 1 augustus 2019. De eerste ervaringen zijn positief; het aantal klachten dat wij ontvangen is lager dan in voorgaande jaren.</p> <p>De wijziging van de begroting 2018 is vertaald naar de meerjarenbegroting 2019-2022. De begroting van PlusOV laat in meerjarig perspectief een stabiliserend beeld zien, waarbij wel wordt aangemerkt dat de organisatie nog niet beschikt over het gewenste aantal medewerkers/fte's. Hierdoor, en door de uittrekking van Deventer, Apeldoorn en Zutphen, lijkt een grote efficiëncyslag op korte termijn nog niet haalbaar.</p> <p>De onderhandelingen over de uittrekking van de gemeenten Deventer, Apeldoorn en Zutphen lopen nog.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-	-	-	0	0
Eigen vermogen	-	-	-	148	148
Vreemd vermogen	-	-	-	3.923	8.646

Bedragen x € 1.000

Stichtingen/verenigingen

Verbonden Partij	Stichting Archipel
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Zutphen
Omschrijving	Overkoepelende organisatie van 20 openbare basisscholen in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.
Zeggenschap	Ontbindingsrecht stichting voor gemeenteraden. Goedkeuringsrecht statutenwijziging voor gemeenteraden. Benoemingen en ontslag: leden Raad van Toezicht door gemeenteraden. Besluit opheffing iedere openbare school door de gemeenteraad.
Openbaar belang / doel	Het geven van openbaar onderwijs met inachtneming van artikel 48 Wet op het Primair onderwijs dan wel artikel 51 Wet op de expertisecentra.
Financieel belang	De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen.
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Verplichting voortzetting geven openbaar onderwijs na ontbinding stichting.
Ontwikkelingen	Stichting Archipel verwacht de komende jaren een gezond financieel beleid te kunnen voeren. Alle Archipel-scholen in de Voorst beschikken over voldoende leerlingen; voor geen van deze basisscholen dreigt sluiting door dalende leerlingaantallen. Stichting Archipel heeft regelmatig overleg met de andere Voorster basisschoolbesturen over toekomstbestendig onderwijs.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-418	-446	108	875	396
Eigen vermogen	4.308	3.862	3.970	4.845	5.241
Vreemd vermogen	2.429	2.566	2.595	2.561	2.695

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn)
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouders Hans van der Sleen / Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Hoevelaken
Omschrijving	SVn is een onafhankelijke financiële partner voor gemeenten, provincies, woningcorporaties of andere marktpartijen in volkshuisvesting.
Zeggenschap	Deelnemer/partner, onder eigen gemeentelijke voorwaarden. Benoeming bestuursleden SVn.
Openbaar belang / doel	Het leveren van een gewaarborgde bijdrage aan de betaalbaarheid van de stedelijke- of dorpsvernieuwing (waaronder startersleningen, stimuleringsleningen voor het verduurzamen van gebouwen) door deelneming in het fonds.
Financieel belang	Financiële partner in volkshuisvesting van SVn die het gemeentelijke revolverende fonds beheert.
Risico's en getroffen maatregelen	Het beleid is gericht op een voortdurende zorgvuldige bewaking en beheersing van risico's die de activiteiten van SVn met zich meebrengen.
Ontwikkelingen	De koers voor 2020 is dat het beleid ongewijzigd wordt voortgezet.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	2.929	7.484	5.136	-1.845	-1.967
Eigen vermogen	57.689	65.173	70.309	68.464	66.497
Vreemd vermogen	1.005.011	1.022.603	1.083.032	1.129.581	1.266.625

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Stichting Koepel sport, welzijn en cultuur
Aard	Stichting
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Ambtelijk
Vestigingsplaats	Twello
Omschrijving	De Koepel draagt zorg voor een zo optimaal mogelijk en integraal aanbod van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur, dat aansluit bij de continu veranderende behoeften van burgers.
Zeggenschap	Het college van B&W benoemt een bestuurslid; deze heeft voor bepaalde zaken een vetorecht, onder andere ten aanzien van een statutenwijziging, fusie, splitsing en ontbinding van de stichting, wijziging of intrekking van het huishoudelijk reglement, begroting en meerjarenplanning, activiteitenplanning en tarieven.
Openbaar belang / doel	<p>Statutaire doelstelling:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ bijdragen aan de lichamelijke en geestelijke gezondheid van de inwoners van de gemeente Voorst en aan de sociale binding tussen de inwoners, door het faciliteren van accommodaties voor sport, welzijn en cultuur. ▪ komen tot een integraal aanbod van sport, welzijn en cultuur, vooral door bundeling van het gemeentelijk beleid, behoeften van burgers en initiatieven van aanbieders. ▪ de optimalisatie van de voorwaarden waarbinnen het aanbod van sport, welzijn en cultuur de kans krijgt om te groeien en te verbeteren. <p>Hiertoe heeft de stichting een aantal statutair beschreven middelen.</p>
Financieel belang	De stichting ontvangt een beheersvergoeding voor verrichte diensten.
Risico's en getroffen maatregelen	Via de statutaire bevoegdheden kan de gemeente zo nodig bepalende invloed uitoefenen op belangrijke beleids- en bedrijfsvoeringskwesaties.
Ontwikkelingen	Om verschillende redenen bestaat aanleiding de huidige inrichting van het beheer van gemeentelijke accommodaties te heroverwegen. Deze heroverweging zal plaatsvinden nadat de kaders voor het nieuwe preventiebeleid in het sociale domein zijn gesteld.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	61	53	29	-11	-54
Eigen vermogen	227	280	310	300	245
Vreemd vermogen	77	65	61	64	216

Bedragen x € 1.000

Coöperaties/vennootschappen

Verbonden Partij	Leisurelands (voorheen Recreatiegemeenschap Veluwe/RGV Holding B.V.)
Aard	Aandelenbezit, 3.835 aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Harjo Pinkster
Vestigingsplaats	Arnhem
Omschrijving	Leisurelands houdt zich bezig met het beheren en exploiteren van (dag)recreatieve voorzieningen voor een breed publiek in Gelderland en Noord-Limburg.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Het gemeenschappelijke belang voor wat betreft de ontwikkeling van recreatieve en toeristische mogelijkheden op de Veluwe en in de randgebieden, rekening houdende met bescherming van het landschappelijke karakter.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal
Risico's en getroffen maatregelen	De gemeente loopt geen financiële risico's; van getroffen of te treffen maatregelen is daarom geen sprake. De -in 2010 deelnemende 27- gemeenten hebben de aandelen destijds om niet verkregen en de gemeenten dragen geen risico in het bedrijfsresultaat.
Ontwikkelingen	Leisurelands streeft naar consolidatie van de bedrijfsvoering. Om de organisatie robuuster te maken, verkent Leisurelands een eventuele behoefte aan versterking van het management. Dit is mede ingegeven door de wens van Leisurelands om meer in te zetten op gebiedsontwikkeling. Verdere bijzondere ontwikkelingen zijn er op dit moment niet te melden. Op basis van de in 2016 aangegane aandeelhoudersovereenkomst zijn de aandelen (behoudens tussen de gemeenten onderling) niet verhandelbaar en wordt er geen dividend uitgekeerd. De aandeelhoudersovereenkomst geldt –net zoals de voorafgaande aandeelhoudersovereenkomst- voor een periode van vijf jaar; deze periode loopt af in 2020.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	2.531	2.621	1.275	1.277	-1.280
Eigen vermogen	52.383	55.004	56.279	57.556	56.276
Vreemd vermogen	52.062	43.306	20.195	21.679	22.014

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Luchthaven Teuge
Aard	Aandelenbezit, 737 aandelen van € 400 nominaal (8,63% belang)
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Teuge
Omschrijving	Luchthaven
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	De aanwezigheid van een infrastructurele voorziening op regionaal niveau in de vorm van een luchtvaartterrein voor zakelijk gebruik.
Financieel belang	Deelname in het aandelenkapitaal.
Risico's en getroffen maatregelen	De financiële huishouding van de luchthaven is op orde. De luchthaven draait momenteel break-even onder andere door kostenbesparingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd.
Ontwikkelingen	<p>Bij het ontwerpen van de tijdelijke aansluitroutes voor Lelystad Airport is geconstateerd dat het valschermspringen op Teuge beperkt wordt door het vliegverkeer van en naar Lelystad airport en ten gunste van het vliegverkeer van en naar Schiphol. In 2019 zijn onder verantwoordelijkheid van het ministerie van I en W, om het valschermspringen zoveel mogelijk te kunnen accommoderen met o.a. de luchthaven Teuge, maatwerkafspraken gemaakt. (Memorandum of understanding Teuge). De opening van de vernieuwde luchthaven in Lelystad zal niet in april 2020 plaatsvinden, dit komt door besluit van de Raad van State om het Nederlandse stikstofbeleid (PAS) ongeldig te verklaren. Een nieuwe datum voor de opening wordt nog niet genoemd.</p> <p>Er wordt door de Luchthaven in samenwerking met de gemeenten Voorst en Apeldoorn gewerkt aan een ontwikkelplan voor het centrumgebied, het voormalige Albers terrein en een bedrijventerrein aan de westzijde van luchthaven Teuge. Dit ontwikkelplan is noodzakelijk omdat het huidige centrumgebied verouderd is, toe is aan revitalisering en er behoefte is aan uitbreiding voor onder andere de opvang van vliegverkeer uit Lelystad. Naar verwachting wordt het ontwikkelplan in 2020 afgerond.</p>

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	-251	170	-24	-331	19
Eigen vermogen	1.512	1.683	1.659	1.328	1.347
Vreemd vermogen	2.257	1.818	1.622	1.531	1.498

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Waterbedrijf Vitens N.V.
Aard	Aandelenbezit, 21.364 gewone aandelen
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Utrecht
Omschrijving	Vitens houdt zich bezig met het winnen, zuiveren en leveren van drinkwater.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap
Openbaar belang / doel	Vitens is het grootste drinkwaterbedrijf van Nederland met ruim 1.400 medewerkers en 5,7 miljoen afnemers. Het werkgebied van Vitens ligt in de provincies Friesland, Overijssel, Flevoland, Gelderland en Utrecht en enkele gemeenten in Drenthe en Noord-Holland. De aandelen zijn in handen van provinciale en gemeentelijke overheden.
Financieel belang	Aandelenkapitaal: € 213.640
Risico's en getroffen maatregelen	Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Ontwikkelingen	Vitens heeft zich voor de komende jaren ten doel gesteld te zorgen voor: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 24/7 betrouwbaar en betaalbaar drinkwater; ▪ meer gemak voor de klant; ▪ de juiste medewerker op de juiste plek; ▪ voldoende beschikbare schone bronnen.

Boekjaar	Jaarekening 2014	Jaarekening 2015	Jaarekening 2016	Jaarekening 2017	Jaarekening 2018
Resultaat	41.100	55.400	48.500	47.700	13.000
Eigen vermogen	421.200	471.700	489.100	533.700	533.000
Vreemd vermogen	1.292.500	1.242.700	1.249.200	1.194.400	1.233.500

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
Aard	Aandelenbezit, 112.983 stuks
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Hans van der Sleen
Vestigingsplaats	Den Haag
Omschrijving	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang.
Zeggenschap	Aandeelhouderschap, via stemrecht op de aandelen die de gemeente Voorst bezit. (Stem per aandeel van € 2,50).
Openbaar belang / doel	Het aanwezig zijn van een bankiersbedrijf specifiek ten behoeve van overheden met het oog op het bijdragen aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 256.347. Geen aansprakelijkheid voor schulden. Derving jaarlijkse winstuitkering bij faillissement.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	Onzekerheid inzake de dividend betreft de impact o.b.v. de Basel-4 regelgeving op de huidige wet- en regelgeving. Basel 4 en Bazel 3.5 zijn informele benamingen voor een reeks voorstellen uit 2017 van het Basel comité voor de berekening van de hoeveelheid kapitaal die banken moeten aanhouden ten opzichte van het risico dat ze lopen. Basel 4 stelt ingrijpende nieuwe regels voor de weging van de kredietrisico's (en operationele en marktrisico's). Die weging is van belang voor de manier waarop banken hun kapitaalratio's ('buffers') berekenen. Dit houdt onder meer in dat het van invloed kan zijn op de dividend-uitkering van de NV BNG. Voorlopig zal de invoering van Basel-4 op zijn vroegst per 1-1-2022 zijn. De NV BNG stelt dat met een uitkeringspercentage van 50% (voorheen 25%) van de nettowinst men de komende jaren voorlopig uitkan. Welk impact Basel-4 regelgeving op de hoogte van de dividenduitkering zal hebben is nu niet in te schatten.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	126.000	226.000	396.000	393.000	337.000
Eigen vermogen	3.583.000	4.163.000	4.486.000	4.593.000	4.991.000
Vreemd vermogen	149.891.000	145.317.000	149.483.000	135.041.000	132.518.000

Bedragen x € 1.000

Verbonden Partij	Circulus Berkel
Aard	Aandelenbezit met een intrinsieke waarde van € 617.000
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Wethouder Arjen Lagerweij
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Omschrijving	De gemeenten Apeldoorn, Brummen, Bronckhorst, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen zijn aandeelhouder en opdrachtgever van Circulus-Berkel. Het werkterrein richt zich op afvalbeheer en het beheer van de openbare ruimte.
Zeggenschap	De invloed van de gemeente als deelnemer verloopt via het aandeelhouderschap in de vergadering van aandeelhouders. De rechten en plichten van aandeelhouders zijn vastgelegd in de statuten van Circulus-Berkel. Het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering is verbonden aan het aantal door de gemeente gehouden aandelen dat weer evenredig is aan het aantal huisaansluitingen binnen de betreffende gemeente. De huidige aandeelhoudersverhouding is gebaseerd op 186.500 huishoudens. Uitgaande van 10.000 huishoudens van de gemeente Voorst is sprake van circa 5% van de aandelen.
Openbaar belang / doel	Een duurzame leefomgeving. Daarin hebben sociale werkgelegenheid en bewonersparticipatie een duidelijke plek.
Financieel belang	Boekwaarde aandelenkapitaal € 617.000. Aandeelhouders ontvangen over het gestorte kapitaal een statutair vastgestelde rente vergoeding en delen op basis van het aandeelhouderspercentage in het dividend van Circulus-Berkel.
Risico's en getroffen maatregelen	De resultaten van deze deelneming kunnen fluctueren en daarmee ook de dividenduitkering.
Ontwikkelingen	In 2020 krijgen we te maken met kostenverhogingen doordat een aantal recyclebare stromen behoorlijk afnemen in opbrengst. Dit geldt voor textiel, PMD en in de loop van 2020 is de verwachting dat dit ook voor papier zal gaan gelden in verband met een nieuwe aanbesteding. De belangrijkste oorzaken zijn veranderende marktomstandigheden en afnames in subsidiebijdragen. Ook is de verwachting dat de verwerkingstarieven van de overige stromen bij komende aanbestedingen zullen toenemen, dat geldt met name voor restafval. Deze negatieve landelijke trend zal zich ook in de komende jaren naar verwachting verder doorzetten.

Boekjaar	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015	Jaarrekening 2016	Jaarrekening 2017	Jaarrekening 2018
Resultaat	2.580	2.333	2.598	2.565	1.396
Eigen vermogen	9.500	10.400	11.600	12.900	13.797
Vreemd vermogen	25.800	22.800	26.300	32.100	32.864

Bedragen x € 1.000

4.7 Paragraaf Grondbeleid

Gemeentelijke visie op het grondbeleid

Zoals in de Nota Grondbeleid 2016 is vastgelegd, kiest de gemeente Voorst voor een regisserend grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente per ontwikkeling afweegt welke rol zij wil vervullen. Dit kan een actieve rol zijn, waarbij locaties worden aangekocht en (her)ontwikkeld, maar een faciliterende rol past in sommige gevallen beter. In die gevallen laat de gemeente de ontwikkeling over aan de markt en beperkt de gemeente zich tot haar publiekrechtelijke taken, zoals het opstellen van een nieuw bestemmingsplan. De nota Grondbeleid zal in 2020 worden geactualiseerd.

Relatie tot programmadoelstellingen

De diverse woningbouwprojecten mogen geen afbreuk doen aan de (woon)kwaliteiten die de gemeente Voorst te bieden heeft. Een van deze kwaliteiten is het vitale en groene buitengebied en een rijke cultuurhistorie. In het programma Mooi Voorst streven we hiervoor een hoge kwaliteit na. Daarom houden we ook bij de ontwikkeling van nieuwe projecten rekening met bestaand groen en de historie.

In relatie tot het programma Bedrijvig Voorst worden op meerdere locaties bouwgrond uitgegeven aan geïnteresseerde bedrijven. Aan de Leigraaf in Twello zijn bijvoorbeeld nog enkele woon-werk kavels beschikbaar. Daarnaast heeft de gemeente nog een locatie van circa 1.010 m² met de bestemming gemengde doeleinden beschikbaar aan de Molenstraat in Twello en beschikt de gemeente over een perceel grond naast het Veluws College met de bestemming gemengde doeleinden. Aan de Hessenlaan en De Zanden in Teuge beschikt de gemeente ook nog over percelen voor bedrijvigheid.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van in exploitatie zijnde grondcomplexen

Complex 11 Uitbreidingsplan kern Nijbroek

Nadat in 2017 de tweede uitgiftefase van dit project heeft plaatsgevonden, hebben we meer animo voor nieuwbouw in Nijbroek gezien. Inmiddels zijn 5 bouwkavels verkocht en zijn vier bouwkavels in optie genomen. Alleen voor de vijf grote bouwkavels (vanaf 855 m²) voor vrijstaande woningen aan de noordzijde van het plangebied blijkt weinig animo. In 2020 zal daarom in overleg met plaatselijk belang Nijbroek gekeken worden naar een eventuele andere invulling van dit gebied. Voor dit complex wordt een doorlooptijd tot en met 2024 aangehouden. Wij rekenen voorsnog op een positief eindresultaat van € 45.000.

Complex 13 Uitbreidingsplan Klarenbeek

Het bestemmingsplan Grote Wetering in Klarenbeek bevat onder andere twee gemeentelijke bouwkavels aan de Dalkweg. Een kavel is inmiddels verkocht en de tweede bouwkavel is in optie genomen. We gaan uit van een kostenneutraal eindresultaat voor dit complex.

Complex 14 Uitbreidingsplan Teuge

In totaal zijn er 32 woningen gebouwd of in ontwikkeling. Vanaf 2020 worden de bouwrijpe gronden uit fase 2 uitgegeven. Eind 2019 is ook de sloop van het oude PECO gebouw voorzien, waarna ruimte is voor acht nieuwbouwwoningen. Voor dit ontwikkelplan verwachten wij een positief eindresultaat van € 100.000.

Complex 15 Uitbreidingsplan kern De Vecht

Nadat de bouwkavels in de tweede fase van dit project op de markt zijn gezet en het gebied rondom de voormalige molenstomp een andere inrichting heeft gekregen, is er meer interesse in de bouwkavels van dit project. Inmiddels zijn twee bouwkavels voor vrijstaande woningen verkocht en vijf bouwkavels in optie genomen. In de eerste helft van 2020 wordt fase 1 woonrijp gemaakt. We gaan uit van een kostenneutraal eindresultaat voor dit complex.

Complex 16 De Schaker

In 2019 worden de laatste woningen in de plandelen Holthuis Oost en Fliertbuurt gerealiseerd en worden deze deelplannen gefaseerd woonrijp gemaakt. De snelle ontwikkeling van de Fliertbuurt geeft aanleiding om het derde en tevens laatste deelplan Oost II in 2019 bouwrijp te maken. Uitgifte van deze bouwrijpe gronden vindt in 2020 plaats. Afronding van dit complex wordt in 2022 verwacht met een verwacht positief eindresultaat van € 560.000.

Complex 21 Uitbreidingsplan Terwolde

In 2019 zijn drie woningen opgeleverd en is de bouw van 9 woningen gestart. Daarnaast is de vergunning voor vijf sociale huurwoningen afgegeven. Wij gaan uit van een kostenneutraal eindresultaat voor dit complex.

Hoofdstuk 5

Deel 2: Financiële begroting

5.1 Uiteenzetting Financiële positie (financieel meerjarenperspectief 2020-2023)

Gehanteerde uitgangspunten meerjarenbegroting

Bij het opstellen van de financiële begroting zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Personeelslasten	2020	2019
De salarissen 2020 worden geraamd op het niveau van 2019.	Niveau 2019	Niveau 2018
De vacatures worden geraamd naar het maximum van de schaal waarin de functie wordt vervuld.		
Voor onvoorziene salarisgevolgen wordt over de jaarwedge een percentage als stelpost meegenomen.	0,5%	0,5%
De te verwachten wijzigingen uit CAO - afspraken, werkgeverpremies etc. worden ingeschat en als stelpost opgenomen in het financieel meerjarenperspectief 2020-2023.	p.m.	p.m.
Overige personeelslasten De budgetten voor opleiding, training en mobiliteit worden geraamd op het niveau van de begroting 2019 (geïndexeerd). Inhuur van personeel - regulier wordt in 2020 gedekt uit de vrijval van geraamde salarislasten.	Niveau 2019	Niveau 2018

Rentepercentages	2020	2019
Rente in de kapitaallasten van de lopende investeringen, vervangings-investeringen, nieuwe investeringen. De voorgeschreven berekeningswijze op grond van het BBV is door de toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die integraal zijn gefinancierd.	1,3%	1,3%
De berekening van het toe te passen rentepercentage op de boekwaarden van bouwgrond in exploitatie (BIE) is met de invoering van de vennootschapsbelasting voorgeschreven en opgenomen in de notities Grondexploitatie en Rente van de commissie BBV.	2,3%	2,2%
De bespaarde rente van de reserves en voorzieningen wordt niet meer berekend conform de aanbeveling uit de notitie Rente 2017 van de commissie BBV.	0%	0%

Prijscompensatie/inflatie	2020	2019
Het prijsindexcijfer van de algemene prijsontwikkeling bruto binnenlands product (BBP) uit de meicirculaire 2019 is de basis voor de toe te passen indexering voor de begroting 2020 inclusief meerjarenraming.	1,4%	2,3%

Tariefaanpassingen wegens inflatie	2020	2019
In een separaat voorstel worden de tarieven van de gemeentelijke belastingen, rechten en leges aangegeven. Vooruitlopend op het voorstel worden in de begroting onderstaande uitgangspunten verwerkt. Het rentepercentage betreft de minimale stijging van de opbrengst in 2020 ten opzichte van 2019.		
Onroerende-zaakbelastingen, niet woningen eigenaren en gebruikers met inachtneming van het maximale stijgingspercentage een en ander conform ministerieel besluit.	1,4%	2,3%
Onroerende-zaakbelastingen, woningen eigenaren met inachtneming van het maximale stijgingspercentage een en ander conform ministerieel besluit.	1,4%	2,3%
Afvalstoffenheffing Vanaf 2019 wordt het tarief voor de afvalstoffenheffing in een periode van 3 jaar gefaseerd verhoogd naar een 100% kostendekkendheid conform raadsbesluit van 25 juni 2018.	100% kostendekking	100% kostendekking
Rioolheffingen Op basis van een financiële herijking van het Gemeentelijk RioleringsPlan 2015-2019 wordt het tarief voor de rioolheffing vanaf 2019 verlaagd (uitgangspunt 100% kostendekkendheid) conform raadsbesluit van 25 juni 2018.	100% kostendekking	100% kostendekking
Begraafrechten Tarief begraafrechten worden op basis van 100% kostendekkend tarief bepaald.	100% kostendekking	100% kostendekking
Toeristenbelasting.	1,4%	2,3%
Reclamebelasting Tariefstelling conform de uitgangspunten van de reclamebelasting. Naast een vast bedrag van € 850 per vestiging wordt een verhoging toegepast o.b.v. een tarief per € 1.000 vastgestelde waarde van het bedrijfsgedeelte van het WOZ-object.	vast bedrag	vast bedrag
Rechten en leges	1,4%	2,3%

Subsidies aan instellingen en verenigingen	2020	2019
Het aangehouden inflatiepercentage 2020 geldt ook voor de subsidies aan de verenigingen en instellingen. De subsidies/bijdragen op basis van afspraken, overeenkomsten, contracten budgetfinanciering met instellingen en/of verenigingen, meerjarige subsidiebesluiten zijn leidend en taakstellend. Hier geldt dat daar waar in het kader van ombuigingen/bezuinigingen kortingen op de subsidiebudgetten worden toegepast, voor 2020 de indexering wordt toegepast over de raming van het budget minus de in 2020 toegepaste korting.	1,4%	2,3%

Aantal inwoners en woningen	2020	2019
Aantal inwoners per 1 januari 2020.	24.500	24.350
Aantal woonfuncties per 1 januari 2020 (conform gegevens BAG / eenheden algemene uitkering).	11.000	10.950

Onvoorziene uitgaven	2020	2019
In de begroting wordt naast de begrotingsruimte een post onvoorziene geraamd. Deze post is ten behoeve van de raad voor onvoorziene lasten. Op de post Saldo van de baten en lasten na bestemming (het begrotingsaldo) komt de begrotingsruimte naar voren. Dit saldo is in eerste instantie het budget waaruit eventueel eenmalige onvoorziene uitgaven kunnen worden gedekt.	€ 25.000	€ 25.000

Algemene uitkering
De raming van de algemene uitkering is primitief gebaseerd op de meicirculaire 2019 van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De financiële gevolgen van de meicirculaire 2019 zijn op basis van constante prijzen verwerkt in het Financieel meerjarenperspectief 2020-2023.

Ontwikkeling financiële positie

Het Financieel MeerjarenPerspectief (FMP) 2019-2022 vormt de basis voor het nieuwe FMP 2020-2023. Het FMP wordt in twee stappen opgebouwd.

Stap 1: Startpositie FMP 2020 - 2023

Het vertrekpunt in onderstaande tabel is het geraamde begrotingssaldo 2019-2022 vanuit het FMP 2019-2022. Vervolgens zijn de effecten die voortkomen uit het Voortgangsbericht 2019, de Prioriteitennota 2020 en de meicirculaire algemene uitkering 2019 verwerkt. Verder zijn in deze stap de volgende ontwikkelingen opgenomen:

- volgens de richtlijn Ramen extra middelen jeugdzorg in begroting en meerjarenraming (ministerie BZK, de VNG en provinciale toezichthouders) is voor de jaarschijven 2022 en 2023 een structurele stelpost "uitkomst onderzoek Jeugdzorg" opgenomen. Deze bedragen zijn gebaseerd op het maximum van het toegekende bedrag voor het jaar 2021;
- de autonome ontwikkelingen, prijscompensatie/indexering vanaf 2020 zijn conform de uitgangspunten van deze meerjarenbegroting verwerkt;
- hogere personeelskosten zijn verwerkt i.v.m. de effecten van de nieuw afgesloten CAO voor gemeentepersoneel, formatie-ontwikkelingen, de effecten van de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening in eigen beheer (voorheen Delta) en de outsourcing van de werkzaamheden van de buitendienst i.v.m. de ontwikkeling van de locatie van de gemeentewerf en voormalige locatie van het Veluws College (collegebesluit 9 juli 2019);
- de hogere personeelslasten voor het bestuur (college) zijn verwerkt conform het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers;
- de gemeentelijke bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen OVIJ, Tribuut, VNOG en GGD zijn verhoogd. Op grond van de zogenaamde voorhangprocedure zijn de begrotingen 2020 van deze verbonden partijen in de vergadering van 17 juni 2019 door middel van raadsmededelingen aan de gemeenteraad voorgelegd;
- door hogere verwerkingskosten afval en lagere opbrengsten uit o.a. textiel en PMD is een nadelig resultaat ontstaan binnen de afvalstoffenheffing;
- op basis van een actualisatie van het onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen is een hogere dotatie aan de daarvoor ingestelde onderhoudsvoorziening noodzakelijk;
- op basis van het dividendbeleid van de Bank Nederlandse Gemeenten wordt rekening gehouden met een hogere dividenduitkering;
- door uitbreiding van het aantal m2 wegen en openbaar groen (zgn. areaaluitbreiding) zijn de onderhoudsbudgetten hiervoor verhoogd;
- het resterende gedeelte is het saldo van diverse (kleinere) positieve en negatieve aanpassingen over de totale begroting, waaronder de geactualiseerde kapitaallasten van investeringen, de actualisatie van het MIP/MJOP 2020-2023 en ontwikkelingen binnen de totale overhead (o.a. ICT, facilitair en algemene personeelskosten).

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Geraamd begrotingssaldo 2019-2022 (blz. 100 MJB 2019-2022)	78.649	597.945	885.663	719.363
Effect Voortgangsbericht 2019	-1.292.600	-1.148.500	-1.068.900	-943.900
Effect Prioriteitennota 2020-2023	2.000	2.000	2.000	73.500
Effect Meicirculaire 2019 algemene uitkering (netto)	1.000.000	687.000	210.000	223.000
Opname stelpost extra middelen Jeugdzorg ("uitkomst onderzoek Jeugdzorg")	-	-	350.000	350.000
Toepassing prijscomp./indexering (excl. afval, riolering, jeugdzorg en Wmo)	-29.100	-28.700	-28.100	-27.100
Hogere personeelskosten (nieuwe CAO gemeentepersoneel, formatie-ontwikkelingen, uitvoering Sociale Werkvoorziening, outsourcing buitendienst in 2023)	-545.600	-545.600	-545.600	-325.600
Hogere personeelskosten bestuur	-42.600	-42.600	-42.600	-42.600
Hogere bijdrage gem.regelingen o.b.v. begrotingen 2020	-137.900	-182.700	-210.200	-238.200
Nadelig resultaat afvalstoffenheffing	-275.000	-253.800	-256.500	-261.200
Hogere dotatie aan onderhoudsvoorziening gebouwen	-70.100	-32.800	-18.100	-34.900
Hogere dividenduitkering Bank Nederlandse Gemeenten	190.000	190.000	190.000	190.000
Hogere kosten door areaaluitbreiding wegen- en groenonderhoud	-103.200	-103.200	-103.200	-103.200
Actualisatie MIP / MJOP / kapitaallasten en overige ontwikkelingen	-58.640	-4.878	7.485	-51.413
Startpositie FMP 2020-2023 (primitieve begroting)	-1.284.091	-865.833	-628.052	-472.250

Stap 2: Nagekomen ontwikkelingen

In deze stap zijn de ontwikkelingen opgenomen die zich recent na de opstelling van de primitieve begrotingscijfers hebben voorgedaan:

- de structurele effecten uit de Bestuursrapportage 2019 zijn verwerkt.
- de effecten van de Septembercirculaire 2019 Gemeentefonds m.b.t. de ontwikkeling van de algemene uitkering;
- voor de inzet van een cultuurcoach in de gemeente Voorst is, als pilotproject voor de duur van een jaar, een bedrag benodigd van € 25.000. Dekking vindt plaats door de algemene reserve. Hiervoor is een apart voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd;
- uitgangspunt bij de afvalverwerking is 100% kostendekkendheid. Om de afvalstoffenheffing weer op een 100% kostendekkend niveau te brengen wordt het vastrecht verhoogd met € 27,50 per aansluiting. Hiervoor is een apart voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd;
- op basis van het Programma Water waarin ook de financiële onderbouwing is vastgelegd voor de noodzakelijke hoogte van het tarief voor de rioolheffing, wordt, uitgaande van 100% kostendekkendheid, dit tarief verlaagd met € 67. In relatie met een daling van het tarief voor de rioolheffing en een stijging van het tarief voor de afvalstoffenheffing met ingang van 2020 wordt, uitgaande van een gelijkblijvende woonlastendruk op basis van een gemiddelde woningwaarde, een extra verhoging van de onroerende zaakbelastingen (OZB) doorgevoerd. Hiervoor zijn ook aparte voorstellen aan de gemeenteraad voorgelegd.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Startpositie FMP 2020-2023 (primitieve begroting)	-1.284.091	-865.833	-628.052	-472.250
Effect Bestuursrapportage 2019	-413.700	-413.400	-413.100	-413.100
Algemene uitkering Septembercirculaire 2019	71.000	373.000	656.000	543.000
Inzet van een cultuurcoach	-25.000	-	-	-
Aanwending algemene reserve voor dekking kosten cultuurcoach	25.000	-	-	-
Maatregelen kostendekkendheid afvalstoffenheffing	275.000	253.800	256.500	261.200
Verhoging OZB (i.r.t. belastingmaatregelen afval en riolering)	525.000	525.000	525.000	525.000
Begrotingssaldo FMP 2020-2023	-826.790	-127.433	396.348	443.850

Overzicht van baten en lasten (recapitulatieoverzicht)

	Werkelijk 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Lasten						
Bouwend Voorst	10.456.724	6.645.062	9.741.584	9.651.361	9.657.089	9.650.753
Mooi Voorst	10.949.884	11.624.574	11.707.900	11.620.180	11.789.958	11.771.333
Bedrijvig Voorst	3.138.834	3.238.102	2.679.751	2.671.143	2.664.253	2.676.363
Gezond Voorst	17.353.505	16.066.786	17.933.723	17.854.575	17.835.035	17.755.042
Sociaal Voorst	13.132.056	13.448.672	13.338.532	13.043.424	12.833.832	12.622.911
Veilig Voorst	1.915.759	1.627.849	1.811.470	1.828.562	1.828.429	1.827.724
Dienstverlenend Voorst	3.763.884	3.461.654	3.538.884	3.464.850	3.458.383	3.298.909
Alg. dekk.middelen-onvoorzien	1.269.310	1.474.720	477.654	401.520	345.184	303.342
Overhead	6.411.306	6.882.372	6.707.597	6.772.078	6.827.348	7.340.599
Totaal lasten exploitatie	68.391.262	64.469.791	67.937.095	67.307.693	67.239.511	67.246.977
Baten						
Bouwend Voorst	9.682.804	5.567.372	8.558.659	8.518.341	8.524.095	8.517.774
Mooi Voorst	6.009.185	5.614.633	5.205.619	5.222.322	5.222.322	5.222.322
Bedrijvig Voorst	266.744	248.478	238.978	238.978	238.978	238.978
Gezond Voorst	828.352	736.900	848.741	887.031	879.191	883.905
Sociaal Voorst	4.845.595	4.833.623	4.377.994	4.377.994	4.377.994	4.377.994
Veilig Voorst	12.978	14.873	22.582	22.582	22.582	22.582
Dienstverlenend Voorst	1.049.933	488.838	536.569	509.076	531.672	436.037
Alg. dekk.middelen-onvoorzien	43.165.627	43.248.148	46.537.029	46.489.029	46.620.029	45.663.579
Overhead	216.364	192.068	492.689	504.554	515.604	767.648
Totaal baten exploitatie	66.077.582	60.944.932	66.818.860	66.769.905	66.932.466	66.130.818
Geraamde saldo van baten en lasten	-2.313.680	-3.524.858	-1.118.235	-537.788	-307.045	-1.116.159
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves						
Bouwend Voorst	18.177	352.204	50.000	-	-	-
Mooi Voorst	-474.594	443.002	76.658	96.155	298.517	295.370
Bedrijvig Voorst	9.361	265.000	53.800	-	-	-
Gezond Voorst	55.508	512.317	21.337	20.673	18.721	14.975
Sociaal Voorst	162.773	235.796	376.995	353.772	160.400	22.700
Veilig Voorst	-	-	-	-	-	-
Dienstverlenend Voorst	252.787	219.393	132.900	132.900	132.900	3.900
Alg. dekk.middelen-onvoorzien	-1.991.776	-852.928	-877.546	-931.546	-931.546	306.964
Overhead	1.116.715	683.294	-	-	-	-
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-851.049	1.858.078	-165.856	-328.046	-321.008	643.909
Geraamde resultaat	-3.164.729	-1.666.780	-1.284.091	-865.833	-628.053	-472.250

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Structurele toevoegingen aan reserves				
Precariobelastingen	1.294.250	1.294.250	1.294.250	-
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	1.294.250	1.294.250	1.294.250	-
Structurele onttrekkingen aan reserves				
Beheer oudbouw Veluws college en De Kleine Wereld	129.000	129.000	129.000	-
Dekking kapitaallasten westelijke randweg Twello	9.548	29.045	231.407	229.240
Bestemmingsreserve nieuwbouw Veluws College	15.237	14.573	12.621	8.875
Project Voorst onder de Loep	275.000	275.000	137.500	-
Bijdrage uit bestemmingsreserve reserve dekking kapitaallasten	438.214	438.214	437.714	380.794
Totaal structurele onttrekkingen aan reserves	866.999	885.832	948.242	618.909

Overzicht van incidentele baten en lasten

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste geraamde incidentele lasten en baten per jaar opgenomen.

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Incidentele lasten				
75 jaar vrijheid	75.000	-	-	-
Evenementenborden eenmalige extra bijdrage	3.800	-	-	-
Eenmalig nadeel kosten jeugdzorg	600.000	-	-	-
Verhoging taalniveau statushouders	28.000	-	-	-
Project clientondersteuning	78.600	55.700	-	-
Plan van aanpak uitvoering preventiebeleid	275.000	275.000	137.500	-
Eenmalige inzet regionale energie strategie 2020	50.000	-	-	-
Totaal incidentele lasten	1.110.400	330.700	137.500	-
Incidentele baten				
75 jaar vrijheid	75.000	-	-	-
Evenementenborden eenmalige extra bijdrage	3.800	-	-	-
Eenmalig nadeel kosten jeugdzorg dekking algemene uitkering	600.000	-	-	-
Decentralisatieuitkering	28.000	-	-	-
Subsidie koplopergemeenten Clientenondersteuning	78.600	55.700	-	-
Bijdrage algemene reserve uitvoering preventiebeleid	275.000	275.000	137.500	-
Eenmalige inzet regionale energie strategie 2020	50.000	-	-	-
Totaal incidentele baten	1.110.400	330.700	137.500	-

Geprognosticeerde balans

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) wordt bij de uiteenzetting van de financiële positie een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar opgenomen alsmede voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar. Deze balans bevat de posten die nodig zijn om het voor de gemeente Voorst geldende aandeel in het EMU-saldo te kunnen afleiden en sluit aan op de opzet van de balans in de jaarrekening. Daarnaast biedt deze balans input voor de berekening van de financiële kengetallen zoals opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van deze begroting.

(Bedragen x € 1.000)

Prognose meerjarenbalans	Realisatie 2018	Begroting				
		2019	2020	2021	2022	2023
Activa						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	33	60	71	68	62	53
Materiële vaste activa	62.378	65.807	70.838	79.492	83.225	81.478
Financiële vaste activa excl. verstrekte leningen	5.463	5.763	5.948	5.941	5.933	5.926
Financiële vaste activa verstrekte leningen	1.694	1.565	1.436	1.307	1.273	1.239
Totaal vaste activa	69.568	73.195	78.293	86.808	90.493	88.696
Vlottende activa						
Voorraden	6.085	4.744	2.628	2.203	1.320	681
Uitzettingen met een looptijd < 1 jr.	2.976	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Liquide middelen	993	250	250	250	250	250
Overlopende activa	4.284	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Totaal vlottende activa	14.338	10.894	8.778	8.353	7.470	6.831
Totaal activa	83.906	84.089	87.071	95.161	97.963	95.527
Passiva						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	20.048	18.206	18.972	19.300	19.621	18.977
Voorzieningen	16.944	17.971	19.567	20.888	22.204	23.522
Vaste schulden met een looptijd > 1 jr.	34.004	34.563	35.340	40.617	42.502	39.520
Totaal vaste passiva	70.996	70.740	73.879	80.805	84.327	82.019
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden looptijd < 1 jr.	8.357	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Overlopende passiva	4.553	4.349	4.192	5.356	4.636	4.508
Totaal vlottende passiva	12.910	13.349	13.192	14.356	13.636	13.508
Totaal passiva	83.906	84.089	87.071	95.161	97.963	95.527

Toelichting:

Bij het verloop van de balansposten vallende onder de vaste activa is rekening gehouden met afschrijvingen en nieuwe investeringen op basis van het Meerjarig Investerings Programma (MIP) en het Meerjarig Onderhouds Programma (MJOP) in deze begroting. De balanspost Voorraden is gebaseerd op de geactualiseerde grondexploitaties van medio mei 2019. Bij de overige balansposten vallende onder de vlottende activa wordt uitgegaan van gemiddelden op basis van ervaringscijfers. Het verloop van het eigen vermogen is gebaseerd op door de gemeenteraad genomen besluiten m.b.t. onttrekkingen en toevoegingen aan de diverse reserves. De basis voor de ontwikkeling van de balanspost voorzieningen zijn de onderhoudsplannen van de diverse kapitaalgoederen.

Bij de balanspost Vaste schulden met een looptijd > 1 jr is rekening gehouden met aflossingen van bestaande geldleningen en het aantrekken van nieuwe leningen afhankelijk van de financieringsbehoefte. Bij de balansposten vallende onder de vlottende passiva wordt uitgegaan van gemiddelden op basis van ervaringscijfers.

Berekening EMU saldo gemeente Voorst

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Ingevolge de voorschriften (BBV) presenteren wij de berekening van ons EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar.

Omschrijving	2019	2020	2021
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.525	-1.118	-538
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	3.456	5.042	8.651
3. Mutatie voorzieningen	1.027	1.528	1.260
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-1.341	-2.116	-425
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-
Berekend EMU-saldo	-4.613	-2.516	-7.504

Het overzicht van het EMU-saldo is bedoeld om op nationaal niveau te bepalen in hoeverre de verschillende overheden bijdragen aan het nationale EMU-saldo. Het aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is macro genormeerd. Tussen het rijk en de decentrale overheden is een macro EMU-norm overeengekomen van 0,4 procent van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot 2022. De Nederlandse gemeenten mogen gezamenlijk maximaal 0,27% van het tekort veroorzaken. Dit is vastgelegd in de Wet Houdbare Overheidsfinanciën. Hiermee is een balans gezocht om invulling te geven aan de investeringsopgave in tal van maatschappelijke thema's en tegelijkertijd de gedeelde verantwoordelijkheid voor gezonde overheidsfinanciën. Hiermee wordt invulling gegeven aan de Wet houdbare overheidsfinanciën en de uitgangspunten van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma.

Hoofdstuk 6

Bijlagen

Vaststellingsbesluit

Aldus opgemaakt door burgemeester en wethouders van de gemeente Voorst
op 24 september 2019,

E.J.M. van Leeuwen, secretaris

drs. J.T.H.M. Penninx, burgemeester

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Voorst in de openbare vergadering
van 11 november 2019,

drs. B.J.M. Jansen, griffier,

drs. J.T.H.M. Penninx, voorzitter